

WIADOMOŚCI BOCHEŃSKIE

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY
STOWARZYSZENIA BOCHNIAKÓW
I MIŁOŚNIKÓW ZIEMI BOCHEŃSKIEJ

ISSN 1426-195
ROK XVII nr 3 (90)
jesień 2011
Cena: 3 zł

fot. Kazimierz Kozłowski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA LATA 2007-2011

Przedmowa

19 listopada odbędzie się XXIV Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej. Zgodnie z zapowiedzą przyjadą do Bochni delegaci Stowarzyszenia z Warszawy, Wrocławia, Gdyni, Katowic, Krakowa, Wiśnicza. Będą także delegaci z Bochni.

Z tej okazji przedstawiamy Państwu wydanie specjalne „Wiadomości Bocheńskich” zawierające sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Stowarzyszenia w kadencji 2007-2011, które na Zjeździe uzupełnione zostanie o sprawozdania wszystkich naszych Oddziałów.

Sprawozdanie pokazuje wieloaspektową działalność Stowarzyszenia, której ramy określone są w naszym statucie.

W pierwszej części sprawozdanie pokazujemy aktywność Stowarzyszenia w „Domu Bochniaków”, barokowej kamienicy z XVIII wieku zwanej także Domem „Pod Okiem Opatrzności Bożej”, zakupionej przez Stowarzyszenie w 1968 roku. Czytelnicy będą mogli sobie odpowiedzieć na pytanie czy budynek w okresie ostatniej kadencji tętnił życiem, czy ilość, różnorodność i jakość organizowanych tutaj spotkań rodziła zadowolenie słuchaczy, czy przyczyniała się do poszerzenia ich wiedzy albo do wzbudzenia nowych zainteresowań, wrażliwości artystycznej i czy odpowiadała wysokim standardom.

Następnie opisaliśmy działalność sekcji Stowarzyszenia, co pokazuje dobitnie na zbiorowy, bezkonfliktowy i harmonijny wysiłek wielu ludzi zrzeszonych w Stowarzyszeniu w wielokierunkowej jego działalności.

Sprawozdanie zwraca także uwagę na inicjatywy i współdziałanie w organizowaniu imprez masowych poza „Domem

Bochniaków”. To nowa forma naszej działalności. Okazuje się bowiem, że takie organizacje jak nasza mogą wymyślić, przygotować programowo i uczestniczyć w imprezach o charakterze zbiorowym, ale przy aktywnym i – co warto podkreślić – konsekwentnym – poparciu finansowym samorządów. Okres upływającej kadencji udowodnił, że w samorządach lokalnych coraz częściej przebija się świadomość, że nie mające wielu pieniędzy organizacje społeczne, za to bogate w inicjatywy i pomysły, mające szerokie kontakty poza lokalne, mogą być interesującym partnerem samorządów w promowaniu lokalnych środowisk, że współpraca z nimi może przynosić duży pożytek społeczny.

Wykazana w sprawozdaniu szeroka współpraca z innymi stowarzyszeniami, instytucjami naukowymi i kulturalnymi nie ma granic i odległości, może się rozwijać w atrakcyjnej formie, być zachętą do realizacji nowych wyzwań z wzajemną korzyścią. Ponadto rozmiar tej współpracy określa pozycję naszego Stowarzyszenia w ruchu regionalnym i potwierdza silną więź regionalistów bazujący na wzajemnej deklaracji – „Karcie Regionalizmu Polskiego”.

W sprawozdaniu pokazano także całkowitą apolityczność Stowarzyszenia oraz jakimi wartościami kieruje się w walce o bocheńskie imponderabilia, czy w tym zakresie znajduje poparcie i akceptację społeczną.

**Zarząd Główny
Stowarzyszenia Bochniaków
i Miłośników Ziemi Bocheńskiej**

SPRAWOZDANIE

z działalności Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej za lata 2007 – 2011

I. WSTĘP

Sprawozdanie obejmuje okres czteroletniej kadencji władz naczelnych Stowarzyszenia (2007-2011). Składa się z pięciu rozdziałów: wstęp, sprawy organizacyjno-prawne, sprawy gospodarcze, realizacja celów statutowych i zakończenie, podsumowujące kadencję 2007-2011. W rozdziałach powołano numery kwartalnika *Wiadomości Bocheńskie* (w sprawozdaniu użyto skrótu: WB) w których przedsięwzięcia statutowe zostały szerzej omówione. Działalność Oddziałów Stowarzyszenia przedstawiona zostanie w sprawozdaniach opracowanych przez Oddziały.

II. SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

Stowarzyszenie zgodnie ze statutem posiada osobowość prawną i jest wpisane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem: 0000047480 do rejestru stowarzyszeń i rejestru przedsiębiorców. Posiada także NIP nr 868-10-23-554, REGON nr 00814317, deklaracje podatkowe VAT-7, PIT-5.

Zgodnie ze statutem Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą i prowadzi ją w postaci najmu lokali użytkowych oraz działalności wydawniczej zarejestrowanej w Naczelnym Zarządzie Wydawnictw w Warszawie pod numerem ISSN 1426-195 – kwartalnik społeczno-kulturalny „Wiadomości Bocheńskie” oraz innych wydawnictw i posiada przyznane przez NZW numery ISBN na 10 kolejnych tytułów wydawniczych.

Po ostatnim XXIII Walnym Zjeździe Delegatów w dniu 15.09.2007r. skład nowo wybranego Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej został ujawniony w KRS nr 0000047480. Co roku są tam składane sprawozdania finansowe wraz z bilansem, rachunkiem zysków i strat i sprawozdaniem opisowym. W okresie kadencji zmian osobowych w KRS nie było. Nastąpiła jedynie urzędowa zmiany numeru REGON.

Skład Zarządu Głównego przedstawiał się następująco:

Prezes: Stanisław Kobiela

Wiceprezesa: Ewelina Mroczek, Jan Paluch

Sekretarz: Waldemar Klasa

Skarbnik: Jarosław Przybyło

Członkowie: Stanisław Broszkiewicz, Mieczysław Dębski, Stanisław Dobranowski, Stanisław Domański, Janina Kęsek, Dorota Korta, Józef Korta, Józef Mączka, Małgorzata Szczepara, Janina Solarczyk.

Zarząd Główny odbywał swoje posiedzenia regularnie co miesiąc z ograniczeniami, wynikającymi w okresie wakacji. Uchwały podejmowane były jednomyślnie lub większością głosów przy wymaganym statutem quorum.

Stanowisko kierownika biura pełniła w okresie kadencji pani Krystyna Janus. Do jej obowiązków należało przyjmowanie i wysyłanie korespondencji Stowarzyszenia, prowadzenie rozliczeń z najemcami „Domu Bochniaków” i drukarnią oraz prowadzenie miesięcznych raportów kasowych, przekazywanych głównej księgowej do zaksięgowania. Sprawowała nadzór nad utrzymaniem porządku w „Domu Bochniaków”, organizowała stały kontakt z drukarnią drukującą „Wiadomości Bocheńskie” i zajmowała się dystrybucją kwartalnika i wydawnictw Stowarzyszenia. Księgowość prowadzili: do 31 stycznia 2008 roku pan Mieczysław Gawłowicz, a po jego rezygnacji do chwili obecnej główna księgowa pani Jolanta Kamyszek. Księgowość jest prowadzona w wersji elektronicznej i komputerowych arkuszach opracowanych przez księgową w programie EXCEL. Przelewy dokonywane są elektronicznie, dzięki czemu dokumentacja księgowa jest przejrzysta i prowadzenie operacji finansowych jest szybkie i nieuciążliwe.

Obowiązki gospodarza „Domu Bochniaków” pełnił kol. Stanisław Dobranowski. Od poniedziałku do piątku, a niejednokrotnie także w sobotę sprawował dyżury w godzinach od 10.00 do 12.00, oprowadzał po wystawach czasowych, pełnił nadzór nad sprzątnięciem pomieszczeń, czuwał nad funkcjonowaniem budynku, nadzorował wszystkie czynności zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa i funkcjonalności budynku. Sprzątaczką zatrudnioną na podstawie umowy zlecenia utrzymuje porządek w budynku.

Wiceprezes kol. mgr inż. Jan Paluch, posiadający uprawnienia budowlane, w okresie kadencji społecznie sprawował wielokrotnie (o czym dalej mowa) rolę inspektora nadzoru w czasie trwających remontów „Domu Bochniaków”, prowadził na bieżąco – społecznie – księgę budynku, w której odnotowywane są wszystkie przeglądy techniczne budynku pod względem bezpieczeństwa energetycznego, gazowego, pożarowego; czuwał na bieżąco nad stanem technicznym budynku, służył radą i fachową pomocą.

W ramach Stowarzyszenia działają oddziały: w Warszawie, Gdyni, Wrocławiu, Krakowie, Katowicach, Bochni, Nowym Wiśniczu. Oddział w Nowym Wiśniczu nosi nazwę: Towarzystwo Miłośników Wiśnicza. Sprawozdania z działalności Oddziały złożą na XXIV Walnym Zjeździe Delegatów w dniu 19 listopada 2011 r.

III. SPRAWY GOSPODARCZE

1. Remonty „Domu Bochniaków”

1) Remont bieżący elewacji „Domu Bochniaków”

W związku z dużymi opadami śniegu na początku zimy pod koniec 2007 r. i stwierdzeniu niestabilności fragmentu gzymsu na elewacji frontowej „Domu Bochniaków” konieczne było wykonanie zabezpieczenia gzymsu na koszt łączny 2000,00 zł.

2) Pomiary elektryczne – usunięcie usterek

W IV kwartale 2007 r. w czasie przeglądu instalacji elektrycznej w „Domu Bochniaków” i stwierdzeniu usterek wykonane zostały pomiary elektryczne i usunięto wszystkie usterki na ogólny koszt 1177, 56 zł. Dużej pomocy fachowej i organizacyjnej udzielili społecznie kol. kol. Kazimierz Kozłowski i Stanisław Dobranowski.

3) Remont elewacji „Domu Bochniaków”

W połowie 2008 r. Zarząd Główny Stowarzyszenia przeprowadził remont elewacji zabytkowej barokowej kamienicy „Domu Bochniaków” wpisanej do rejestru zabytków województwa małopolskiego. Remont dofinansowany został w 50% kwotą 25000,00 zł. Środki przyznane zostały przez Starostę Bocheńskiego Jacka Pająka w wyniku zakończenia postępowania konkursowego (Stowarzyszenie złożyło wniosek o dofinansowanie w marcu 2008 r.) z pieniędzy unijnych. Projekt kolorystyki elewacji wykonała p. Grażyna Stawarz. Remont przeprowadziła firma budowlana „Gurgul” z Limanowej po uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego i pozwolenia na remont od Wydziału Architektury Starostwa Bocheńskiego. W ramach remontu usunięto stare zwiertzałe farby, przeprowadzono renowację uszkodzonych tynków, dokonano wymiany obróbek blacharskich na blachę miedzianą, wykonano rekonstrukcję i konserwację zdobień i barokowych detali architektonicznych, usprawniono przewody kominowe i wentylację. Konserwację sztukaterii w tym fryzów z wicią roślinną, szczyków z ornamentem, pilastrów z korynckimi kapitelami, sterczyn z kulami, plakiety „Oka Opatrzności Bożej” wykonał technik konserwator Marian Jodłowski. Odnowiono stolarkę okien i drzwi. 18 lipca 2008 r. dokonano odbioru dzieła z udziałem konserwatora zabytków i władz Starostwa. Nadzór inwestorski prowadził całkowicie społecznie Jan Paluch – wiceprezes Stowarzyszenia. Otrzymaliśmy gwarancję na 3 lata od daty odbioru remontu. Dużej pomocy udzielili społecznie działacze Stowarzyszenia Andrzej Ołdakowski i Stanisław Dobranowski. Ogólny koszt wyniósł 56 649, 98 zł. – zob. WB nr 2-3 (77-78) 2008.

4) Malowanie pomieszczeń „Domu Bochniaków”

W sierpniu 2009 r. odbyło się malowanie pomieszczeń „Domu Bochniaków”. Uzupelnienie tynków i malowanie wykonała ta sama firma, która malowała elewację „Domu Bochniaków”. Udzieliła 3-letniej gwarancji. Malowanie pomieszczeń było konieczne, ponieważ poprzednia powłoka malarska mająca 12 lat była mocno zniszczona i zabrudzona. Przed malowaniem usunięto pęknięcia i zacieki, wzmocniono podłozę środkiem gruntującym. Odnowione i wymalowane zostały także schody drewniane, osłony grzejników i rur instalacyjnych. Kolorystykę

przyjęto według propozycji kol. Grażyny Adamiec. Nadzór ze strony Stowarzyszenia sprawował społecznie kol. Jan Paluch. Dużej pomocy udzielili ponadto Krystyna Janus i Stanisław Dobranowski. Koszt robót malarskich wyniósł 14.015,32 zł. i został sfinansowany ze środków własnych Stowarzyszenia.

5) Radiofonizacja „Domu Bochniaków”

Z końcem maja 2008 r. wykonana została pełna radiofonizacja wszystkich pomieszczeń na piętrze „Domu Bochniaków”. Nadzór społecznie pełnił kol. Bogdan Dźwigaj. Koszt nagłośnienia wyniósł łącznie 1270,00 zł.

6) Napis na budynku

W 2010 r. wykonany został z mosiężnych liter – na podstawie przygotowanego wcześniej wzoru napis na budynku o treści „Dom Bochniaków” dzięki staraniom kol. kol. Doroty Korty i Zbigniewa Kurczaka. Koszt wyniósł 2399, 00 zł.

7) Oświetlenie „Domu Bochniaków”

Od 2010 r. „Oko Opatrzności Bożej” znajdujące się na szczycie elewacji frontowej „Domu Bochniaków” na prośbę ZG Stowarzyszenia jest w godzinach wieczornych i nocnych podświetlane strumieniem światła z lampy znajdującej się po drugiej stronie ulicy, dzięki czemu budynek Stowarzyszenia i rynek bocheński nabierają swoistego uroku. W ten sposób przypominamy, że już w I połowie XIX wieku budynek nosił nazwę „Dom pod Okiem Opatrzności Bożej”. Koszt wykonania oświetlenia i jego funkcjonowania ponosi UM Bochni.

8) Najem lokalu użytkowych w „Domu Bochniaków”

Od wielu lat Stowarzyszenie wynajmuje parterowe pomieszczenia „Domu Bochniaków” dla firm prowadzących działalność gospodarczą tj. sklep obuwniczy, księgarnia i w hallu sklep z telefonami komórkowymi. Z tego tytułu pobiera miesięczny czynsz najmu oraz opłaty eksploatacyjne. Co roku czynsz jest rewaloryzowany o stopę inflacji wskaźnikiem ogłaszanym przez prezesa GUS w Monitorze Polskim. W okresie kadencji z tytułu najmu lokali użytkowych w „Domu Bochniaków” uzyskano czynsz najmu i opłaty eksploatacyjne w kwotach następujących:

- w 2007 r. – 59 579, 22 zł.
- w 2008 r. – 61 595, 33 zł.
- w 2009 r. – 65 270, 00 zł.
- w 2010 r. – 67 553, 72 zł.
- w 2011 r. – 57 492,69 zł. (do 15.10.2011 r.)

Dochody te są wykorzystywane na cele statutowe.

9) Szkolenie i kurs dotyczący wykorzystywania środków unijnych

Trzymiesięczny kurs wykorzystywania środków unijnych zorganizowany przez Małopolski Urząd Marszałkowski odbyły w 2010 r. oddelegowane przez Stowarzyszenie kol. Dorota Korta i Grażyna Adamiec. Po zakończeniu kursu otrzymały certyfikaty, które dały im podstawę do zorganizowania Biura Inicjatywy Społecznych przy bocheńskim Starostwie Powiatowym. Opracowały i wydały drukiem ulotkę promującą nasze Stowarzyszenie i inne organizacje pozarządowe i doprowadziły do zorganizowania w Bochni Święta Organizacji Pozarządowych w dniu 6 grudnia każdego roku, połączonego ze świętem św. Mikołaja 6 grudnia 2010 r. na bocheński rynek przybyli przedstawiciele

bocheńskich i brzeskich organizacji pozarządowych i młodzież bocheńska. Przedstawiciel każdej z tych organizacji mógł zabrać głos. Spośród kilku propozycji współpracy stowarzyszeń lokalnych w Bochni i wymiany poglądów inicjatywa Biura Inicjatyw Społecznych jest najciekawsza i daje możliwość szerokiego oddziaływania na społeczeństwo. Z tytułu udziału w kursie i zorganizowania Święta Organizacji Pozarządowych oraz wydania ulotki Stowarzyszenie nie poniosło żadnych kosztów. – zob. Św. Mikołaj na bocheńskim rynku – WB nr 4 (84) 2009

IV. REALIZACJA CELÓW STATUTOWYCH

W okresie sprawozdawczym Stowarzyszenie realizowało cele statutowe, określone w § 4 statutu Stowarzyszenia, to jest:

1. podejmowało przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju kulturalnego, gospodarczego i turystycznego miasta Bochni i Ziemi Bocheńskiej,
 2. zaznajamiali członków Stowarzyszenia i społeczeństwo Bochni i Ziemi Bocheńskiej z historią oraz dorobkiem kulturalnym i gospodarczym Bochni i Ziemi Bocheńskiej,
 4. podejmowało działania zmierzające do pobudzania społeczeństwa bocheńskiego do działań w duchu patriotyzmu, umiłowania Bochni i Ziemi Bocheńskiej oraz poszanowania dla jej osiągnięć,
 5. podejmowało działania w zakresie ochrony przyrody, krajobrazu i zabytków kulturowych Bochni i Ziemi Bocheńskiej.
- Zdecydowana większość przedsięwzięć Stowarzyszenia realizowała jednocześnie kilka celów statutowych. Z tego więc powodu, w celu uniknięcia niepotrzebnych powtórzeń Zarząd Główny Stowarzyszenia zdecydował się na przedstawianie całokształtu działalności bez podziału na określone cele. Natomiast przy omawianiu poszczególnych przedsięwzięć odnotował, które cele statutowe one realizują.

1. WYKŁADY W „DOMU BOCHNIAKÓW”

Wykłady, spotkania autorskie i wystawy w „Domu Bochniaków” spełniają istotną rolę. Obok wysoko ocenianej działalności wykładowej (Czwartkowe Spotkania Muzealne) i wystawienniczej Muzeum im. prof. Stanisława Fischera, wykładów i wystaw w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bochni i w Stowarzyszeniu „Civitas Christiana” nasze Stowarzyszenie także w tej formie przyczynia się do rozwoju kulturalnego Bochni i Ziemi Bocheńskiej, zaznajamia społeczeństwo bocheńskie z wieloma ważnymi tematami z zakresu etyki, kultury, ekologii, historii Polski i regionu bocheńskiego, ochrony zabytków, przyrody a także osiągnięciami w zakresie techniki i medycyny. Każde spotkanie miało swój indywidualny wymiar i niepowtarzalną atmosferę.

1) Wykład ks. prof. dr hab. Jana Łacha

13 listopada 2007 r. w „Domu Bochniaków” odbyło się spotkanie z ks. prof. dr hab. Janem Łachem z Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, wybitnym biblistą, członkiem honorowym Stowarzyszenia, który podzielił się ze słuchaczami refleksjami na temat Prologu Ewangelii św. Jana. W czasie spotkania odbyła się interesująca dyskusja. – zob. WB nr 4 (75) 2007

2) Wykład Jarosława Przybyły o Kamieńcu Podolskim i rekonstrukcji bitwy z 1651 r.

27 listopada 2007 r. kol. Jarosław Przybyły, skarbnik ZG i przewodniczący Gwardii Królewsko-Górniczego miasta Bochni – sekcji Stowarzyszenia, przedstawił w „Domu Boch-

niaków” multimedialną prezentację poświęconą Kamieńcowi Podolskiemu, a głównie jego dziejom, walorom obronnym oryginalnego i niespotykanego w Europie systemu fortyfikacji i temu co ze spuścizny materialnej i duchowej pozostało do dzisiaj. Zaprezentował także film z festiwalu „Terra Heroica” o rekonstrukcji bitwy z 1651 roku, w której brał udział wraz ze swoją drużyną – zob. WB nr 4 (75) 2007.

3) Spotkanie z dr Jerzym Majką na temat walk 10 Brygady Motorowej płk. Maczka we wrześniu 1939 r.

25 marca 2009 r. sekcja Stowarzyszenia „Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej” zorganizowała w „Domu Bochniaków” spotkanie z dr Jerzym Majką kustoszem i kierownikiem działu historycznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, wybitnym znawcą dziejów 10 Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej płk Stanisława Maczka, która we wrześniu 1939 r. brała udział w walkach z Niemcami w rejonie Wiśnicz i Bochni. W spotkaniu wzięło udział ok. 100 osób, które z zaciekawieniem wysłuchały 3-godzinny wykład i pokazu multimedialnego. Tematyka ta pominięta była w monografii: *Bochnia. Dzieje miasta i regionu* wydanej w 1980 r. pod red. F. Kiryka. – (zob. WB nr 1 (80) 2009)

4) Spotkanie z dr Krzysztofem Wielgusem na temat lotnisk w I i II wojnie światowej w rejonie Bochni

5 czerwca 2009 r. dr Krzysztof Wielgus z Politechniki Krakowskiej mówił o początkach lotnictwa w Galicji, o lotnisku w Rajszuli w Proszówkach, o balonach obserwacyjnych nad Bochnią w czasie I wojny światowej, a także o lotach polskich załóg z Brindisi z pomocą dla Powstania Warszawskiego. Spotkaniu towarzyszyła tradycyjna mini wystawa eksponatów z katastrof lotniczych z II wojny światowej: z Nieszkwic, z Banicy, Beskidów i Puszczy Niepołomickiej. – zob. WB nr 3 (82) 2009.

5) Spotkanie z prof. dr med. Zbylutem Twardowskim światowej sławy nefrologiem

Z inicjatywy dr Wiesława Tłaki członka Zarządu Oddziału Bocheńskiego przybył 10 września 2009 r. światowej sławy nefrolog prof. dr hab. Zbylut Twardowski z małżonką dr Haliną Twardowską, stale zamieszkali w Stanach Zjednoczonych. Profesor mówił o swoich związkach z Bochnią a także o najnowszych osiągnięciach światowej nefrologii. Spotkanie wzbudziło w Bochni ogromne zainteresowanie, nie tylko osób chorych na nerki. Toczyła się ciekawa dyskusja. Prof. Twardowski i jego małżonka wpisali się do naszego Stowarzyszenia. Śpiewał chór Stowarzyszenia. – zob. WB nr 3 (82) 2009

6) Spotkanie z bocheńskimi spotterami – Bochnia na lotniczym szlaku

20 listopada 2009 r. odbyło się spotkanie z trzema bocheńskimi spotterami pp. Mirosławem Zagórskim, Wiesławem Świątkiem i Dominikiem Świegodą, którzy w „Domu Bochniaków” przedstawili trasy lotów samolotów nad Bochnią z dokładnym rozkładem lotów odbywających się na wysokości 12 – 30 km, fotografie tych samolotów wykonane z ziemi przy pomocy odpowiedniego sprzętu fotograficznego. W pokazie multimedialnym zaprezentowano poszczególne fazy lotu. Spotkanie zorganizowała sekcja Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej. W nr 4 (84) WB pokazano zdjęcia samolotów a w nr 2-3 (85-86) 2010 rozkład lotów nad Bochnią.

7) Działania wojenne w rejonie Bochni w 1914 r. – wykład Radosława Olesińskiego

15 stycznia 2010 r. pan Radosław Olesiński przedstawiciel Stowarzyszenia „Cruces Galicie” mówił o działaniach wojennych jakie rozegrały się na terenie Ziemi Bocheńskiej w 1914 r., przedstawił unikalne mapy walk w okolicach Sobolowa. Mówił także o potrzebie ratowania cmentarzy wojennych na Ziemi Bocheńskiej. Spotkaniu towarzyszyła okolicznościowa wystawa militariów zorganizowana przez sekcję Stowarzyszenia: Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej – zob. WB nr 4 (84) 2010.

8) Ziemia Bocheńska w styczniu 1945 r. – wykład dr Piotra Sadowskiego

5 lutego 2010 r. pan dr Piotr Sadowski wykładowca Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu, regionalista i historyk przedstawił w formie multimedialnej historię „wyzwolenia” Ziemi Bocheńskiej przez armię sowiecką. Autor wykorzystał źródła radzieckie i niemieckie, w większości dotąd nie publikowane obrazujące wielkość strat w ludziach i sprzęcie, kierunki natarcia i drogi wycofywania się Niemców. Na mini wystawie zorganizowanej z okazji wykładu pan Andrzej Bugajski udostępnił nieznaną zdjęcie zniszczonego dział samobieżnego SU-76, ponadto sekcja BTHM zaprezentowała sowieckie militaria: luski, modele, wyposażenie żołnierza. (zob. WB nr 4 (84) 2010)

9) Archeologia obronna na ziemi bocheńskiej. Od grodów do nowożytnych fortyfikacji – wykład Janusza Paproty

26 marca 2010 r. pan Janusz Paprota bocheński historyk zaprezentował przemiany w budownictwie obronnym jakie zachodziły na przestrzeni wieków na przykładzie grodów, zamków i dworów ziemi bocheńskiej, a także stare nazwy toponimiczne związane z różnego rodzaju umocnieniami. Poznaliśmy także średniowieczne fortalicje – zob. WB nr 4 (84) 2010.

10) Historia ochrony żubra – wykład Jarosława Przybyły

30 listopada 2010 r. kol. Jarosław Przybyły wygłosił wykład na temat żubrów ilustrowany multimedialną prezentacją. Przedstawił historię ochrony żubra, udział naukowców polskich w restytucji tego największego dziko żyjącego zwierzęcia w Europie. Pokazał obecną populację żubra na świecie 4200 szt. w porównaniu z inwentaryzacją z 1921 r. która wykazywała zaledwie 54 osobniki. Poznaliśmy także historię Ośrodka hodowli żubrów w Niepołomicach istniejącego od 1938 r. – zob. WB nr 4 (87) 2010.

11) Korespondencja jeńców Kozielska, Starobielska i Ostaszkowa – wykład Dariusza Gorajczyka

5 maja 2001 r. po otwarciu wystawy katyńskiej pan Dariusz Gorajczyk wygłosił wykład na temat korespondencji oficerów polskich z Kozielska, Starobielska i Ostaszkowa, w czasie którego cytował niektóre listy – zob. Wystawa katyńska – WB nr 2 (89) 2011.

12) Historia hydrologii i łąźnictwa z akcentem bocheńskim – wykład dr med. Wiesława Tłałki

W maju 2011 r. wykład o hydrologii, i łąźnictwie wygłosił dr Wiesław Tłałka, który przedstawił w skrócie historię higieny naszej cywilizacji na przestrzeni wieków. Na podsta-

wie badania źródeł historycznych przypomniał, że w Bochni powstały dwie pierwsze w Małopolsce łąźnie, wymienione w przywileju lokacyjnym miasta z 1253 r. W czasie wykładu zaprezentował ciekawe ilustracje i wykresy dające doskonale uzupełnienie tematu. Autor opublikował kilka artykułów na ten temat na łamach „Wiadomości Bocheńskich” *Łąźnie i łąźnictwo* – W. Tłałka – WB nr 1 (88) 2011 *Zarys rozwoju wodolecznictwa* W. Tłałka WB nr 1 (80) 2009 *Zarys rozwoju wodolecznictwa* W. Tłałka WB nr 4 (87) 2010

13) O szabli polskiej – wykład płk Stanisława Modelskiego

12 maja 2011 r. odbyło się spotkanie z wrocławskim kolekcjonerem em. płk. panem Stanisławem Modelskim, który opowiedział o historii polskiej szabli, zaprezentował zbiór ponad 20 szabli z różnych epok historycznych. Każdy mógł nie tylko oglądać ekspozycję, ale także wziąć szablę do ręki – zob. WB nr 2 (89) 2011.

14) Umundurowanie i uzbrojenie polskiego żołnierza z Września 1939 r. – wykład Bartosza Wiśniewskiego

20 września 2011 r. odbyło się spotkanie z p. Bartoszem Wiśniewskim, pasjonatem broni i umundurowania polskich żołnierzy przedwojennych. Młody prelegent – uczeń I Liceum Ogólnokształcącego w Bochni im. Króla Kazimierza Wielkiego ubrany w mundur polskiego żołnierza mówił o przebiegu działań wojennych we wrześniu 1939 r. ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Ziemi Bocheńskiej i podjął polemikę w sprawie wyjaśnienia białych plam i błędów popełnianych przez historyków. W spotkaniu uczestniczył kustosz Muzeum Wojska Polskiego pan Wojciech Krajewski z Warszawy, który docenił występ młodego prelegenta.

2. SPOTKANIA AUTORSKIE W „DOMU BOCHNIAKÓW”

Szczególną formą wykładów są spotkania autorskie poświęcone wydanym ostatnio publikacjom, połączone z prezentacją książki przez autora. Tego rodzaju spotkania przybliżają prezentowaną tematykę, pozwalają na poznanie warsztatu pisarskiego autora i jego drogi twórczej. W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery takie spotkania.

1) Promocja albumu „Dawny Kościół Karmelitów Bosych w Wiśniczu” – spotkanie z dr Piotrem Szlezyngerem

15 grudnia 2009 r. odbyła się promocja książki Piotra Szlezyngera *Dawny Kościół Karmelitów Bosych Wiśniczu*. Książkę wydało Towarzystwo Miłośników Wiśnicza. Na ten cel otrzymało dotację z Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie.

2) Promocja monografii bieszczadzkiej wsi Polana – spotkanie z dr hab. Teofilem Wojciechowskim

16 lutego 2010 r. dr hab. Teofil Wojciechowski mówił o najnowszej monografii wsi bieszczadzkiej Polana. *Polana wieś bieszczadzka. Dzieje cywilne i kościelne*, o dziejach cywilnych i kościelnych tej miejscowości, w której funkcjonowały trzy wyznania religijne: prawosławne, grekokatolickie i łańskie, a mimo to w tym tygłu religijnym i kulturowym (wpływy ormiańskie, żydowskie) żyli mieszkańcy we wzajemnym poszanowaniu i tolerancji od czasów Rzeczypospolitej Obojga Narodów aż do 1945 r. czyli do okresu wywózek tej ludności na Dolny Śląsk. zob. *Spotkanie z dr Teofilem Wojciechowskim* – WB nr 4 (84) 2010

3) Promocja cyklu reportaży „Zachwyt i nostalgia” – spotkanie z red. Ewą Owsiany

15 maja 2010 r. z inicjatywy pani Felicji Wieczorek i Janiny Kęsek odbyło się spotkanie autorskie z red. Ewą Owsiany, krakowską dziennikarką, autorką wielu książek, która zaprezentowała niedawno wydany cykl reportaży „Zachwyt i nostalgia” z podróży do wielu fascynujących miejsc na całym świecie, w których odnalazła drogie Polakom ślady pobytu Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Czesława Miłosza, Fryderyka Chopina. Poznaliśmy genezę reportażu i eseju – zob. *Wędrowki, podróże, polskie ślady* – Felicja Wieczorek WB nr 2-3 (85-86) 2010.

4) Promocja książki „Bochnia 1979-1989. Szkice do portretu miasta – spotkanie z zespołem redakcyjnym.

15 marca 2011 r. odbyła się promocja książki *Bochnia 1979-1989 – Szkice do portretu miasta* wydanej staraniem Stowarzyszenia Europa Lingua i Państwowego Archiwum Oddział w Bochni. W zespole redakcyjnym znaleźli się także m.in. działacze naszego Stowarzyszenia (Zofia Czekalska-Sitko, Stanisław Kobiela). Ta wartościowa publikacja pokazuje mieszkańców Bochni u schyłku epoki PRL-u, problemy dnia codziennego tamtej epoki, funkcjonowanie prawa i samowole na różnych szczeblach administracji publicznej. Spotkanie prowadził pan Andrzej Pacuła. Obecny był burmistrz Bochni pan Stefan Kolawiński, burmistrz Nowego Wiśnicza Stanisław Gaworczyk, pierwszy poseł na Sejm RP z 1990 r. Jerzy Orzeł i wielu działaczy bocheńskiej „Solidarności”. Na początku spotkania wystąpiła w imieniu wydawcy prezes Stowarzyszenia Europa Lingua pani Krystyna Pacuła. Promocji towarzyszyła okolicznościowa wystawa fotografii z tamtego okresu prezentowana w „Domu Bochniaków” na 30 antyramach a przygotowana staraniem pp. Agnieszki Gicali i Doroty Szymczyk – zob. *Szkice do portretu miasta.* – WB nr 1 (88) 2011

3. PATRIOTYCZNE WIECZORNICE

1) Wieczornica ku czci braci Jędrychowskich

15 listopada 2007 r. w „Domu Bochniaków” odbyła się podniosła uroczystość ku czci rodziny Jędrychowskich i Dąbrowów, z której walczyło w legionach polskich, w wojnie ukraińsko-polskiej i sowieckiej 1920 r. trzech braci Feliks, Stefan i Marian Jędrychowscy z Bochni oraz och szwagier Czesław Dąbrowa. Bracia Jędrychowscy byli współzałożycielami bocheńskiego Oddziału Związku Walki Czynnej. Walczyli oni także w II wojnie światowej (Stefan zginął w bitwie warszawskiej 1920 r.). Ich siostrzeniec Adam Dąbrowa był w 1942 r. dowódcą dywizjonu bombowego 301 w Wielkiej Brytanii. W wieczornicy udział wzięli przedstawiciele rodziny Jędrychowskich i Dąbrowów z Bochni, Krakowa i Nowego Sącza. Spotkanie prowadził prezes S. Kobiela. Chór Bochniaków śpiewał pieśni patriotyczne, legionowe. Otwarto także wystawę okolicznościową w której wykorzystano w większości fotografie przechowywane w albumie rodzinnym przez p. Barbarę z Jędrychowskich Gajewską z Krakowa, która jest członkiem Oddziału Krakowskiego naszego Stowarzyszenia, dzięki której powstała możliwość urządzenia tak wielkiej i interesującej ekspozycji fotograficznej. *Losy wojenne braci Jędrychowskich i Dąbrowów* – Stanisław Kobiela WB nr 4 (75) 2007

2) Wieczornica ku czci płk pilota obserwatora Adama Dąbrowy – dowódcy dywizjonu bombowego 301

21 września 2010 r. odbyła się w „Domu Bochniaków” patriotyczna wieczornica z udziałem pana dr Andrzeja Dąbrowy, syna pułkownika pilota obserwatora Adama Dąbrowy (1901-1988) urodzonego w Bochni, dowódcy dywizjonu bombowego 301 Ziemi Pomorskiej im. Obrońców Warszawy, a następnie dowódcy stacji lotniczej w Faldingworth w Wielkiej Brytanii w czasie II wojny światowej, który przekazał dla Stowarzyszenia mundur swojego Ojca i jego odznaczenia bojowe w tym srebrny krzyż *Virtuti Militari*. Przybyła także licznie rodzina pułkownika Dąbrowy pp. Gajewscy z Krakowa, pan Grzegorz Dąbrowa z Nowego Sącza, poetka pani Magdalena Mróz z mężem, która w czasie uroczystości prezentowała swoje wiersze o tematyce lotniczej i patriotycznej. Dr inż. Andrzej Dąbrowa przedstawił historię życia i dokonania swojego Ojca. Po przekazaniu daru pan dr Dąbrowa przyjęty został przez Zarząd Główny w poczet nestorów Stowarzyszenia. W spotkaniu udział wzięli licznie lotnicy z Krakowskiego Klubu Seniorów Lotnictwa i z Klubu Seniorów Lotnictwa w Częstochowie a także redaktor „Skrzydlatej Polski”. Chór Stowarzyszenia i obecni na spotkaniu lotnicy śpiewali pieśni o tematyce patriotycznej i lotniczej, m.in. słynny „Marsz lotników”. zob. *Bohater brytyjskiego nieba*. Płk. pilot obs. Adam Dąbrowa – Stanisław Kobiela WB nr 4 (87) 2010 *Spotkanie z dr Andrzejem Dąbrową* – WB nr 4 (87) 2010

3) Spotkanie z polskimi Afrykankami z Tengeru – Z Sybiru do Afryki

Z inicjatywy kol. Anny Londo odbyło się w „Domu Bochniaków” 11 marca 2011 r. spotkanie z pp. Danutą Sedlak, Krystyną Serafin-Pryjomko i Haliną Machalską, które w czasie II wojny światowej jako małe dziewczynki znalazły się na Syberii, następnie w armii Władysława Andersa i w końcu w afrykańskiej wiosce Tengeru w Tanganice, gdzie zorganizowany został przez Brytyjczyków i Rząd Polski na Uchodźstwie obóz dla dzieci, które wydostały się z Sybiru i mogły w Tengeru ukończyć szkołę i doczekać końca wojny. Wzruszające spotkanie połączone było z wyświetleniem filmu dokumentalnego, wspomnieniami zaproszonych pań. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele rodzin z Brzeska i Bochni, które przeszły tę samą gehennę. Efektem tego spotkania były dwa artykuły.

Polskie Afrykanki – Anna Londo WB nr 1 (88) 2011

Danuta Sedlak – *Śladami tułaczy* WB nr 1 (88) 2011

4. WYSTAWY

Działalność wystawiennicza w „Domu Bochniaków” jest realizacją wszystkich celów Stowarzyszenia. Poświęcona była tematyce malarskiej, twórczości artystów-amatorów, przeszłości Bochni i Ziemi Bocheńskiej, głównie wydarzeń dotyczących I i II wojny światowej na terenie Bochni i Ziemi Bocheńskiej a także postaci związanych z tymi wydarzeniami. Wystawy towarzyszyły także organizowanym w „Domu Bochniaków”, spotkaniom autorskim, patriotycznym wieczornicom i koncertom. Wystawy organizowane były społecznie. Stowarzyszenie poniosło jedynie koszty wydrukowania i rozlepienia afiszów i koszty wykonania odbitek fotograficznych.

1) Wystawa legionowa

Od 15 listopada 2007 r. urządzona była wystawa legionowa – fotograficzna, na której przede wszystkim zaprezentowano sylwetki bocheńskich działaczy Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckiego, a następnie legionistów Feliksa Jędrychowskiego, Mariana Jędrychowskiego, Tadeusza Jakubowskiego. Wystawa była tłem do koncertu piosenek legionowych i spotkania z rodziną braci Jędrychowskich. zob. nr 4 (75) 2007 r.

2) Wystawy twórców-amatorów z Bochni i Ziemi Bocheńskiej

Z okazji święta 3-go Maja w 2008 i 2009 r. organizowane były wystawy prac twórców amatorów dot. malarstwa, rzeźby w drewnie, haftu artystycznego i prac ze słomy. Wystawiane dzieła amatorskie pochodziły z Bochni i powiatu bocheńskiego. Była to dobra forma promocji talentów rodzących się na Ziemi Bocheńskiej. Organizatorami wystawy byli Stanisław Dobranowski, Mieczysław Dębski, Kazimierz Kozłowski. Kolorowe reportaże z tych wystaw zamieszczono w WB nr 1 (76) 2008 s. 52 i nr 1 (80) 2009 s. 48

3) Wystawa fotograficzna „Zauroczeni Lwowem”

5 czerwca 2008 r. przy okazji koncertu piosenek kresowych bocheńscy młodzi miłośnicy Lwowa Konrad i Bożena Damsy urządzili w „Domu Bochniaków” autorską wystawę p.t. „Zauroczeni Lwowem” na której zaprezentowali najpiękniejsze zabytki Lwowa w fotografii artystycznej.

4) Wystawa militariów z Września 1939 r.

Z okazji spotkania 25 marca 2009 r. na temat walk toczonych przez 10 Brygadę Kawalerii Zmotoryzowanej płk Stanisława Maczka w rejonie Bochni i Wiśnicza zorganizowana została przez sekcję Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej wystawa militariów w dwóch salach „Domu Bochniaków”.

5) Wystawa „Bochnianie-Żołnierze Września 1939 r.”

1 września 2009 r. po zwiedzeniu wystawy „Wrzesień 1939 w Bochni” w salach Państwowego Archiwum w Krakowie Oddział w Bochni, zaproszeni goście przeszli do „Domu Bochniaków”, gdzie dokonano otwarcia przygotowanej przez Janinę Kęsek i Stanisława Kobielę wystawy „Bochnianie w wojnie obronnej 1939 r.” na której zaprezentowano 200 fotografii przedstawiających Bochnian, którzy walczyli w 1939 r. ich dalsze dramatyczne losy wojenne i powojenne. Wśród zaprezentowanych postaci było kilkudziesięciu kawalerów krzyża *Virtuti Militari*. Przesłaniem wystawy było pokazanie, że po traumatycznych przeżyciach ludzie ci podjęli pełną niebezpieczeństw dalszą walkę z okupantem hitlerowskim, a potem radzieckim, a także uświadomienie odbiorcom wystawy, że Polska we wrześniu 1939 r. miała dwóch wrogów. Po otwarciu wystawy odbyło się wspólne śpiewanie pieśni i piosenek żołnierskich p.t. *A gdy pobudka zagra o świcie*. (koncert omówiono w dziale dot. chóru Stowarzyszenia). Po koncercie podano żołnierską grochówkę.

6) Wystawa obrazów wielkiego Chagalla – Henryka Kozubskiego

15 czerwca 2009 r. w pięciu salach „Domu Bochniaków” otwarliśmy wystawę akwarel i pasteli 99-letniego Henryka Kozubskiego z Wieliczki zwanego wielickim Chagallem. Malarz mówił o swojej drodze życiowej i swojej twórczości. Jego wnuczka obecna na spotkaniu zaśpiewała kilka piosenek w sty-

lu pop. Artysta maluje dopiero od 85 roku życia. Namalował 250 obrazów o różnej tematyce (architektura miejska, pejzaż) związanej z Wieliczką, Bochnią i Bieczem, miejscami najbardziej mu bliskimi. W Biecu urodził się, w Wieliczce mieszka. Bliska jest mu tematyka kopalni soli w Wieliczce i Bochni. Miał 76 wystaw indywidualnych. Obrazy jego znane są w Polsce, Holandii Niemczech, Anglii, Kanadzie, Francji i Norwegii. To była już trzecia wystawa w Bochni. zob. *Henryk Kozubski – wielicki Chagall* – Janina Kęsek WB nr 2-3 (85-86) 2010 *Wystawa obrazów Henryka Kozubskiego* – WB nr 2-3 (85-86) 1010

7) Mini wystawy militariów z Małopolski

Przy okazji omówionych wyżej spotkań na temat I i II wojny światowej, udziału lotnictwa w walkach w czasie I i II wojny światowej w rejonie Ziemi Bocheńskiej, architektury obronnej sekcja Stowarzyszenia „Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej” organizowało w „Domu Bochniaków” mini wystawy militariów z okresu odpowiadającego tematyce wykładu, które cieszyły się dużym powodzeniem młodzieży.

8) Wystawa fotograficzna bocheńskich spotterów

20 listopada 2009 r. bocheńscy spotterzy przy finansowym wsparciu Stowarzyszenia przygotowali do swojego wykładu interesującą wystawę w „Domu Bochniaków” pokazującą fotografie samolotów przelatujących nad Bochnią wykonane z odległości 15-30 km., a także wykresy i trasy przelotów międzynarodowych nad Bochnią wraz z dobowym rozkładem lotów z dokładnością co do minuty. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem. Na spotkanie przybyło dużo młodych ludzi. Uczestniczyli w ciekawej dyskusji. zob. *Bochnia na lotniczym szlaku* – Wiesław Świątek WB nr 4 (83) 2009, *Rozkład lotów nad Bochnią* WB nr2-3 (85-86) 2010.

9) Wystawa lotnicza poświęcona płk pil. Adamowi Dąbrowie

21 września 2010 r. z okazji spotkania ku czci płk pilot Adama Dąbrowy Stowarzyszenie urządziło w Domu Bochniaków wystawę poświęconą udziałowi Bochnian w walkach na Zachodzie w latach II wojny światowej ze szczególnym uwzględnieniem walk powietrznych. Pokazano nieznane do tej pory w Bochni dokumenty poświęcone polskiemu dywizjonowi bombowemu 301, bombardującemu terytorium III Rzeszy Niemieckiej w latach 1942-1943, a także zaprezentowano fotografie obrazujące udział wuja Adama Dąbrowy Mariana Jędrychowskiego w walkach o Bolonię, Monte Cassino, na linii Gotów (zob. *Patriotyczne wieczornice*)

10) Wystawa fotograficzna Bochnia 1979-1989

Z okazji promocji książki „Bochnia 1979-1989 – *Szkice do portretu miasta*” staraniem Archiwum 15 marca 2011 r. urządzono w „Domu Bochniaków” wystawę fotografii w 30 antyramach. Wystawę urządzili: Agnieszka Gicala, Dorota Szymczyk – z Archiwum i Stanisław Dobranowski, Mieczysław Dębski, Kazimierz Kozłowski – ze strony Stowarzyszenia (zob. *Spotkania autorskie*)

11) Wystawa szabli polskiej

12 maja 2011 r. wrocławski kolekcjoner em. płk Stanisław Modelski w czasie swojego wykładu zaprezentował ponad 20 egz. szabli polskiej ze swojej kolekcji. Każdy uczestnik spotkania mógł z bliska oglądać ciekawe eksponaty, mógł je dotknąć i wziąć do ręki.

12) Wystawa katyńska

13 kwietnia 2011 r. Stowarzyszenie wspólnie z Państwowym Archiwum w Krakowie Oddział w Bochni i Biurem Promocji UM Bochni urządziło w „Domu Bochniaków” wystawę katyńską na której zaprezentowało wyniki prowadzonej od początku lat 90-tych XX wieku do chwili obecnej kwerendy dotyczącej oficerów i policjantów, a także pracowników wojskowych organów i instytucji pochodzących z Bochni i Ziemi Bocheńskiej, a także stacjonujących w Bochni i na terenie Ziemi Bocheńskiej internowanych w obozach Kozielsk, Starobielski i Ostaszków, a następnie bez wyroku sądowego, na rozkaz Stalina zamordowanych w Katyniu, Charkowie i Miednoje, a także innych miejscach nieludzkiej ziemi. Wystawę zwiedzili przedstawiciele rodzin katyńskich, przybyli do Bochni w celu posadzenia dębów w bocheńskiej „Dąbrowie Pamięci” przy nowej ulicy, która nosić będzie imię Ofiar Katynia. W otwarciu wystawy uczestniczyli przedstawiciele Starostwa i władz samorządowych Bochni. W atmosferze wystawy 5 maja 2001 r. pan Dariusz Gorajczyk z IPN Oddział w Krakowie mówił o korespondencji oficerów z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie. Wystawa trwać będzie do końca września 2011 r. 11 lat wcześniej 28 listopada 2000 r. w 60 rocznicę zbrodni katyńskiej Stowarzyszenie przygotowało i dokonało uroczystego otwarcia pierwszej w Bochni wystawy poświęconej Bochnianom – jeńcom z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, zamordowanym bez procesu z tajnego rozkazu Stalina w miejscach kaźni Katyniu, Charkowie i Miednoje. Na wystawie zaprezentowano 63 sylwetki ofiar NKWD związanych z Bochnią i Ziemią Bocheńską urodzeniem, zamieszkaniem, nauką, pracą zawodową, służbą wojskową i duszpasterską. Od tego czasu trwają poszukiwania dalszych nazwisk. Efektem tych poszukiwań stała się w 2008 r. Bocheńska Lista Katyńska opublikowana na łamach „Wiadomości Bocheńskich” nr 1 (76) 2008 zawierająca 20 nazwisk ofiar zamordowanych w Charkowie, 41 ofiar zamordowanych w Katyniu, 36 ofiar zamordowanych w Miednoje, 3 ofiary zamordowane na Ukrainie, 5 ofiar zaginionych na Wschodzie czyli łącznie 105 nazwisk. Do redakcji kwartalnika napływają dalsze informacje.

Udostępniłmy nasze zbiory dotyczące Listy Katyńskiej władzom samorządowym Bochni. Odtąd pani Anna Kocot-Maciuszek z UM Bochni utrzymuje z nami stałą współpracę i publikuje wartościowe artykuły na ten temat w „Kronice Bocheńskiej” zob. *Dęby Katyńskie w Bochni* – Janina Kęsek WB nr 2 (89) 2011 *Bocheńska Rodzina Katyńska* WB nr 2 (89) 2011

Ze względu na to, że „Dom Bochniaków” nie jest zabezpieczony alarmem ani też nie posiada fachowej obsługi wystaw Stowarzyszenie wprowadziło zasadę prezentacji cennych eksponatów jedynie w czasie trwania wykładu na ten temat. Mogą być umieszczane przede wszystkim ekspozycje składające się z fotografii bądź odbitek kserograficznych, inne wystawy na wyłączną odpowiedzialność autorów. Należy także podkreślić, że jakkolwiek nie wyodrębniano sekcji wystawienniczej Stowarzyszenia, to faktycznie taka grupa istnieje. Osoby te przygotowują scenariusz każdej wystawy, materiały do wystawy, miejsce do ekspozycji, a także wykonują samodzielnie wszystkie prace techniczne związane z urządzeniem wystawy (przygotowanie fotografii, podpisów do fotografii, oprawienie antyram, powieszenie ich na ścianach, dekoracji pomieszczeń, pełnienie dyżurów). Do grupy tej należą: Janina Kęsek, Janina

Solarczyk, Stanisław Dobranowski, Mieczysław Dębski, Kazimierz Kozłowski i Stanisław Kobiela, a także często panie z Archiwum Agnieszka Gicala, Dorota Szymczyk. Do organizacji mini wystaw o tematyce militarnej włączali się działacze sekcji Bocheńskiego Towarzystwa Historii Militarnej.

13) Być kobietą...Portrety kobiet z Ziemi Bocheńskiej w wirze życia i dziejów – wystawa fotograficzna na bocheńskim rynku

Taki tytuł nosi wystawa fotograficzna zorganizowana 20 października 2011 r. staraniem Państwowego Archiwum Oddział w Bochni i Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej przy pomocy finansowej Starostwa Powiatowego w Bochni na bocheńskim rynku na standach wypożyczonych z Miejskiego Domu Kultury w Bochni. W ekspozycji znalazło się kilkadziesiąt fotografii kobiet z XIX i XX wieku z różnych sfer zawodowych i społecznych Ziemi Bocheńskiej, ich życie codzienne, a także aktywność na polu oświatowym, charytatywnym, walki o niepodległość Polski w okresie zaborów, I i II wojny światowej a także w latach stalinowskiego reżymu. Po otwarciu wystawy odbędzie się w „Domu Bochniaków” wykład pani Pauliny Krzywda nawiązujący do tematyki wystawy.

5. INSCENIZACJE

1) Bitwa o Bochnię

Z okazji 70 rocznicy napaści III Rzeszy Niemieckiej na Polskę Stowarzyszenie było inicjatorem wielu przedsięwzięć rocznicowych, których celem było przybliżenie mieszkańcom Bochni tamtych wydarzeń, a szczególnie tego co działo się w nocy z 5/6 września 1939 r. w Bochni, zwłaszcza, że – zapewne w wyniku interwencji cenzury – temat ten pominięty został całkowicie w monografii Bochni. *Bochnia. Dzieje miasta i regionu* wyd. 1980 r. Opisane niżej przedsięwzięcia zorganizowano staraniem władz miasta Bochni, Archiwum Państwowego w Bochni, Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie, Wojskowej Komendy Uzupelnień i Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.

Dwie wystawy

Sekcja Stowarzyszenia Bochniaków pn. „Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej” i Archiwum Państwowe O/Bochnia zorganizowały wystawę afiszy, dokumentów, fotografii i pamiątek z sierpnia i września 1939 r. w budynku Archiwum przy ul. Konstytucji 3 Maja. Składała się ona z czterech działów. W dziale I dot. Ostatnich dni pokoju zaprezentowano informacje prasowe o narastającym zagrożeniu, odezwy burmistrza Bochni, materiały dot. mobilizacji wojska polskiego, a szczególnie 5 Dywizjonu Taborów stacjonującego w Bochni. Dział II dotyczył wybuchu wojny i działań wojennych w Małopolsce od 1 do 6 września 1939 r. kiedy wojna dotarła na przedpola Bochni. Dział III poświęcony został obronie ziemi bocheńskiej przez podhalańczyków i 10 Brygadę Kawalerii Zmotoryzowanej płk Stanisława Maczka. Ostatni dział IV pokazał martyrologię żołnierza polskiego na ziemi Bocheńskiej. Patronat nad wystawą objął prof. dr hab. Andrzej Sowa z Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Stowarzyszenie przygotowało w „Domu Bochniaków” wystawę fotograficzną „Bochniaci w Wojnie Obronnej 1939 r.” ponad 100 fotografii żołnierzy pochodzących z Bochni i Ziemi Bocheńskiej, którzy brali udział w Wojnie Obronnej 1939 r., na-

stępnie w zbrojnym podziemiu (m.in. w Powstaniu Warszawskim) oraz w walkach na Zachodzie. Kilkadziesiąt fotografii przedstawiało kawalerów krzyża *Virtuti Militari*. Jakkolwiek wystawa nie odzwierciedla pełnego udziału Bochnian w Wojnie Obronnej 39 r. (przedstawienie kilku tysięcy fotografii nie było możliwe) to jednak przypominało hart ducha ludzi, którzy po wrześnieowej klęsce nie złożyli broni, ale nadal walczyli, także o po wojnie o niepodległość Polski. Celem wystawy był także przekaz, że Polska w owym czasie miała dwóch wrogów. Wystawę przygotowali: Janina Kęsek, Stanisław Kobiela, Mieczysław Dębski, Stanisław Dobranowski i Kazimierz Kozłowski.

Cztery inskrypcje nagrobne

Stowarzyszenie w wyniku badań historycznych poprawiło trzy tablice na grobach „lotników” na części wojskowej cmentarza komunalnego w Bochni przy ul. Orackiej (nie byli to lotnicy, ale żołnierze z 10 Brygady Zmotoryzowanej płk Stanisława Maczka. Badania te przeprowadził Jarosław Kucybała i członkowie sekcji Stowarzyszenia – Bocheńskiego Towarzystwa Historii Militarnej. Staraniem UM Bochni nazwiska te pojawiły się na dużych tablicach zamontowanych przed grobem żołnierzy Września 1939 na cmentarzu św. Rozalii, na którym odczyszczono z inicjatywy Stowarzyszenia głąz z umieszczono na nim nową tablicę. Odszukanie nazwisk żołnierzy, którzy walczyli i zginęli w bitwie o Bochnię, a pochodzili głównie z Cieszyna jest dużym wkładem Stowarzyszenia w wyjaśnianie naszej przeszłości.

W godzinach rannych 5 września 2009 r. po mszy świętej odbył się, w strugach deszczu, uroczysty apel poległych w rejonie Bochni żołnierzy ze 156 pp i 10 BK na cmentarzu św. Rozalii w Bochni, z udziałem starosty bocheńskiego Jacka Pająka, burmistrza Bochni Bogdana Kosturkiewicza, delegacji z innych miast m.in. z Cieszyna i grup rekonstrukcyjnych m.in. konnicy.

Inscenizacja „Bitwy o Bochnię”

W sobotę 5 września 2009 r. na polach Smykowa o godzinie 15-tej przy pięknej już pogodzie odbyła się inscenizacja „Bitwy o Bochnię”, nad którą patronat objął prezydent RP Lech Kaczyński. Inscenizacja poprzedzona została pokazami sprawnościowymi grup airsoftowych i żołnierzy 21 Brygady Strzelców Podhalańskich. W inscenizacji bitwy z udziałem piechoty, kawalerii, broni pancernej i artylerii uczestniczyły grupy rekonstrukcyjne przybyłe z kilku miast polskich. Inscenizację rozpoczął przelot „niemieckiego” samolotu rozpoznawczego. Świetnie wykonane atrapy budynków zdobywali „Niemcy” przy pomocy czołgu Panzer II. Kontratak oddziałów polskich zniszczył czołg i wypędził „Niemców”, a szarża „polskiej” kawalerii uwieńczyła zwycięstwo. Na polu „bitwy” można było podziwiać nie tylko czołg Panzer II ale także oryginalną armatę przeciwlotniczą Boforsa kal.40 mm, polską tankietkę TK-3, replikę polskiego samochodu pancernego wz. 34 motocykle: Sokół 1000, BMW, Zindapp, Gnome-Rohne i repliki armat 75 mm wz. 97 i 37 mm wz. 36.

Inscenizację sfinansował Urząd Miejski w Bochni, sprawami logistycznymi zajął się sekretarz UM Ireneusz Sobas. Współdziałanie Stowarzyszenia polegało na przygotowaniu kwestii militarno-historycznych komentarzach radiowych, propagowaniu idei tej inscenizacji w środowisku bocheńskim i rozprowadzaniu specjalnego numeru „Wiadomości Bocheńskich” wśród zgromadzonej publiczności i grup rekonstrukcyjnych.

Wiadomości Bocheńskie – specjalny numer

Wydanie specjalne „Wiadomości Bocheńskich” nr 2 (81) 2009 pt. „Wrzesień 39 na Ziemi Bocheńskiej” wypełnia istotną lukę w monografii Bochni, daje obraz wszystkich ważnych wydarzeń obrazujących przebieg walk na Ziemi Bocheńskiej, pokazuje, że wbrew opiniom niektórych historyków o Bochnię toczyły się uporczywe walki pomiędzy jednostkami Wojska Polskiego, a wkraczającym Wehrmachem i miasto przechodziło z rąk do rąk, a bój ten kosztował życie kilkudziesięciu żołnierzy polskich, którzy spoczywają na dwóch bocheńskich cmentarzach: komunalnym przy ul. Orackiej i na cmentarzu św. Rozalii. Specjalne wydanie „Wiadomości Bocheńskich” jest więc fascynującą opowieścią o bohaterstwie i daninie krwi polskich żołnierzy walczących tutaj we wrześniu 1939 roku, będącym ważnym przyczynkiem do dalszych badań naukowych, a jednocześnie dobrym materiałem edukacyjnym dla młodzieży szkolnej. Obok opracowań naukowych znalazły się w nim wspomnienia żołnierzy oraz mieszkańców Bochni w tamtego okresu, opis wystawy, program obchodów 70 rocznicy i przygotowań do inscenizacji. Na początku numeru Burmistrz Bochni dr Bogdan Kosturkiewicz i starosta bocheński Jacek Pajak zamieścili noty listy polecające czytelnikom to specjalne wydanie „Wiadomości Bocheńskich”.

Treść numeru:

1. Opracowania naukowe:

Plan mobilizacyjny Wojska Polskiego w 1939 roku i zadania stawiane w nim oddziałom stacjonującym na Ziemi Bocheńskiej – Ryszard Rybka,

Od Jordanowa do Wiśnicza. Szlak bojowy 10 Brygady Kawalerii 1 – 6 września 1939 r. – Jarosław Kucybała

Walki Krakowskiej Brygady Kawalerii 1 i 2 września 1939 r. – Ryszard Rybka

Wrześniowy szlak 156 pułku piechoty. Tragedia w Puszczy Niepołomickiej – Dawid Golik, Dariusz Pstuś,

Osikówka, ostatnia bitwa podhalańczyków – Jarosław Kucybała
Nieznany epizod walk wrześnieowych. Pogwizdów – Krzysztof Jawień
Rec. książki Jerzego Majki *Brygada Motorowa płk Maczka (BOCHNIANA)* – Ewelina Mroczek

10. Brygada Kawalerii w obronie Ziemi Bocheńskiej w relacjach rotm. Ludwika Ferensteina – Stanisław Kobiela

Podporucznik Edward Zydroń 1919-2009 – Jarosław Kucybała

2. Wspomnienia:

Początek dramatu – Leszek Kala

Tragiczne dni – Tomasz Sowieński

Wejście Niemców do Bochni – Stanisław Fischer

Wrześniowy koszmar – Stefan Grzyb ps. Wyrwa”

Wspomnienia tamtych dni – Kazimierz Kawalec

2) Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-lecia Jego urodzin

Myśl zorganizowania historycznego widowiska wizyty króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-lecia jego urodzin zrodziła się z inicjatywy Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej i urządzona została 30 kwietnia 2010 r. wg scenariusza przygotowanego przez Stanisława Kobiela. Składała się z 12 aktów w których przypomniano związki króla Kazimierza Wielkiego z Bochnią i Ziemią Bocheńską. Duże zaangażowanie wykazały władze samorządowe miasta Bochni, które na ten cel wyłożyły środki finansowe, a po-

nadto udzieliły dotacji dla Stowarzyszenia (kwota 5000,00 zł.). Częściowo pomogło finansowo starostwo bocheńskie przyznając dotację w kwocie 5000,00 zł. (niestety trzy miesiące po imprezie zażądało zwrotu wyłożonej dotacji, zasłaniając się blahymi względami natury formalno-prawnej). Stowarzyszenie zwróciło starostwu żadaną kwotę 5000,00 zł. Reżyserii podjęła się społecznie pani Agata Kufta-Pletty. Przebieg uroczystego przemarszu króla i królowej oraz ich orszaku, a następnie kolejność scen rozgrywających się na bocheńskim rynku opisana został szczegółowo w WB nr 4 (84) 2010 r. w którym zamieszczono także kolorowy fotoreportaż z tej uroczystości.

W uroczystości uczestniczyły władze miasta i powiatu, instytucje miejskie, przedstawiciele wszystkich środowisk zawodowych i społecznych Bochni, m.in. I LO w Bochni, Muzeum im. prof. St. Fischera., Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni, Miejski Dom Kultury, starszyzna cechów bocheńskich, delegacja Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Bochni z senatem uczelni, radni miejscy, lekarze, pielęgniarki, górnicy i hutnicy, chóry: Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Jerzego Żurawlewa, „Złotej Jesieni” i Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej. Chór Stowarzyszenia pod kierunkiem kol. Stanisława Domańskiego przygotował pieśń Franciszka Karpińskiego „Rzucajmy kwiat po drodze”, która towarzyszyła przejściu pary królewskiej przez rynek bocheński, aż do tronu. Delegacje złożyły parze królewskiej dary, Dyrektor Muzeum opowiedział królowi w skrócie historię królewskiego pomnika stojącego na rynku, delegacje górników, lekarzy nauczycieli cytowały fragmentu przywilejów królewskich dotyczących Bochni. Rozegrały się sceny: sądzenia złoczyńców i zakuwania ich w dyby, turniej rycerski prowadzony mistrzowsko przez kapitana Gwardii Rycerskiej naszego Stowarzyszenia kol. Jarosława Przybyłę, dekoracji laurem zwycięstwa i taniec arabskich księżniczek. I LO przedstawiło jedną ze scen widowiska z udziałem młodzieży. Warto dodać, że stroje z epoki dla działaczy Stowarzyszenia oraz dla Starosty i Wicestarosty wypożyczyło Stowarzyszenie Bochniaków z Teatru Telewizji Kraków i za nie zapłaciło. Niewątpliwym efektem widowiska, w którym brali udział przedstawiciele wszystkich grup społecznych i zawodowych Bochni i Ziemi Bocheńskiej i osoby w różnych wieku sprowadzał się do szerokiej integracji środowiskowej, do edukacji młodego pokolenia i promocji miasta Bochni. Niestety ten ostatni efekt nie została odpowiednio wykorzystany, być może w związku z katastrofą powodzi, jak dotknęła tereny Polski. Staraniem Stowarzyszenia wyprodukowany został film DVD z tej inscenizacji. Władze Bochni od lata 2010 r. nie wykazały zainteresowania w dystrybucji tego filmu oraz fotografii z inscenizacji. Podobny los spotkał autora drugiego filmu z tej uroczystości. zob. *Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-lecie jego urodzin* – Stanisław Kobiela WB nr 4 (84) 2010 r.

6. MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA ARCHIWALNO-HISTORYCZNA „WSPÓLNE DZIEDZICTWO-WSPÓLNA PRZYSZŁOŚĆ”

W 2008 r. Stowarzyszenie Bochniaków zainicjowało i doprowadziło do zorganizowania wspólnie z Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie oraz Państwowym Archiwum w Krakowie i jego Oddziałem w Bochni, Uzdrawiskiem Kopalni Soli „Bochnia” międzynarodowej konferencji archiwal-

nej w podziemiach kopalni soli w Bochni pt. „Wspólne dziedzictwo-Wspólna przyszłość”. Dzień wcześniej uczestnicy konferencji „Archiwa Europy Środkowej. Wspólne dziedzictwo-Wspólna Przyszłość” obradowali w Nowym Sączu i tamta część konferencji poświęcona była stricte tematyce archiwalnej. Dzień bocheńsko-wiśnicki konferencji poświęcony był kopalni soli w Bochni w międzynarodowych relacjach i zamkowi wiśnickiemu. Na czele komitetu organizacyjnego stanął burmistrz Bochni dr Bogdan Kosturkiewicz, a na czele komitetu naukowego prezes Stowarzyszenia S. Kobiela. W Komitecie honorowym znaleźli się Marian Cycoń – burmistrz Miasta i Gminy Starego Sącza, Stanisław Gaworczyk – burmistrz Nowego Wiśnicza, Ivan Horsty – konsul generalny Republiki Słowacji w Krakowie, Robert Kiss – ambasador Republiki Węgier w Polsce, Bogdan Kosturkiewicz burmistrz Bochni, Tomasz Merta – Generalny Konserwator Zabytków w Polsce, Karol Modzelewski – wiceprezes P.A.N., Ryszard Nowak – prezydent Miasta Nowego Sącza, Jacek Pająk – starosta bocheński, Krzysztof Pawłowski – prezydent Wyższej Szkoły Biznesu, w Nowym Sączu, Sławomir Radoń – naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, Frantisek Guzicka – ambasador Republiki Słowacji, Jan Bechter – ambasador Republiki Czeskiej, Wiktor Skworc – Biskup Tarnowski, Robert Ślusarek – dyrektor Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, Leszek Zakrzewski – prezes Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Środki finansowe przyznały władze miasta Bochni i starostwa powiatowego w Bochni a część wiśnicką konferencji urządził i sfinansował burmistrz Nowego Wiśnicza Stanisław Gaworczyk. 12 września 2008 r. trzema autokarami przyjechali do Bochni archiwiści i historycy w liczbie ok. 150 osób z Polski, Rosji, Węgier, Słowacji, Czech. Po zwiedzeniu kopalni soli w Bochni w kilku grupach dokonano otwarcia wystawy w komorze Ważyn pt. *Św. Kinga w dokumencie archiwalnym* zorganizowana przez Państwowe Archiwum w Krakowie. Wykłady wygłosili: prof. dr hab. Antoni Jodłowski na temat początków warzelnictwa na terenie żup krakowskich (Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce), dr Józef Piotrowicz mówił o początkach kopalni soli w Bochni w świetle legendy o pierścieniu św. Kingi i faktów historycznych (Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce), Joanna Potasz przedstawiła w pokazie multimedialnym wkład cudzoziemców w dzieje Bochni (Archiwum Państwowej w Krakowie O/Bochnia), dr Teofil Wojciechowski pokazał wpływ żupy bocheńskiej na rozwój Bochni, Ewa Kasiarova mówiła o śladach związków okręgów górniczych Polski i Słowacji w Centralnym Archiwum Państwowym w Bańskiej Bystrzycy (Archiwum w Bańskiej Bystrzycy), ks. dr Ryszard Banach przedstawił dokumenty kanonizacyjne św. Kingi (Kuria Arcybiskupia w Tarnowie), dr Draskoczy mówił o polskiej soli w późnośredniowiecznym Królestwie Węgierskim (dyrektor Państwowego Archiwum w Budapeszcie) Jan Flaszka w multimedialnym pokazie zaprezentował wizerunki św. Kingi, prof. L. Szogi zaprezentował sposób przygotowania nowoczesnych baz danych archiwalnych (Archiwum w Budapeszcie). Wykłady wygłaszane w języku słowackim, rosyjskim, węgierskim i niemieckim były tłumaczone a vista przez tłumaczy albo tłumaczenie ich prezentowano na ekranach. Prawie każdy wykład był ilustrowany komputerowo przetworzonymi zdjęciami. W czasie konferencji artystka z Jakucji wykonywała rysunkowe portrety działaczy naszego Stowarzyszenia uczestniczących w konferencji. Były też serdeczna wymiana myśli w rozmowach kularowych. Pani Nadieżda Osipowa z Archiwum Rosyjskiej Akademii

Nauk przy Uniwersytecie Łomonosowa w Moskwie zainteresowała nasze Stowarzyszenie wystawą „Polskie ślady na Sybirze” przekazała nam zaproszenia i foldery oraz opracowania na temat tej wystawy w językach polskim i rosyjskim. Po obiedzie goście udali się do Wiśnicza, gdzie podjął ich burmistrz Nowego Wiśnicza Stanisław Gaworczyk. Goście zobaczyli zabytki Nowego Wiśnicza, poznali stan działań zmierzających do zachowania resztek kościoła Salwatora na wiśnickim wzgórzu i zwiedzili zamek wiśnicki. Gwardia Rycerska Stowarzyszenia Bochniaków w strojach piechoty węgierskiej Stefana Batorego oddała salwę honorową z muszkietów. Była też okazja do zwiedzenia Muzeum Pamiątek po Janie Matejce w dworku na Koryznówce. Dzień bocheńsko-wiśnicki konferencji zakończył się gorącym posiłkiem w restauracji „Panorama” w czasie którego burmistrz Gaworczyk zaprezentował gościom reprint najstarszej polskiej książki kucharskiej napisanej przez dworzanina Lubomirskich Stanisława Czarnieckiego w 1682 r. Efektem konferencji było zaprezentowanie gościom reprezentującym środowiska naukowe Europy dwóch ważnych i cennych obiektów historycznych, a więc kopalni soli w Bochni istniejącej od 1251 roku i zamku wiśnickiego, dziejów tych obiektów i rangi na jaką zasługują. Konferencja znakomicie wpisała się w program ruchu regionalnego. zob. *Międzynarodowa konferencja archiwalna „Wspólne dziedzictwo-Wspólna przyszłość* – Hanna Krajewska (dyrektor Archiwum PAN w Warszawie) WB nr 2-3 (77-78) 2008, *Przebieg konferencji* – Stanisław Kobiela WB nr 2-3 (77-78) 2008 *Święta Kinga w XIII-wiecznych dokumentach pergaminowych* WB nr 2-3 (77-78) 2008, *Początki kopalni soli w Bochni w świetle faktów, hipotez i legendy o pierścieniu księżnej Kingi* – Józef Piotrowicz WB nr 4 (84) 2009

7. KONCERTY

1) Koncert arii i duetów operowych w Szkole Muzycznej im. Jerzego Żurawlewa ku czci Franciszki Platówny

Po odnalezieniu materiałów źródłowych i afiszy dotyczących działalności wokalnie-aktorskiej bochnianki primadonny scen operowych świata Franciszki Platówny i opublikowaniu w „Wiadomościach Bocheńskich” artykułu na temat jej życia, działalności artystycznej i związków z Łapczycą i Bochnią Stowarzyszenie podjęło działania w sprawie zorganizowania w Bochni i Łapczycy koncertów absolwentów wyższych i średnich szkół muzycznych dedykowanych wybitnej artystce, która wystąpiła w tytułowej roli „Halki” Stanisława Moniuszki we Lwowie w 1918, a tuż po zakończeniu II wojny światowej doprowadziła do wystawienia „Halki” we Wrocławiu, gdzie grała rolę Cześnikowej.

Dzięki aktywności prezesa Oddziału Wrocławskiego kol. Andrzeja Migdała udało się do tego koncertu zaangażować kierownictwo, grono profesorskie, studentów i absolwentów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Akademii Muzycznej im. Karola Młynarskiego we Wrocławiu oraz pozyskać do tego przedsięwzięcia bocheńską Szkołę Muzyczną i wójta Gminy Bochnia Jerzego Lysego i zorganizować w dniu 12 lipca 2009 r. w sali amfiteatralnej Państwowej Szkoły Muzycznej im. Jerzego Żurawlewa koncert arii i duetów operowych, a godzinach wieczornych koncert pieśni sakralnej w kazimierzowskim kościele w Łapczycy. Kierow-

nictwo artystyczne nad koncertami objęła pani prof. Michalina Growiec z Akademii Muzycznej we Wrocławiu, a prof. Akademii Muzycznej we Wrocławiu Eugeniusz Sasiadek b. uczeń Franciszki Platówny mówił o jej dokonaniach artystycznych, a prezes Oddziału Wrocławskiego Andrzej Migdał o jej związkach z Łapczycą i Bochnią. Wszystkie utwory wokalne wykonywano w językach w jakich powstały, Obok absolwentów w/w akademii, Akademii Muzycznej w Gdańsku i Akademii Muzycznej z Łodzi i najlepszych absolwentów kilku średnich szkół muzycznych śpiewali także profesorowie tych akademii; pani prof. Michalina Growiec i prof. Feliks Widera.

2) Koncert pieśni sakralnej w Łapczycy ku czci Franciszki Platówny

W godzinach popołudniowych tego samego dnia 12 lipca 2009 r. odbył się w kazimierzowskim kościele pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Łapczycy koncert pieśni sakralnej mistrzów późnego renesansu, baroku, klasycyzmu, romantyzmu i kompozytorów współczesnych z udziałem tych samych wykonawców. Na grobie ojca Artystki złożono wiązanki kwiatów od organizatorów i uczestników koncertu. Duży był udział organizacyjny w przygotowaniu tego koncertu przez Wójta Gminy Bochnia p. Jerzego Lysego. zob. *Franciszka Platówna. Z Łapczycy na sceny operowe świata* – Andrzej Migdał, Stanisław Kobiela WB nr 4 979) 2008, *Dwa koncerty w Bochni i Łapczycy* – Stanisław Kobiela WB nr 3/82/2009.

W 2010 r. zaplanowany kolejny koncert w Chełmie nie doszedł do skutku z powodu ulewy i usuwania skutków powodzi w okolicach Bochni. Po zorganizowaniu pierwszego koncertu ku czci Franciszki Platówny z inicjatywy Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia prezydent Wrocławia doprowadził w 2010 r. do odrestaurowania zniszczonego grobowca artystki na wrocławskim cmentarzu.

3) Koncert Chóru „Adoramus w Domu Bochniaków

Z okazji Święta Niepodległości w 2009 r. śpiewał chór „Adoramus” działający przy Parafii w Chełmie pod kierunkiem prof. Krystyny Dziurdzi. Uczestniczył proboszcz parafii w Chełmie ks. Marek Krupa i pani Emilia Leo dyrektor ZS w Siedlcu. zob. *Piosenki legionowe w „Domu Bochniaków”* WB nr 4 (84) 2009

4) Koncert Chóru „Złota Jesień” w Domu Bochniaków

Chór „Złota Jesień” działający przy Miejskim Domu Kultury w Bochni pod kierunkiem kol. Marii Korody-Chrzan śpiewał z okazji Święta Niepodległości w listopadzie 2010 roku

5) Koncert Chóru Rodzinnego Lucjana Dmytrza w Domu Bochniaków

Na spotkaniu oplatkowym w „Domu Bochniaków” w styczniu 2011 r. wystąpił gościnnie Chór Rodzinny Lucjana Dmytrza z Wiśnicza, śpiewając kolędy polskie i zagraniczne na cztery głosy. Chór składa się w większości z absolwentów akademii muzycznych, a członkowie chóru przyjechali z Krakowa, Katowic i Wiśnicza. Zrezygnowali z przysługującego im honorarium. zob. *Chór Rodzinny Lucjana Dmytrza. Tradycja wspólnego śpiewania* – Maria Garpiel, Beata Skalska WB nr 1 (88) 2011

6) Cykliczne koncerty Chóru Bochniaków – wspólne śpiewanie w Domu Bochniaków

Działalność koncertowa chóru Bochniaków z okazji rocznic patriotycznych i spotkań oplatkowych omówiona jest w części poświęconej działalności chóru. Ponadto organizowane były w Domu Bochniaków” wspólne koncerty z innymi chórmi.

8. JUBILEUSZE

1) Dzień Papieski w Niegowici

Na zaproszenie proboszcza Parafii Niegowic ks. Kan. Pawła Sukiennika 16 października 2007 r. grupa działaczy z ZG i Oddziału Bocheńskiego Stowarzyszenia z okazji 29 rocznicy wyboru ks. Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową udała się do Niegowici, wzięła udział w uroczystym nabożeństwie w kościele Wniebowzięcia Maryi Panny w Niegowici, złożyła kwiaty pod pomnikiem Jana Pawła II, który był wikarym w Niegowici w latach 1948-1949, a po nabożeństwie zwiedziła ofiarowaną kościołowi przez Fundację Jana Pawła II z Bossano Romano, wierną replikę grobu Jana Pawła II z białego marmuru z Carrary znajdującą się nieopodal głównego ołtarza, w zaciśnięciu półokrągłej kaplicy Miłosierdzia Bożego, przed obrazem Jezusa. zob. Ewelina Mroczek *Na szlaku papieski...Niegowic*. WB. nr 4 (75) 2007

2) 190-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego

8 grudnia 2007 r. odbyło się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego spotkanie połączone ze zjazdem absolwentów Szkoły z okazji jubileuszu 190-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego. Przez cały rok jubileuszowy odbywały się spotkania z młodzieżą szkolną i wykłady w czasie których pracownicy Muzeum im. S. Fischera, Państwowego Archiwum w Krakowie O/Bochnia i działacze Stowarzyszenia (Janina Kęsek, Zofia Czekalska-Sitko) zapoznawali młodzież z różnymi okresami z życia Szkoły oraz losami jej profesorów, uczniów i absolwentów. W spotkaniu uczestniczyło ok. 400 osób z różnych stron Polski. Po mszy świętej, wystąpieniu dyrektora Szkoły p. Jolanty Kruk i prezesa Stowarzyszenia S. Kobieli rozpoczęła się część druga spotkania m.in. pana prof. dr hab. Władysława Kupiszewskiego z Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia. Teksty wystąpienia prezesa ZG i prof. W. Kupiszewskiego opublikowane zostały na łamach naszego kwartalnika – WB nr 4 (75) 2007. *Jubileusz Szkoły. 190-lecie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni (1817-2007. Wspomnienia gimnazjalne* – Władysław Kupiszewski

3) 80-lecia Oddziału PTT/PTTK w Bochni

W 2008 r. jubileusz 80-lecia obchodził Oddział PTT/PTTK w Bochni założony w 1928 r. przez wybitnego tatarnika i twórcy Orlej Perci ks. Walentego Gadowskiego, działacz także Stowarzyszenia Bochniaków od 1936. Z okazji inauguracji tego jubileuszu 21 lutego 2008 r. odbyło się w „Domu Bochniaków” wspólne śpiewanie piosenek turystycznych z udziałem dużej grupy bocheńskich turystów, działaczy Stowarzyszenia i naszego chóru. Był to w pewnym sensie także jubileusz Stowarzyszenia Bochniaków, ponieważ założycielami i działaczami obu towarzystw byli ci sami profesorowie bocheńskiego gimnazjum: Piotr Galas, Władysław Janik, Franciszek Tyczka,

Józef Urbanek, Stanisław Fischer, Stanisław Warcholik. Chórem kierował Stanisław Domański, na skrzypcach grał Jerzy Grzesik, na gitarach Małgorzata Mroczek i Wiesław Panek, na harmonijce ustnej Józef Serwiński, partie solowe śpiewał Kamil Jeziorek. Wystąpiła także grupa wokalna „Zbieranina” z koła turystycznego przy I LO w Bochni pod kierunkiem ks. Krzysztofa Czecha i prof. Krzysztofa Palucha. Całość prowadził prezes Oddziału PTTK w Bochni Wiesław Panek. Obecny był Starosta Bocheński Jacek Pająk. zob. Ryszard Rozenbajgier – *Jubileusz 80-lecia Oddziału PTT/PTTK w Bochni* – WB nr 1 (76) 2008

4) Święto flagi polskiej – Pierzchów 2008

2 maja 2008 r. z inicjatywy Oddziału Bocheńskiego zorganizowano przy udziale działaczy Oddziałów Bocheńskiego, Katowickiego i Zarządu Głównego wyjazdowe spotkanie do Pierzchowa, poświęcone twórcy Legionów Polskich gen. Janowi Henrykowi Dąbrowskiemu. Następnie złożono kwiatu pod pomnikiem Generała. zob. *Złożenie kwiatów w Pierzchowie przez O/Bocheński i O/Katowicki i ZG Stowarzyszenia* WB nr 1 (76) 2008

5) 50-lecia Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia

28 maja 2008 r. odbył się w Warszawie w salach Centralnej Biblioteki Wojskowej jubileusz 50-lecia Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej. W jubileuszu udział wzięli organizatorzy i zaproszeni goście z oddziałów z Bochni (Dorota Korta), Wrocławia (Andrzej Migdał), Wiśnicza (Stanisław Domański) i Zarządu Głównego (Ewelina Mroczek, Stanisław Kobiela). Spotkanie jubileuszowe otworzył prezes dr Tadeusz Cepak, Wykłady wygłosili: wiceprezes Jan Łysek – *Geneza i warunki reaktywowania działalności Oddziału Warszawskiego*, Piotr Dąbrowski z CBW – *Dzieło prof. Mariana Łodyńskiego* opr. przez Krystynę Piwowarską wicedyrektora CBW, Kazimierz Blotko – *Aktywność członków Oddziału w 50-leciu*, red. Krystyna Mojkowska – *Działalność warszawskich Bochniaków na rzecz Miasta i Ziemi Bocheńskiej*. Kol. Janina Olszewska-Romanowska zaprezentowała „Kronikę Oddziału”. Następnie z życzeniami i gratulacjami wystąpili goście. Przygotowano też wartościową ekspozycję z przeszłości Oddziału Warszawskiego, a niezwykle ciekawostką, stanowiącą niezwykle cenny dokument był „Plan Warszawy” i pokazane na nim wszystkie lokalizacje siedzib Oddziału Warszawskiego od początku jego istnienia. Wspólną fotografią uczestników jubileuszu zakończono spotkanie. zob. *50-lecie Warszawskiego Oddziału Stowarzyszenia* – Tadeusz Cepak WB nr 2-3 (77-78) 2008

6) 50-lecia Towarzystwa Miłośników Wiśnicza

14 listopada 2009 r. odbyło się w sali rycerskiej na wiśnickim zamku spotkanie członków Towarzystwa Miłośników Wiśnicza z okazji 50-lecia Towarzystwa. Obecny był ostatni z żyjących założycieli Towarzystwa prof. Jan Święch. Z okazji rozpoczynającego się jubileuszu Towarzystwo wydało prace Piotra Szlezyngera *Dawny Kościół Karmelitów Bosych w Wiśniczu*. Spotkanie autorskie z P. Szlezyngierem TMW zorganizowało w „Domu Bochniaków” 15 grudnia 2009 r.

3 Maja 2010 r. w kaplicy zamkowej odbyła się podniosła uroczystość poświęcenia i przekazania Towarzystwu Miłośników Wiśnicza sztandaru ufundowanego przez Burmistrza Wiśnicza

Stanisława Gaworczyka. Sztandar przejął poczet honorowy: Jerzy Ludwikowski, Waldemar Klasa, Józef Korta. Obecny był starosta bocheński Jacek Pająk.

16 listopada 2010 r. odbył się na zamku wiśnickim, po mszy św. w kościele parafialnym, jubileusz 50 lecia Towarzystwa Miłośników Wiśnicza – oddziału Stowarzyszenia z udziałem gości z Oddziału Warszawskiego (Janina Olszewska-Romanowska), Katowickiego (Maria Kiełbińska), Wrocławskiego (Andrzej Migdał), Bocheńskiego (Dorota Korta), Zarządu Głównego (Stanisław Kobiela, Jan Paluch), Towarzystwa Miłośników Wieliczki (Jadwiga Duda), Towarzystwa Przyjaciół Żegociny (Jan Burek), kapituły Herkulesa Wiśnickiego. Otwierając jubileusz prezes Stanisław Domański powitał wszystkich i przedstawił działalność Towarzystwa w 50-lecie. Burmistrz Stanisław Gaworczyk nawiązał do współpracy Towarzystwa z samorządem wiśnickim, wręczył okolicznościowe medale, a prezes ZG S. Kobiela o idei regionalizmu. Wystąpiły miejscowe chóry i kapele. Jako solista wystąpił artysta scen śląskich tenor Jan Dyga. Z okazji jubileuszu wydano książkę monograficzną *50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza*, której wydanie sfinansowali Burmistrz Nowego Wiśnicza, Zarząd Główny Stowarzyszenia, Starosta Bocheński. Książkę opracował zespół: Stanisław Domański, Waldemar Klasa, Antoni Juda. Wprowadzenie napisał Stanisław Kobiela a wstęp Stanisław Gaworczyk. W kurtynie zachodniej zamku otwarto okolicznościową wystawę fotograficzną z działalności TMW.

7) 90-lecie Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie
Stowarzyszenie reprezentowane przez Zarząd Główny i Oddział Warszawski, uczestniczyło w jubileuszu 90 rocznicy powstania Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie w dniu 13 czerwca 2009 r. w budynku Biblioteki, której założycielem i pierwszym dyrektorem był Bochniak dr Marian Łodyński, mediewista i bibliofil, a reprezentacyjna sala nosi Jego imię. Oddział Warszawski Stowarzyszenia reprezentował prezes gen. dr Tadeusz Cepak i Zarząd Główny kol. Ewelina Mroczek.

8) 10-lecie Krytej Pływalni im. Jana Kota

Z okazji 10 rocznicy Krytej Pływalni im. Jana Kota w Bochni odbyło się 25 listopada 2010 r. staraniem I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego i dyrekcji Krytej Pływalni uroczyste spotkanie poświęcone pamięci patrona Pływalni profesora gimnazjalnego Jana Kota, który przed wojną był 17-krotnym mistrzem Polski w pływaniu na 100 m, 200 m, 400 m, 1500 m. W czasie uroczystej sesji odbywającej się w sali gimnastycznej I Liceum odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą prof. Janowi Kotowi oraz wygłoszono kilka wykładów oraz zaprezentowano pokaz multimedialny. Stowarzyszenie przekazało do wykorzystania w czasie tej sesji film DVD w uroczystości zorganizowanych ku czci Profesora na bocheńskim rynku 3 Maja 1992 r. przez bocheński samorząd oraz serię fotografii. zob. *Uroczystości ku czci prof. Jana Kota* WB. Nr 4 (87) 2010

9) 60-lecie Oddziału Bocheńskiego Polskiego Związku Niewidomych i Osób Niedowidzących

1 października 2011 r. odbyło się jubileuszowe spotkanie Oddziału Bocheńskiego Polskiego Związku Niewidomych i Osób Niedowidzących w Bochni założonego w 1951 r. przez weterana

wojennego Michała Kołodzieja (który był jednym z założycieli Stowarzyszenia Bochniaków w 1936 r.). W spotkaniu z udziałem władz powiatowych, miejskich, wojewódzkich struktur Związku i przedstawicieli Oddziału Wielickiego PZN uczestniczyli ze strony Stowarzyszenia Bochniaków Dorota Korta – prezes Oddziału Bocheńskiego i Stanisław Kobiela – prezes ZG Stowarzyszenia, którzy odczytali okolicznościowy adres, życzenia i złożyli kwiaty na ręce prezesa Pani Marii Stachura.

10) Nadanie Szkole Podstawowej w Jodłowce imienia rotmistrz Witolda Pileckiego

14 października 2011 r. Publiczna Szkoła Podstawowa w Jodłowce otrzymała imię rotmistrza Witolda Pileckiego, słynnego „ochotnika” do Auchwitz, jednego z sześciu najodważniejszych ludzi w latach okupacji hitlerowskiej (Michael Foot – *Six Faces Of Courage – Sześć twarzy odwagi*), który po wykonaniu zadania bojowego ZWZ uciekł z KL Auschwitz do Bochni, a stamtąd do Wiśnicza na Koryznówkę i do Warszawy. Ziemia Bocheńska wpisała się więc w życiorys tego wielkiego bohatera. Poświęcony został także sztandar Szkoły. Stowarzyszenie uczestniczyło w tej uroczystości i przekazało kierownictwu Szkoły okolicznościowy adres i złożyło kwiaty. 17 października 2011 r. odbyła się w Szkole sesja historyczna poświęcona Rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu zorganizowana staraniem kierownictwa Szkoły i Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” przy ŚŻŻAK w Bochni. Stowarzyszenie Bochniaków uczestniczyło w obu tych uroczystościach, przekazało kierownictwu Szkoły życzenia i złożyło kwiaty.

9. PROPOZYCJE PROMOCYJNE DLA BOCHNI

1) Różnorodne aspekty promocyjne Stowarzyszenia

Całokształt działalności Stowarzyszenia skierowany jest na promocję Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Wydobywanie na światło dzienne najciekawszych tematów dotyczących wydarzeń historycznych tutaj rozgrywających się, prezentowanie znanych i nieznanych ludzi z Bochnią związanych, podejmowanie polemiki nawet w najtrudniejszych tematach jak np. sprawa egzekucji na Uzborni, mało znanych losów cudownego obrazu Matki Bożej Bocheńskiej, bocheńskiego debiutu Heleny Modrzejewskiej, losów powstańców, legionistów, partyzantów, ich patriotycznych postaw i dokonań to interesująca propozycja dla wydziału promocji Bochni i powiatu bocheńskiego rozszerzenia wiedzy o całym naszym regionie. Droga do wydobycia prawdy historycznej prowadzi poprzez walkę z utraconymi mitami i zafałszowanym przez kilkadziesiąt lat okresu PRL-u obrazem naszej przeszłości jaki i rzeczywistości. Poniżej kilka przykładów:

Cudzoziemcy w dziejach miasta i kopalni bocheńskiej cz.1, 2) – Piotr Wszolek, Anna Kowalczyk WB nr 4 (84) 2010, i nr 4 (87) 2010

O Marku Gatty-Kostyalu twórcy naukowego kierunku krakowskiej farmacji – Ewelina Mroczek WB nr 4 (84) 2010

Bocheński Przewodnik Literacki cz.1, 2, 3) – Stanisław Kobiela WB nr 4 (87) 2010 nr 1 (88) 2011 nr 2 (89) 2011,

Tajemnica cudownego obrazu Matki Bożej Bocheńskiej – Stanisław Kobiela WB nr 2-3 (85-86) 2010

W tym zakresie skutek osiąga Stowarzyszenie poprzez organizowanie omówionych w sprawozdaniu wykładów, wystaw, patriotycznych wieczornic, konferencji, inscenizacji, koncertów,

a głównie poprzez publikowanie artykułów w kwartalniku społeczno-kulturalnym „Wiadomości Bocheńskie” docierającym do wielu bibliotek i instytucji kulturalnych w kraju i zagranicą.

Do promocji Bochni i Ziemi Bocheńskiej przyczynia się działalność sekcji Stowarzyszenia poprzez pokazanie zbiorowego wysiłku Stowarzyszenia na rzecz realizacji statutowych zadań wkomponowanych w powiększanie bogactwa kulturowego Bochni w zakresie integracji środowiskowej (sekcja brydżowa, sekcja Rycerska Gwardia Królewsko-Górniczego Miasta Bochni, Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej, chór Stowarzyszenia) i ochrony zabytków (Komitet Ratowania Zabytkowej Części Cmentarza Komunalnego w Bochni). Zainicjowana np. przez Chór Stowarzyszenia, a szczególnie przez kol. Stanisława Domańskiego inicjatywa wspólnego śpiewania z publicznością pieśni i piosenek patriotycznych i drukowania z tej okazji śpiewników, na przestrzeni ostatnich kilku lat przyjęła się i inne chóry działające w Bochni rozwijają tę naszą inicjatywę. Szczególną formą promowania Bochni i Ziemi Bocheńskiej jest współpraca Stowarzyszenia i wymiana kulturalna z innymi stowarzyszeniami i instytucjami, niezwiązanymi bezpośrednio z Bochnią. Przyjazdy zaproszonych przez Stowarzyszenie do Bochni gości wiążą się generalnie z oprowadzaniem ich po mieście i zabytkach bocheńszczyzny, a tym samym z utrwaleniem w świadomości innych podobnych środowisk regionalnych wizerunku miasta Bochni i Wiśnicza i atmosfery tu panującej.

W okresie sprawozdawczym Stowarzyszenie występowało z licznymi wnioskami i propozycjami do władz samorządowych w kwestiach dotyczących estetyki, zachowania imponderabiliów miejscowych i rozwijania we właściwym kierunku promocji Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Taka działalność wynika z troski o rozwój miasta Bochni na polu kulturalnym i turystycznym i ochrony zabytków kulturowych Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Na tym polu działalność Stowarzyszenia była różnorodna i mogła być o wiele lepiej wykorzystana przez władze samorządowe do celów promocji miasta. Niektóre nasze inicjatywy promocyjne zostały zrealizowane, inne czekają na załatwienie.

2) Organizacja imprez masowych

Obie omówione w sprawozdaniu inscenizacje historyczno-rekonstrukcyjne Bitwy o Bochnię i Wizyty króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-lecia jego urodzin, konferencja międzynarodowa miały na celu poszerzenie oferty promocyjnej Bochni i Ziemi Bocheńskiej o elementy widowiskowe, które powinny wzmocnić zainteresowanie przeszłością Bochni i Ziemi Bocheńskiej, zwłaszcza, że przygotowano je wiernie z realiami historycznymi. Nakręcone zostały dwa filmy z tego drugiego widowiska, do tej pory niewykorzystane w materiałach promocyjnych miasta. Międzynarodowa konferencja archiwalno-historyczna doprowadziła do zgromadzenia w archiwum Stowarzyszenia niezwykle interesującego materiału naukowego na temat bocheńskiej kopalni, który może zostać wykorzystany w przyszłości także do celów promocji Bochni. zob. *Bitwa o Bochnię* – Jarosław Kucybała WB nr 3 (82) 2009, *Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-lecia jego urodzin* – Stanisław Kobiela – WB nr 4 (84) 2010

Omówiona szczegółowo w sprawozdaniu międzynarodowa konferencja archiwalno-historyczna „Wspólna Przeszłość – Wspólna Przyszłość” poświęcona promocji walorów zabytkowych bocheńskiej kopalni soli i zamku wiśnickiego miała także aspekt promocji Bochni w świecie, a zwłaszcza w śro-

dowiskach naukowych Europy. zob. *Międzynarodowa konferencja archiwalna „Wspólne dziedzictwo-Wspólna przyszłość* – Hanna Krajewska – WB nr 2-3 (77-78) 2008

3) Makieta średniowiecznej Bochni

Zaproponowaliśmy władzom samorządowym Bochni wykonanie z blachy mosiężnej na betonowym lub innym tanim podkładzie makiety obrazującej średniowieczną Bochnię i umieszczenie jej we wnęce rynkowej obok bocheńskiego muzeum, na wzór podobnych makiet w Splicie, Krakowie, Wiśniczu. (propozycja kol. Jarosława Przybyły). Proponowaliśmy powołanie komisji z udziałem Stowarzyszenia do opracowania takiej makiety, której wykonanie nie było by trudne, skoro znajomość realiów średniowiecznej wiedzy o Bochni, jej topografii jest wystarczająco duża. Władze miejskie zadeklarowały współpracę, wystąpiły do konserwatora zabytków, ale do chwili obecnej nie widać żadnych śladów większego zainteresowania. zob. *Makieta średniowiecznej Bochni* WB nr 2-3 (85-86) 2010

4) Nowa oferta promocyjna Bochni

Opracowanie nowej oferty promocyjnej Bochni i Ziemi Bocheńskiej oraz nowej informacji historyczno-promocyjnej o mieście, wzbogaconej o informacje do tej pory w ogóle nie eksponowane, albo słabo eksponowane w przewodnikach, na portalach internetowych dotyczących Bochni (najstarsze miasto w Małopolsce lokowane na prawie magdeburskim, miasto siedmiu wzgórz, najstarsza w Europie kopalnia soli istniejąca do dzisiejszego dnia, najstarszy cmentarz komunalny istniejący do dzisiaj w Europie, zabytkowy układ przestrzenny śródmieścia, podwójna lokacja miasta, najpiękniejsza średniowieczna legenda górnicza o pierścieniu księżnej Kingi zlokalizowana w Bochni. Obszerne materiały na ten temat opublikowano w artykule *Spacer szlakiem bocheńskich zagadek historycznych* – Stanisław Kobiela, WB nr 2 (89) 2011

5) Informacja historyczna o bocheńskich ulicach

Stowarzyszenie zaproponowało władzom samorządowym Bochni wykonanie tabliczek informujących o historii najstarszych bocheńskich ulic oraz o patronach ulic i umieszczenia ich pod nazwami ulic. Stowarzyszenie przygotowało 17 pierwszych propozycji dot. ulic posiadających w Bochni 500-letni rodowód, zaproponowało teksty, kształt tabliczek, miejsce i sposób ich wyeksponowania i współpracę w aspekcie ich promocji. Ustaliliśmy koszt wykonania jednej tabliczki na 15-30 zł. Takie przedsięwzięcie było by doskonałą formą promocji Bochni – lepszą niż wszelkiego rodzaju afisze i broszury reklamowe – i przyczyniło by się do zwiększenia zainteresowania mieszkańców i turystów przeszłością miasta. Władze samorządowe zaproponowały załatwienie tej sprawy dopiero w przyszłym roku. zob. *Uliczna edukacja. Nowa inicjatywa Stowarzyszenia* WB nr 2 (89) 2011

10. WALKA O BOCHEŃSKIE IMPONDERABILIA

1) Obrona pomnika gen. Leopolda Okulickiego przed próbami usunięcia go z Placu im. gen. L. Okulickiego

Od 2003 r. co jakiś czas pojawiają się najczęściej anonimowe pomysły usunięcia pomnika gen. Leopolda Okulickiego z Placu gen. Okulickiego pod najrozmaitszymi pozorami. Stowarzysze-

nie zawsze broniło idei budowy pomnika, a przed jego wybudowaniem doprowadziło do nazwania obecnego placu (drugiego co do wielkości w Bochni) imieniem wielkiego syna Ziemi Bocheńskiej gen. Leopolda Okulickiego, który był jednym z 16-tu założycieli Stowarzyszenia Bochniaków w Warszawie w 1936 roku. Akcje protestacyjne z udziałem kombatanów II wojny światowej z wielu 26-ciu środowisk z Polski i przekazanie władzom Bochni w 2003 r. czarnej księgi zablokowały te w większości anonimowe pomysły na okres kilku lat. W ostatnich dwóch latach nasiliły się zarówno w okresie samorządowej kampanii wyborczej w jesieni 2010 r. jak i później próby usunięcia pomnika z tego placu i przeniesienia go na Plac ks. Antoniego Czapińskiego przez budynkiem I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni, pod pozorem urządzenia podziemnego parkingu, na stoku, w miejscu niebezpiecznym z wjazdem przed budynkiem państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Jerzego Żurawlewa w Bochni i wbrew stanowisku bocheńskiej komisji urbanistycznej wskazującej, że takie rozwiązanie spowoduje zagęszczenie komunikacji lokalnej w centrum zabytkowego miasta i zniszczy układ urbanistyczny Bochni. W tej sprawie Stowarzyszenie trzykrotnie zabrało głos na łamach kwartalnika. zob. *Pod pomnikiem Okulickiego* – Wiesław Tłałka WB nr 4 (79) 2008, *Oświadczenie w sprawie pomysłu przeniesienia pomnika gen. Leopolda Okulickiego* WB nr 4 (79) 2008, *Pomnik gen. Leopolda Okulickiego – oświadczenie Stowarzyszenia* WB nr 1 (88) 2011

2) Protest przeciwko usunięciu Mikołaja Kopernika z nazwy bocheńskiego szpitala i protest przeciwko urzędowemu przenoszeniu kultu bł. Marty Wieckiej w inne miejsce
Stowarzyszenie podjęło protest przeciw, niezrozumiałemu, usunięciu w 2010 r. Mikołaja Kopernika jako patrona szpitala powiatowego przez radnych powiatu bocheńskiego i nadania nowego patrona w osobie błogosławionej Marty Wieckiej z intencją urzędowego przeniesienia w inne miejsce kultu bł. Wieckiej do obiektu, w którym w czasie, gdy pracowała w Bochni bł. Wiecka, funkcjonowało austriackie kasyno oficerskie. Zdaniem Stowarzyszenia takie urzędowe, bez akceptacji społecznej i opinii historyków „przymusowe przenosiny” kultu bł. Marty Wieckiej nie służy pogłębianiu tego kultu, lecz przynoszą szkodę pamięci Błogosławionej. Protest Stowarzyszenia nie dał żadnego efektu, ani też nie spowodował żadnej polemiki w prasie lokalnej. zob. *List otwarty Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej* (w obronie Mikołaja Kopernika Szpitala powiatowego w Bochni i w obronie kultu bł. Marty Wieckiej WB nr 2-3 (85-86) 2010,

3) Protest przeciwko wystawianiu na sprzedaż zabytkowego pałacyku w Bochni – budynku starego szpitala
Stowarzyszenie poparło w maju inicjatywę burmistrza Bochni, Nowego Wiśnicza i wójtów Gminy Bochnia, Łapanów, Trzcianna, Żegocina w sprawie utworzenia w zabytkowym pałacyku Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia i wystosowało apele do miejscowych samorządów, do honorowych ambasadorów Bochni i do oddziałów Stowarzyszenia oraz list otwarty do Starosty Powiatu Bocheńskiego o zrezygnowanie ze sprzedaży i stworzenie szansy dla bocheńskiej młodzieży. Jednym z argumentów był fakt, że w tym budynku (dawnym szpitalu miejskim) pracowała na przełomie XIX i XX wieku bł. Marta Wiecka i w obecnych granicach Polski było to jedyne miejsce

jej pracy. Mimo naszego protestu Starostwo Bocheńskie nie zmieniło swojego stanowiska i postanowiło wystawić zabytkowy pałacyk na przetarg w listopadzie b.r. zob. *Wszystko na sprzedaż* WB nr 2 (89) 2011 (w obronie zabytkowego pałacyku miejskiego szpitala przy ul. Konstytucji 3 Maja w Bochni przeznaczanego do sprzedaży przez Starostwo Powiatowe w Bochni) WB nr 2 (89) 2011.

4) Władysław Stawiarski – patronem Hali Widowiskowo-Sportowej w Bochni

Na wspólny wniosek Oddziału Krakowskiego, Warszawskiego, Bocheńskiego i Zarządu Głównego Stowarzyszenia a także Związku Piłki Ręcznej w Krakowie Rada Miasta Bochni po wcześniejszym uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Kultury już w lecie 2010 r. uznała w czerwcu 2011 r., że patronem Hali Widowiskowo-Sportowej w Bochni będzie Władysław Stawiarski, wybitny lekkoatleta i działacz sportowy i kulturalny związany zamieszkaniem i rodzinie z Bochnią, działacz Bocheńskiego Klubu Sportowego po wojnie, a w latach następnych wykładowca Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie i wieloletni trener reprezentacji Polski w piłce ręcznej.

5) Dr Władysław Krupa – patronem bocheńskiego Boiska Sportowego

Na wniosek Stowarzyszenia i Klubu Sportowego „Wisła” Rada Miasta Bochni uznała w czerwcu 2011 r., że patronem Boiska Sportowego w Bochni będzie dr Władysław Krupa, wieloletni działacz sportowy, członek polskiej reprezentacji piłkarskiej na Olimpiadę w Paryżu w 1924 r., poseł na Sejm II RP, inicjator budowy boiska sportowego piłki nożnej w Bochni, dwóch kortów tenisowych i budynku Przechodni Lekarskiej w Bochni przy ulicy Kazimierza Wielkiego.

6) Propozycje nazw dla nowej obwodnicy Bochni.

W związku z wybudowaniem w 2010 r. nowej obwodnicy Bochni łączącej Osiedle Niepodległości z północną częścią Bochni tj. ulicą księcia Józefa Poniatowskiego Stowarzyszenie Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej na fali dyskusji nad nazwą tej ulicy i propozycją władz Miasta Bochni utworzenia od północnej strony cmentarza wojskowego „Dąbrowy Pamięci” poświęconej oficerom pochodzącym z Bochni zamordowanym w Katyniu, Charkowie i Miednoje zaproponował, aby pierwszy odcinek tej obwodnicy poczynając od ulicy księcia Józefa Poniatowskiego nazwać imieniem rotmistrza Pileckiego, a od ronda w ulicy Karosek aż do Osiedla Niepodległości nazwać imieniem Ofiar Katynia.

Wniosek nasz wpływa z idei pokazania w nazwie ulic postaci, które zginęły w obronie lub dla odzyskania niepodległości Polski. Podobną ideą kierowało się Stowarzyszenie w 1989 r. kiedy doprowadziło do zmiany nazwy Osiedla XXX-lecia PRL na Osiedle Niepodległości, główna droga (od strony wschodniej do Osiedla nazwana została na nasz wniosek ulicą Legionów, zaś boczne imionami legionistów pochodzących z Bochni: Waleriana Czumy, Tadeusza Jakubowskiego, Tadeusza Turkowskiego.

W przypadku obecnych propozycji takimi postaciami są: książę Józef Poniatowski, rotmistrz Witold Pilecki, ochotnik do Auschwitz, jeden z najodważniejszych żołnierzy w okresie II wojny światowej, związał się z Bochnią poprzez ucieczkę z KL Auschwitz do Bochni i ukrywaniem w Bochni, następnie w Wiśniczu a także udziałem w oddziale dywersyjnym „Sybi-

raka” ZWZ-AK. Ostatni odcinek tej obwodnicy powinien naszym zdaniem nosić imię Ofiar Katynia, skoro na tym odcinku rosną dęby katyńskie, znajduje się płyta z nazwiskami ofiar stalinowskiej zbrodni pochodzących z Bochni, a obecnie rozpoczęto prace przy poszukiwaniu ofiar w masowej kolejnej mogile w Bykowni, gdzie mogą także leżeć Bochnianie. Niestety prace utknęły w Komisji Kultury od roku, ponieważ pojawiła się propozycja utworzenia trzeciej nazwy ulicy (Solidarności) dla odcinka od budynku Kotłowni osiedlowej do Osiedla Niepodległości, co zdaniem Stowarzyszenia zaburza całą naszą ideę. Nazwę ulicy Solidarności powinna nosić ulica łącząca powstającą autostradę z Bochnią przebiegająca obok Stalproduktu (dawnej Walcowni Blach Transformatorowych Huty im. Lenina), gdzie narodził się bocheński ruch związkowy NSZZ „Solidarność”. Było by to godne uczczenie tego Ruchu.

11. WSPÓŁPRACA Z INNYMI STOWARZYSZENIAMI

Terenem działania Stowarzyszenia jest obszar RP. W swojej działalności Stowarzyszenie nie izoluje się, ale utrzymuje liczne i ważne kontakty z najrozmaitszymi instytucjami i organizacjami społecznymi. Dzięki takim kontaktom następuje wymiana doświadczeń i rozwija się wzajemna współpraca. W ten sposób Stowarzyszenie staje się ważnym ogniwem ruchu regionalnego.

1) Współpraca z Małopolską Radą Regionalnych Towarzystw Kultury w Krakowie

W 1998 r. Stowarzyszenie było jednym ze współzałożycieli Małopolskiej Rady Regionalnych Towarzystw Kultury, która zapoczątkowała wówczas swoją działalność w „Domu Bochniaków”. Dzisiaj zrzesza ona kilkadziesiąt stowarzyszeń z województwa małopolskiego. Stowarzyszenie utrzymuje stały kontakt z Radą, jest zapraszane na wspólne spotkania, a kwartalnik „Wiadomości Bocheńskie” dociera do większości zrzeszonych w Radzie stowarzyszeń. Kol. Ewelina Mroczek uczestniczyła w kilku promocjach rocznika *Małopolska. Regiony – regionalizmy – małe ojczyzny*, a Stanisław Kobiela w spotkaniach oplatkowych Rady. zob. *Jubileuszowe wydawnictwo „Małopolska – Regiony – regionalizmy – małe ojczyzny”* – rec. Eweliny Mroczek WB nr 4 (79) 2008

2) Współpraca z Klubem Przyjaciół Wieliczki

W okresie sprawozdawczym bardzo dobrze układała się, związana dużo wcześniej, współpraca pomiędzy naszym Stowarzyszeniem a Klubem Przyjaciół Wieliczki. Stowarzyszenia wymieniają się doświadczeniami w pracy społecznej, przekazują swoje wydawnictwa, odwiedzają się wzajemnie, zwiedzają zabytki Bochni i Wieliczki, rywalizują w organizowanych co roku w Święto Kingi w Wieliczce turniejach szachowych i brydżowych. Informacje o tych kontaktach znajdują się na bieżąco na łamach „Wiadomości Bocheńskich” i w prasie Klubu Przyjaciół Wieliczki. zob. *Z życia Towarzystwa Przyjaciół Wieliczki* – Ewelina Mroczek WB nr 4 (84) 2009, *Bochniaci i Wieliczanie* WB nr 4 (84) 2009 oraz wspólne zdjęcie kolorowe

3) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Zarzeckiej
Serdeczna przyjaźń łączy nas ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Zarzeckiej. Dokonujemy wymiany doświadczeń, wymiany publikacji. Dwukrotnie duża grupa Zarzeczan odwiedziła „Dom Bochniaków”. Dwukrotnie także uczestniczy-

liśmy we wspólnym zwiedzaniu zabytków Bochni. zob. *Zjazd Zarzeczan w 55 rocznica ich wysiedlenia* – Janina Kęsek WB nr 4 (83) 2009, *Spotkanie ze Stowarzyszeniem Ziemi Zarzeckiej* – Stanisław Kobiela WB nr 2 (989) 2011

4) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Żegocińskiej
Od chwili powstania Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Żegocińskiej bardzo serdecznie układa się współpraca z tym Stowarzyszeniem. Niejednokrotnie publikujemy w „Wiadomościach Bocheńskich” informacje o dokonaniach tego Stowarzyszenia, a także zamieszczamy artykuły działaczy tego Stowarzyszenia. zob. *Stowarzyszenie Miłośników Żegociny* WB nr 2-3 (77-78) 2008, *Z życia Towarzystwa Miłośników Ziemi Żegocińskiej im. Czesława Blajdy* WB nr 4 (84) 2009

5) Współpraca z PTTK 0/Bochnia

12 lutego 2008 r. zorganizowaliśmy wspólnie z Oddziałem Bocheńskim PTTK w „Domu Bochniaków” spotkanie z okazji jubileuszu 80-lecia PTT/PTTK w Bochni. Śpiewaliśmy wspólnie w koncercie „Echo piosnkę niesie w dal”, a kol. Ryszard Rozenbajgier opublikował na łamach „Wiadomości Bocheńskich” artykuł jubileuszowy. zob. Ryszard Rozenbajgier – *Echo piosnkę niesie w dal* WB nr 1 (76) 2008

6) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Niepołomic

Współpraca nawiązana została w jesieni 2009 r. w celu rozwinięcia działań na rzecz uruchomienia turystycznego szlaku żeglugowego na Wiśle na trasie Kraków-Niepołomice-Uście Solne, budowy stopnia wodnego „Podwale” pod Nowym Brzeskiem. Tej idei patronuje nasz partner, a nasze Stowarzyszenie popiera tę ideę. Opublikowano artykuł na łamach kwartalnika na temat turystycznego szlaku żeglugowego. Odbywają się spotkania aktywu naszych stowarzyszeń i kontakty indywidualne, a także stała korespondencja i wymiana dokumentów na ten temat. 18 października 2011 r. na Zamku Niepołomicza odbędzie się konferencja obu naszych Stowarzyszeń z przedstawicielami Rządu RP w sprawie budowy progu wodnego na Wiśle. zob. *Turystyczny szlak żeglugowy Kraków – Uście Solne?* – Mieczysław Jagła, Zbigniew Siedlarz WB nr 3 (82) 2009

7) Współpraca z Polskim Towarzystwem Archiwalnym w Warszawie

Nawiązana w Bochni w dniu 12 września 2008 r. współpraca z Polskim Towarzystwem Archiwalnym zaowocowała kolejnymi spotkaniami: w dniu 10 grudnia 2008 r. na spotkaniu wigilijnym w Międzynarodowej Szkole Barmanów i Sommelierów w Warszawie (Zarząd Główny reprezentował prezes S. Kobiela, Oddział Bocheński – prezes Dorota Korta) w czasie którego zaplanowaliśmy wspólną konferencję międzynarodową historyczno-kulinarną na zamku w Wiśniczu na temat pierwszej wydanej w Polsce w języku polskim książki kucharskiej Stanisława Czarneckiego. Stowarzyszenie podjęło się wydania po raz drugi reprintu tej książki i opracowało szczegółowy scenariusz konferencji a także części kulinarnej. Zaangażowała się do tej konferencji sekcja Stowarzyszenia Gwardia Rycerska kol. Jarosława Przybyły, która zaplanowała kuchnię żołnierską na dziedzińcu zamkowym z epoki króla Stefana Batorego. Spotkanie organizacyjne z udziałem Archiwum PAN, Polskiego Towarzystwa Archiwalnego, Archiwum w Bochni,

Akademii im. Jana Długosza, burmistrza Gaworczyka i naszego stowarzyszenia odbyło się w „Domu Bochniaków” 7 marca 2009 r. na którym ustalono temat konferencji „Dziedzictwo kulinarne w tradycji i dokumencie” Proponowaliśmy organizację konferencji w ramach programu „Smak Małopolski” propagowanego przez Urząd Marszałkowski w Krakowie. Ostatecznie do planowanej konferencji nie doszło wobec wydania przez Uniwersytet w Toruniu albumowego wydania kuchni polskiej Stefana Czerneckiego pt. *Compendium Ferculorum* i przeniesienia konferencji do Pałacu Staszica w Warszawie. zob. *Spotkanie archiwistów*, WB nr 1 (80) 2009, *O najstarszej polskiej książce kucharskiej czyli, cóż dobrego może być z Wiśnicza?* (recenzja) Ewelina Mroczek WB nr 4 (84) 2010 Stowarzyszenie w składzie Dorota Korta, Małgorzata Szczepara, Stanisław Kobiela uczestniczyło 26 czerwca 2009 r. w Międzynarodowej Konferencji Naukowej poświęconej Muzeum Polskiemu w Rapperswilu, która odbywała się w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w maju 2009 r. z udziałem naukowców polskich i szwajcarskich, gdzie nawiązaliśmy kontakt z panią Anną Buchmann dyrektorem Muzeum Polskiego w Rapperswilu. Uczestnicy konferencji z uznaniem przyjęli nasz wkład polegający na opublikowaniu w „Wiadomościach Bocheńskich” artykułu Izabeli Gass *Uratujmy Muzeum Polskie w Rapperswilu*. Pani Anna Buchman powiedziała na konferencji, że wydawnictwo nasze jest najciekawszym kwartalnikiem regionalnym goszczący na bieżąco w czytelnicy tego Muzeum. Następnie wraz z uczestnikami konferencji zwiedziliśmy, nieudostępniane na ogół archiwum klasztorne na Jasnej Górze. Efektem tej współpracy był artykuł pani Izabeli Gass w „Wiadomościach Bocheńskich” na temat próby likwidacji tego muzeum przez władze samorządowe kantonu Szwajcarii i korespondencja (zakończona sukcesem) jaką w tej sprawie z Ministrem Kultury Marianem Zdrojewskim podjął (nieżyjący obecnie) działacz Oddziału Wrocławskiego pan Stanisław Słowik. Chętnie i czynnie współpracuje z redakcją „Wiadomości Bocheńskich” pani Izabela Gass sekretarz Polskiego Towarzystwa Archiwalnego, która opublikowała na łamach „Wiadomości Bocheńskich” kilka własnych a także francuskich (a przetłumaczonych przez nią) artykułów z Lotaryngii. zob. *Uratujmy Muzeum Polskie w Rapperswilu* – Izabela Gass WB nr 1 (80) 2009, *Konferencja w Częstochowie* – Stanisław Kobiela WB nr 3 (82) 2009

8) Współpraca z Towarzystwem Polskich Inżynierów w Austrii
Za pośrednictwem pani Barbary Vecer z Wiednia nawiązaliśmy kontakt ze Stowarzyszeniem Polskich Inżynierów i Techników w Austrii – Verein Polnischer Ingenieurinnen Und Ingenieure In Osterreich (VPI), do którego na bieżąco wysyłamy nasz kwartalnik. W nr 35/2010 Biuletynu VPI ukazały się dwa artykuły napisane przez: Janinę Kęsek pt. *Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni* i Stanisława Kobiela pt. *Jedno z najstarszych* (o naszym Stowarzyszeniu). zob. *Publikacje w*: WB nr 4 (84) 2010]

9) Współpraca z Rodziną Oddziału Partyzanckiego AK „Spaleni” w Sędziszowie

Od początku 2008 r. Stowarzyszenie utrzymuje serdeczne kontakty z Rodziną Oddziału Partyzanckiego „Spaleni” w Sędziszowie. Nawiązała je kol. Eweliny Mroczek serią artykułów o rodzinie braci Rajskich pochodzących z Bochni

ni zaangażowanych w walce z okupantem hitlerowskim w powiecie jędrzejowskim, a szczególnie w Sędziszowie, Wodzisławiu i Piotrkowicach. Na zaproszenie tamtejszych władz samorządowych kilkakrotnie brała w imieniu Stowarzyszenia udział w podniosłych uroczystościach patriotycznych organizowanych przez Rodzinę OP „Spaleni”. Regularnie utrzymujemy kontakty i wysyłamy tam nasz kwartalnik. zob. *Losy braci Rajskich* – Ewelina Mroczek WB nr 1 (76) 2008, *Oddział Partyzancki „Spaleni”* – Ewelina Mroczek WB nr 3 982) 2009

10) Współpraca z Rodziną Ponarską i Stowarzyszeniem Miłośników Wilna

Z inicjatywy Muzeum im. prof. Stanisława Fischera odbyła się w Bochni 15 września podniosła uroczystość patriotyczna odsłonięcia głazu i tablicy upamiętniających zbrodnię ludobójstwa w Ponarach pod Wilnem w czasie II wojny światowej. Granitową tablicę ufundowało Stowarzyszenie Rodzina Ponarska, a głaz nasze Stowarzyszenie (kosztem 600, 00 zł.). Za zgodą burmistrza Bochni pana Stefana Kolawińskiego pomnik ustawiono na cmentarzu św. Rozalii. Poświęcenia tablicy dokonał biskup tarnowski Wiesław Lechowicz przy udziale władz Stowarzyszenia „Rodziny Ponarskiej”, przedstawiceli Stowarzyszenia Miłośników Wilna, władz samorządowych Bochni i Powiatu Bocheńskiego, Oddziału Bocheńskiego Światowego Związku Żołnierzy AK, licznego grona Redemptorystów z całej Polski i naszego Stowarzyszenia (Zarządu Głównego i Oddziału Bocheńskiego). Po przemówieniach i złożeniu kwiatów zgromadzeni udali się do Muzeum im. prof. Stanisława Fischera gdzie wysłuchaliśmy trzech wykładów na temat tej zbrodni, na temat życia i męczeństwa świadka tych wydarzeń Redemptorysty Ojca Władysława Całki z Bochni i jego dziennika więziennego, niezwyklego dokumentu, relacjonującego ostatnie dni życia ofiar zbrodni ponarskiej, który powinien ukazać się drukiem. Przekazaliśmy numery „Wiadomości Bocheńskich” dla bratnich stowarzyszeń i ustaliliśmy dalsze formy tej współpracy.

12. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

1) Współpraca z Muzeum im. prof. Stanisława Fischera

Od lat układa się b. dobrze współpraca Stowarzyszenia z Muzeum im. prof. Fischera w Bochni. Do Muzeum przekazaliśmy w formie depozytów materiały archiwalne dot. lat okupacji hitlerowskiej na terenie Bochni i Ziemi Bocheńskiej (ok. 50 tomów dokumentów) i dokumentację działalności Żydowskiej Organizacji Bojowej w Kopalinach (w tym numery podziemnych żydowskich wydawnictw z lat okupacji). Za zgodą dyrektora Muzeum Jana Flaszy korzystamy ze zbiorów fotograficznych przy publikowaniu artykułów na łamach „Wiadomości Bocheńskich”. W każdym numerze kwartalnika zamieszczamy informację o bieżącej działalności Muzeum.

2) Współpraca z Państwowym Archiwum w Krakowie Oddział w Bochni

Współpraca z Państwowym Archiwum w Krakowie Oddział w Bochni zaowocowała wspólnymi wystawami organizowanymi w budynku Archiwum oraz w „Domu Bochniaków”, udostępnianiu materiałów archiwalnych, wspólnych poszukiwaniach historycznych (m.in. adresy Bochnian w XIX i XX

wieku, materiały dot. bocheńskich koszar na przełomie XIX i XX wieku, nazewnictwo najstarszych ulic Bochni, materiały do wystawy katyńskiej), współpraca w redakcji książki *Bochnia w latach 1979-1989. Szkice do portretu miasta*, dostarczenie artykułów do „Wiadomości Bocheńskich”

3) Współpraca z Archiwum Polskiej Akademii Nauk

Współpraca z Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie zaowocowała zorganizowaniem wspólnym staraniem przy wsparciu finansowych władz samorządowych Bochni, Nowego Wiśnicza i Starostwa Bocheńskiego Międzynarodowej Konferencji Archiwalno-Historycznej dot. bocheńskiej kopalni soli i zamku wiśnickiego w dniu 12 września 2009 r. w podziemiach tej kopalni a następnie na zamku wiśnickim (zob. str. 11).

4) Współpraca IPN O/Kraków

Już w poprzedniej kadencji współpraca z pracownikami naukowymi IPN O/Kraków układała się bardzo dobrze. Regularnie wysyłamy do IPN nasz kwartalnik, otrzymujemy stamtąd zaproszenia na wszystkie wykłady, wystawy i inne przedsięwzięcia podejmowane przez tę instytucję. Na łamach „Wiadomości Bocheńskich” w dziale BOCHNIANA omawialiśmy wydawnictwa Oddziału Krakowskiego i Rzeszowskiego IPN np. publikacje pana Ryszarda Kotarby o obozie pracy w Płaszowie i o Wincentym Heinie. Pan Dariusz Gorajczyk gościł dwukrotnie w „Domu Bochniaków” i wygłaszał wykłady. W maju 2010 r. zorganizowaliśmy w „Domu Bochniaków” trzygodzinną sesję w czasie której nagrano profesjonalną kamerą video wywiad z panią Celiną Dźwigaj, przeprowadzono rozmowy na temat budynku Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa w Bochni przy ul., Krakowskiej z kol. Józefem Mączką, Bolesławem Wnękiem i działaczami Oddziału Bocheńskiego Światowego Związku żołnierzy AK. Z przyjemnością też przyjmujemy do druku w „Wiadomościach Bocheńskich” artykuły historyków z IPN O/Kraków, związane z Ziemią Bocheńską. *Atlas polskiego niepodległościowego podziemia 1944-1956* (recenzja) Ewelina Mroczek WB nr 2-3 (77-78) 2008, *Jan Jarotek i Jan Dubaniowski „Salwa”*. *Powojenny opór wobec komunistycznej władzy* – Michał Wenklar (IPN) WB nr 2 (89) 2011, *Wystawa katyńska „Domu Bochniaków”* – Dorota Korta WB nr 2 (89), *Dęby katyńskie w Bochni* – Janina Kęsek WB nr 2 (89) 2011

5) Współpraca z IPN O/Sopot

Po serii artykułów pana Waldemara Kowalskiego o Adamie Dedio pochodzącym z Wolicy w Ziemi Bocheńskiej (koło Łapanowa) opublikowanych na łamach „Wiadomości Bocheńskich” do którego dostarczyliśmy kilka nieznanych fotografii z OP „Dzika” staraniem środowiska gdańskiego i pomocy IPN O/Sopot powstał film paradokumentalny o Adamie Dedio, w którym wykorzystano 6 udostępnionych przez nas fotografii. W filmie tym kierownictwo filmowe dziękuje Stowarzyszeniu za udostępnione zdjęcia. W wyniku podjętych przez Stowarzyszenie poszukiwań okazało się że kolegą Adama Dedio był pan Zbigniew Siudak, którego skontaktowaliśmy z p. Waldemarem Kowalskim. Na zaproszenie IPN O/Sopot prezes Stowarzyszenia S. Kobiela i Z. Siudak obecni byli na premierze filmu o Adamie Dedio p.t. *Epitafium 69*. Przekazaliśmy także do IPN materiały pisemne na ten temat.

Adam Dedio (1918-1947) O żołnierzu z Oddziału „Dzika” – Waldemar Kowalski WB nr 2-3 (73-74) 2007
Premiera filmu „Epitafium” WB nr 4 (75) 2007

6) Współpraca z Muzeum Motyli „Arthropoda” w Bochni

Od chwili powstania Muzeum Motyli „Arthropoda” w Bochni we wrześniu 2009 r. Stowarzyszenie patronowało tej idei i podawało informacje bieżące o działalności tego jedyne w Polsce muzeum motyli zorganizowanego wg systematyki Linneusza i podziałem kolekcji 5000 okazów na poszczególne kontynenty. Pomagało w organizacji Dni Otwartych Muzeum z okazji pierwszej (wrzesień 2010 r.) i drugiej (wrzesień 2011 r.) rocznicy jego założenia Kontaktowało się także z autorami wystaw czasowych organizowanych tym Muzeum.

Muzeum Motyli „Arthropoda”. Nowe muzeum w Bochni WB nr 3 (82) 2009, *Muzeum Motyli „Arthropoda”* WB nr 2-3 (85-86) 2010, *Wystawa ekslibrysów dr Krzysztofa Kmiecica w Muzeum Motyli „Arthropoda”*

13. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI

1) Współpraca z władzami samorządowymi Bochni

W okresie sprawozdawczym współpraca z władzami samorządowymi miasta Bochni układała się dobrze. Wspólnie, albo przy pomocy finansowej (dotacji) zrealizowaliśmy wiele statutowych przedsięwzięć Stowarzyszenia, a więc dwie wielkie inscenizacje historyczno-rekonstrukcyjne w 2009 r. „Bitwa o Bochnię” i w 2010 r. „Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700-letniej rocznicy jego urodzin”, a także konferencję archiwalną w kopalni soli. Z przyznanych dotacji korzystała także sekcja brydżowa i sekcja rycerska „Gwardia Królewsko-górniczego Miasta Bochni”. Burmistrz Bochni dr Bogdan Kosturkiewicz promował specjalne wydanie kwartalnika Stowarzyszenia „Wiadomości Bocheńskie” z okazji 70 rocznicy Września 39 r. o charakterze monograficznym. Władzom miejskim przekazaliśmy zgromadzone przez Stowarzyszenie od 1993 r. materiały dotyczące Bochnian, którzy zginęli zamordowali w Katyniu, Charkowie i Miednoje, adresy rodzin. Wspólnie zorganizowaliśmy w 2011 roku wystawę katyńską w „Domu Bochniaków”. Władze miasta pozytywnie przyjęły wszystkie propozycje Stowarzyszenia, a więc w sprawie nadania Hali Widowiskowo-Sportowej w Bochni imienia Władysława Stawiańskiego, nazwania fragmentu obwodnicy imieniem rotmistrza Witolda Pileckiego. Po wyborach samorządowych z końcem ub. Roku Stowarzyszenie spotkało się z burmistrzem Bochni Stefanem Kolawińskim. W czasie spotkania przedstawiliśmy nasze postulaty i tezy w sprawie rozwoju Bochni pod względem kulturalnym, gospodarczym i turystycznym oraz postulat rozszerzenia oferty promocyjnej naszego miasta, co zostało z zainteresowaniem przyjęte.

2) Współpraca z władzami samorządowymi Wiśnicza

W okresie sprawozdawczym współpraca z władzami samorządowymi Wiśnicza i bezpośrednio burmistrza Stanisławem Gaworczykiem układała się bardzo dobrze. Burmistrz Nowego Wiśnicza od wielu lat ułatwiał organizowanie uroczystości patriotyczno-religijnych w kaplicy zamkowej w czasie których Kapituła Towarzystwa Miłośników Wiśnicza przyznawała zasłużonym obywatelom Ziemi Wiśnickiej spizową statuetkę Herkulesa Wiśnickiego. Użyczył także lokal w jednej z kom-

nat zamkowych na siedzibę Towarzystwa, ufundował sztandar Towarzystwa, aktywnie włączył się do zorganizowania międzynarodowej konferencji archiwalnej zapewniając na najwyższym poziomie stroną merytoryczną konferencji, organizacyjną i kulinarną, finansując w całości wydatki pobytu zagranicznych gości. Pomógł także finansowo w wydaniu książki „50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza”. Nasza sekcja Gwardia Królewsko-Górniczego Miasta Bochni uczestniczyła w nakręceniu filmu promującego walory Ziemi Wiśnickiej.

3) Współpraca z władzami samorządowymi gminy Bochnia
Współpraca ta rozwinęła się głównie w czasie wspólnego organizowania koncertów poświęconych wybitnej śpiewaczce operowej Franciszce Platównie i corocznych uroczystościach pod pomnikiem poległej w sierpniu 1944 roku załogi Liberatora w Nieszkowicach Wielkich. Ponadto gmina prenumeruje nasz kwartalnik dla dziewięciu bibliotek na terenie Gminy.

4) Współpraca z władzami samorządowymi powiatu bocheńskiego
W okresie sprawozdawczym pomyślnie układała się współpraca ze starostwem bocheńskim. Z otrzymanej dotacji wykonaliśmy remont elewacji frontowej „Domu Bochniaków” (dotacja 25000, 00 zł. pokryła 50% kosztów tego remontu). Starostwo włączyło się jako partner (udział finansowej 5000 zł.) do częściowego sfinansowania międzynarodowej konferencji archiwalnej w podziemiach kopalni soli w Bochni. Promowało kwartalnik „Wiadomości Bocheńskie”. Uczestniczyło w widowiskach i inscenizacjach organizowanych przez Stowarzyszenie. Włączyło się także finansowo do wydawnictwa „50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza”

14. ODZNACZENIA

1) „Bene meritis AD 2009” dla Stowarzyszenia

12 stycznia 2009 r. w podziemnej komorze *Ważyn* Kopalni Soli w Bochni w czasie spotkania opłatkowego w obecności parlamentarzystów, marszałka Województwa Małopolskiego, starosty bocheńskiego proboszczów trzech parafii samorządów miast i gmin powiatu bocheńskiego i przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji burmistrz dr Bogdan Kosturkiewicz przyznał dla Stowarzyszenia zaszczytny tytuł *Bochniae Bene Meritis AD 2009.* oraz wręczył na ręce prezesa Stanisława Kobieli wykutą w soli statuę przedstawiającą popiersie króla Kazimierza Wielkiego.

2) Złoty Krzyż Związku Piłsudczyków dla Stowarzyszenia

30 października 2010 r. Związek Piłsudczyków przyznał dla Stowarzyszenia Złoty Krzyż w uznaniu zasług w dziedzinie pielęgnowania tradycji legionowej. Złoty Krzyż przekazał wiceprzewodniczący Związku prof. dr hab. Daniel Duda.

3) Pochwała Muzeum KL „Auschwitz-Birkenau”

W 2010 r. Stowarzyszenie otrzymało pisemną pochwałę od kierownictwa Muzeum „Auschwitz-Birkenau” za opublikowanie cyklu artykułów na łamach „Wiadomości Bocheńskich” poświęconego procesowi załogi obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, który odbywał się w Krakowie w 1947 r.

4) Nagroda Orkana dla prezesa Stowarzyszenia

Kapituła Nagrody Orkana działająca pod przewodnictwem wicemarszałka Sejmu RP Jarosława Kalinowskiego przyzna-

ła w maju 2009 r. w Bielsku-Białej Nagrodę im. Władysława Orkana dla prezesa Stowarzyszenia Stanisława Kobieli za całokształt pracy społecznej, inicjowanie wielu akcji artystycznych i społecznych oraz za bezkompromisowość w ochronie rodzimego krajobrazu i polskiej kultury, co jest jednocześnie wyrazem uznania dla działalności naszego Stowarzyszenia.

15. DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI STOWARZYSZENIA

Pełnią one ważną rolę integrowania członków Stowarzyszenia, przyczyniają się do rozwoju kulturowego środowiska, do szlachetnej rywalizacji (głównie w brydżu sportowym), do poznawania wielu interesujących wątków z przeszłości regionu i do ochrony zabytków, a także do pobudzania społeczeństwa bocheńskiego do działań w duchu patriotyzmu i umiłowania Bochni i Ziemi Bocheńskiej oraz do ochrony zabytków i przyrody.

1) Sekcja Brydżowa

Sekcja spotyka się w każdy poniedziałek w „Domu Bochniaków”. Liczy ponad 30 osób. Przewodniczącym sekcji jest Jan Paluch.

Barbórkowe turnieje brydża sportowego

9 grudnia 2007 r. w salach restauracji „Grotta” rozegrany został I Barbórkowy Turniej Brydża Sportowego o puchar prezesa Stowarzyszenia, zorganizowany przez Sekcję, w którym uczestniczyło 28 par sportowych z Bochni, Krakowa i Tarnowa. Sędziował p. Mariusz Kita sędzia Polskiego Związku Brydża Sportowego. Stowarzyszenie przyznało cztery puchary i nagrody książkowe. WB nr 4 (75) 2007. W tym samym lokalu odbył się w grudniu 2008 r. II Barbórkowy Turniej.

5 grudnia 2009 r. odbył się III Barbórkowy Turniej Brydża Sportowego o Puchar Burmistrza Bochni w Domu Pielgrzyma Turniej otworzył burmistrz Bochni dr Bogdan Kosturkiewicz. W rozgrywkach uczestniczyło 16 par sportowych z Krakowa, Wieliczki, Tarnowa, Bochni, Wiśnicza, Lipnicy Murowanej. Organizacją turnieju zajmowali się kol. Jan Paluch i Stanisław Majta. Turnieje długofalowe o Puchar Prezesa Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej

W 2009 r. w ramach turnieju rozegrano 49 spotkań w dwóch edycjach zimowo-wiosennej i jesiennej. W rozgrywkach uczestniczyło 36 zawodników m.in. z Bochni, Borówny, Drwini, Lipnicy, Limanowej, Nowego Wiśnicza, Tymbarku. Pucharami nagrodzono zawodników, którzy zdobyli trzy pierwsze miejsca. Pozostali otrzymali nagrody książkowe. Puchary wręczał prezes Stowarzyszenia.

W 2010 r. w ramach turnieju rozegrano 40 spotkań w „Domu Bochniaków” z udziałem 36 osób. Uczestniczyli zawodnicy z Bochni, Nowego Wiśnicza, Limanowej, Drwini, Tymbarku i Proszowic. Zwycięzców nagrodzono pucharami i nagrodami książkowymi.

Na półmetku tego turnieju w 2001 r. rozegrano 24 spotkania w „Domu Bochniaków” w których uczestniczyło 32 brydżystów. Druga tura turnieju wznowiona została 5 września 2011 r.

Mecze szachowo-brydżowe Wieliczka-Bochnia

Z okazji Dnia Świętej Kingi w lipcu każdego roku rozegrano w Wieliczce do chwili składania sprawozdania 9 meczów szachowo-brydżowych Wieliczka-Bochnia pod patronatem burmistrza Wieliczki. Organizatorem spotkań jest Klub Przyjaciół Wieliczki, a reprezentację bocheńską wystawia corocznie

Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej i ono też w latach 2007-2010 zdobywało główne trofeum turnieju Pierścień Solny św. Kingi. W 2011 r. trofeum po podliczeniu punktacji szachowej i brydżowej zdobyła Wieliczka.

2) Chór Stowarzyszenia Bochniaków

Niezwykle ważną rolę integracyjną pełni chór Stowarzyszenia, który w okresie sprawozdawczym wielokrotnie wystąpił w „Domu Bochniaków” uświetniając wszystkie spotkania o tematyce patriotycznej i religijnej. Próby chóru odbywały się w każdy czwartek w godz. od 18.00 do 21.00 z ograniczeniami wynikającymi w okresie wakacji. Kierownikiem chóru był kol. Stanisław Domański, wieloletni profesor i dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej im. Jerzego Żurawlewa w Bochni, który zajmował się wokalną stroną przygotowania chóru, doбором repertuaru, aranżacją pieśni i piosenek i wykonywaniem ich na pianinie. Często zastępowała go kol. Maria Korody-Chrzan. W doborze repertuaru pomagali kol. Władysława Gawłowicz i Stanisław Kobiela, a prowadzeniem koncertów zajmowali się Ewelina Mroczek, Maria Korody-Chrzan i Danuta Dąbrowska. Kierownik chóru w związku ze złamaniem ręki w grudniu 2010 r. i wielomiesięczną rehabilitacją, a także innymi obowiązkami zrezygnował z prowadzenia chóru. Podjęte zostały działania, aby chór mógł dalej funkcjonować i od 6 października 2011 r. nowym kierownikiem chóru jest pani Sylwia Klejdysz z Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie śpiewu. W okresie sprawozdawczym w składzie chóru występowali: Stanisław Domański, Maria Korody-Chrzan, Ewelina Mroczek, Danuta Dąbrowska, Anna Londo, Halina Marchewczyk, Olga Broszkiewicz, Władysława Gawłowicz, Wiesława Góra, Halina Latos, Anna Tomza, Dorota Korta, Małgorzata Szczepara, Władysław Cudejko, Józef Mączka, Ryszard Haber, Bolesław Wnęk, Stanisław Kobiela, Stanisław Wilkoński, Ryszard Dźwigaj, Edward Dźwigaj i Bogdan Dźwigaj.

Koncerty chóru miały charakter wspólnego śpiewania razem z publicznością. Ta formuła zastosowana po raz pierwszy Bochni kilka lat temu przez kol. Stanisława Domańskiego przyjęła się i dzisiaj inne bocheńskie chóry przyjmują taką samą konwencję. Na każde spotkanie przygotowywano śpiewniki, które drukowano w ilości 60-80 egz. rozdawanych wśród publiczności. Przygotowanie śpiewników do druku wiązało się ze sporym nakładem pracy, ponieważ obok tekstów pieśni i piosenek podawano nazwiska autorów tekstu i muzyki oraz bliższą informację o danej piosence. W latach 2007-2011 wydano siedem (7) edycji śpiewników.

Tematyka pieśni i piosenek była różnorodna zależna od tytułu i charakteru spotkania. W okresie Świąta Bożego Narodzenia śpiewaliśmy kolędy i pastorałki polskie i z innych krajów. W czasie uroczystości patriotycznych, pieśni z czasów Konfederacji Barskiej, powstania listopadowego, styczniowego, legionowe, żurawiejskie, pieśni z Powstania Warszawskiego, pieśni i piosenki w lat okupacji oraz frontowe. Śpiewaliśmy także piosenki kresowe: wileńsko-lwowskie, piosenki z dziesięciolecia 1950-1960. Na temat tych koncertów wielokrotnie pisaliśmy na łamach „Wiadomości Bocheńskich” w kronice, a także obszernych artykułach pokazujących rodowód pieśni i piosenek, ich szczegółowe omówienie łącznie z pokazaniem istoty dialektów i dając przykłady zniekształcania pierwotnej treści nawet przez wybitnych wokalistów.

Ewelina Mroczek – *Bliskie sercu. Piosenki patriotyczne – żołnierskiej – legionowe* – WB nr 4 (79) 2008

Ryszard Rozenbajgier – *Echo piosnkę niesie w dal* – WB nr 1 (76) 2008

Stanisław Kobiela – *Piosenki kresowe – lwowskie – wileńskie* – WB nr 2-3 (77-78) 2008

Stanisław Kobiela – *Piosenka jest dobra na wszystko. Piosenki lat 50-tych* (WB nr 1 (80) 2009)

Koncerty kolęd

Z okazji świąt Bożego Narodzenia Zarząd Główny i Oddział Bocheński organizowały w „Domu Bochniaków” spotkania oplatkowe w styczniu każdego roku kalendarzowego. Chór opracowywał znane i mniej znane kolędy, a więc kolędy z XVII i XVIII wieku ze staropolskimi tekstami ze śpiewników Mioduszewskiego, a także kolędy innych narodów. W roli solistki występowała Maria Korody-Chrzan (sopran).

Koncert piosenek legionowych

15 listopada 2007 r. w koncercie piosenek legionowych w „Domu Bochniaków” uczestniczyła duża grupa młodzieży I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni, działacze PTTK w Bochni a w programie znalazły się podniosłe hymny legionowe jak np. *Marsz I Brygady* czy *Duma o II Brygadzie*, piosenki refleksyjne i o treści sentymentalnej (*Na polanie, Orlątko, Modlitwa obozowa*). Były też piosenki dziarskie i wesołe (*Pobór na dziewczynki, Maki, Ułani, ułani*). Koncert prowadzili artyści Filharmonii Śląskiej i Opery Gliwickiej Maria Korody-Chrzan (sopran) i Jan Maria Dyga (tenor) w stroju legionisty. Żurawiejski śpiewał kierownik chóru Stanisław Domański. Po koncercie wniesiono na salę kocioł z gorącą grochówką. (WB nr 4 (75) 2007)

Koncert piosenek turystycznych

21 lutego 2008 r. w „Domu Bochniaków” odbyło się spotkanie z okazji jubileuszu 80-lecia PTT/PTTK Oddziału w Bochni. Z tej okazji połączone chóry Stowarzyszenia i PTTK zorganizowały koncert jubileuszowy „Echo piosnkę niesie w dal” w czasie którego wykonano kilkanaście piosenek turystycznych m.in. *Watra, Jak dobrze nam, Banda, Hej w góry, w góry, Konie zielone, W schronisku po sezonie, Czas odejść z gór, Ogniska już dogasa blask*. Akompaniowali na pianinie kol. Stanisław Domański, na skrzypcach Jerzy Grzesik, na gitarach Wiesław Panek – prezes PTTK, Małgorzata Mroczek, na harmonijce ustnej Józef Serwiński. Koncert prowadził Wiesław Panek, a dyrygował kol. Stanisław Domański.

Koncert piosenek kresowych: lwowsko-wileńskich

5 czerwca 2008 r. w „Domu Bochniaków” z inicjatywy chóru odbył się koncert wileńskich, lwowskich i innych piosenek kresowych w konwencji wspólnego śpiewania tj. z udziałem śpiewającej publiczności. Z tej okazji wydany został kolejny XXV tom śpiewnika zawierającego kilkadziesiąt tekstów piosenek wraz z komentarzami, w nakładzie 80 egz. który rozdany został gościom. Koncert połączony był ze spotkaniem z panem Bogdanem Kasprowiczem autorem wielu książek o Lwowie i związkach Lwowa z Polską i jednocześnie kompozytorem. Otwarta została także wystawa fotograficzna Konrada i Bożeny Damskich „Zauroczeni Lwowem”. Na łamach

Wiadomości Bocheńskich nr 2-3 (77-78) ukazał się obszerny artykuł S. Kobieli pt. *Piosenki kresowe-lwowsko-wileńskie*, w którym autor przedstawił m.in. jak tworzyła się na kresach polska piosenka patriotyczna, na czy polegały dialekty wileński (*akanie*) i lwowski (*bałak*) i specyficzny humor lwowski połączony z karkołomnymi skrótami myślowymi.

Koncert piosenek z lat 50-tych i 60-tych

6 marca 2009 r. przy wypełnionej sali odbyło się w konwencji dowcipnego happeningu wspólne śpiewanie piosenek z lat 50-tych i 60-tych p.t. *Piosenka jest dobra na wszystko*. Koncert prowadziły kol. kol. Ewelina Mroczek i Danuta Dąbrowska. Akompaniował i dyrygował chórem Bochniaków i publicznością kol. Stanisław Domański. W koncercie wykonano piosenki z pierwszych powojennych lat, z okresu socrealizmu, piosenki zachodniej proveniencji i w jazzowych rytmach z trudem przebijające się w ówczesnej rzeczywistości końca lat 50-tych i 60-tych XX wieku na tle afiszów z tamtej epoki i portretów Stalina, Rokossowskiego i Bieruta, uzupełnionych aforyzmami i żartobliwymi strofami piosenek studenckich np. *Niech żyje nam towarzysz Stalin, co usta słodsze ma od malin*. Na łamach „Wiadomości Bocheńskich” w nr 1 (80) 2009 ukazał się artykuł S. Kobieli p.t. *Piosenka jest dobra na wszystko. Piosenki lat 50-tych*, w którym autor przedstawił historię polskiej piosenki tamtych lat, próby ominięcia w piosence komunistycznej cenzury, żart i ironię z tamtej rzeczywistości, twórczość takich znakomitych wykonawców jak Maria Koterbska, Sława Przybylska, Mieczysław Fogg, pierwszych polskich jazzmanów oraz wątki z muzyki poważnej w piosenkach z tamtego okresu.

A gdy pobudka zagra o świcie

1 września 2009 r. po otwarciu wystawy „Bochnianie-Żołnierze września 1939 r.” odbyło się w „Domu Bochniaków” wspólne śpiewanie pieśni i piosenek żołnierskich p.t. *A gdy pobudka zagra o świcie*. Pod kierunkiem kol. Stanisława Domańskiego chór Stowarzyszenia i goście zaśpiewali 26 pieśni i piosenek, rozpoczynając od znanej pieśni *Rozkwitały paki białych róż*. Koncert zapowiadały kol. Ewelina Mroczek i Danuta Dąbrowska. Po koncercie podano żołnierską grochówkę. Wydano okolicznościowy śpiewnik.

Spotkanie z dr Zbylutem Twardowskim

10 września 2009 w czasie spotkania ze światowej sławy nefrologiem dr Zbylutem Twardowskim chór Stowarzyszenia zaśpiewał kilka piosenek z repertuaru Filipinek.

Piosenki lotnicze i patriotyczne

21 września 2010 r. z okazji patriotycznej wieczornicy poświęconej pamięci płk pilota obs. Adama Dąbrowy (omówiono wyżej w dziale „Patriotyczne wieczornice”) śpiewał piosenki o tematyce patriotyczno-lotniczej chór Stowarzyszenia z udziałem przybyłych na spotkanie nestorów lotnictwa polskiego.

Inna działalność chóru

Chór śpiewał także piosenki na spotkaniu andrzejkowym w 2007 r. (zob. *Andrzejkki 2007* – WB nr 4 (75) 2007), a także wyjeżdżał (na własny koszt członków chóru) do krakowskiej filharmonii i w 2009 r. na operę buffo Rossiniego *Cyrylik Sewilski*, wystawioną na dziedzińcu wawelskim.

3) Sekcja Bursaków

22 września 2007 r. odbył się II Zjazd Bursaków. Wzięło w nim udział 41 wychowanków bocheńskiej Bursy z lat 1945-1961 – absolwentów I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni, prowadzonej w tym czasie przez nieżyjącego już ks. Antoniego Czaplńskiego. W czasie spotkania w I LO kol. Zofia Czekalska-Sitko z Archiwum w Bochni przedstawiła sylwetkę ks. Antoniego Czaplńskiego, prezes Stowarzyszenia Stanisław Kobiela mówił o idei więzi koleżeńskiej, a pan Roman Barczewski przedstawił własnego autorstwa wiersz o ks. Czaplńskim. W spotkaniu uczestniczył prof. dr hab. Władysław Kupiszewski z Oddziału Warszawskiego. Po zjeździe Zarząd Główny na wniosek uczestników powołał przy Stowarzyszeniu sekcję Bursaków. – WB. Nr 4 (75) 2007. Od tego czasu przedstawiciele Stowarzyszenia uczestniczyli w kolejnych zjazdach bursaków, prowadząc dystrybucję „Wiadomości Bocheńskich” i informując o działalności Stowarzyszenia. 13 sierpnia 2011 r. odbył się V zjazd sekcji bursaków. Z okazji kolejnej rocznicy śmierci ks. Antoniego Czaplńskiego odprawiona została msza w kościele szkolnym. Historię bursy gimnazjalnej w Bochni przedstawiła kol. Janina Kęsek, a prezes Stowarzyszenia przekazał ostatnio wydane numery „Wiadomości Bocheńskich”. Prezes sekcji pan Kazimierz Kozak zamieścił w nr 2 (89) 2011 „Wiadomości Bocheńskich” informację o zjeździe. Należy dodać, że członkowie sekcji chętnie publikują swoje artykuły na łamach kwartalnika. *Wspomnienia gimnazjalne* – prof. dr hab. Władysław Kupiszewski WB nr 4 (75) 2007

Wiersz poświęcony ks. Antoniemu Czaplńskiemu – Roman Barczewski WB nr 4 (75) 2007

II Zjazd Bursaków – Kazimierz Kozak WB nr 4 (75) 2007

Wspomnienie o księdzu Emilu Styczniu – prof. dr hab. Władysław Kupiszewski WB nr 2-3 (77-78) 2008

Ks. Jan Niedojadło (1893-1968) – Jan Burek WB nr 2-3 (85-86) 2010

Wspomnienie o Józefie Mularczyku – Jan Burek WB nr 4 (84) 2010

4) Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej

28 lutego 2009 r. z inicjatywy kilku zapalonych eksploratorów powstała sekcja Stowarzyszenia, która przybrała nazwę Bocheńskiego Towarzystwa Historii Militarnej. Przewodniczącym sekcji został Jarosław Kucybała. Działalność swoją rozpoczęli sympatycy Stowarzyszenia od publikacji interesujących artykułów na temat nieznanych i mało znanych wydarzeń związanych z przebiegiem II wojny światowej w rejonie Bochni i Ziemi Bocheńskiej, organizowaniem wykładów o tej tematyce w „Domu Bochniaków” i połączonych z nimi wystaw egzemplarzy broni i sprzętu wojskowego w tamtego okresu odnalezionego w większości na terenie Ziemi Bocheńskiej. Te ambitne zamierzenia potwierdzają artykuły publikowane na łamach kwartalnika. Apogeum tej działalności przypadło w związku ze zbliżającą się 70 rocznicą wybuchu II wojny światowej w 2009 r. a efektem pracy sekcji było zaangażowanie w opracowanie specjalnego wydania kwartalnika we wrześniu 2009 r. zatytułowanego *Wrzesień 39 na Ziemi Bocheńskiej* i współudział w organizacji omówionej wyżej inscenizacji „Bitwy o Bochnię”.

Zamiarem sekcji było rozwinięcie na szeroką skalę działalności eksploracyjnej na terenie Ziemi Bocheńskiej pod patronatem Stowarzyszenia, a następnie przekazywanie wydobytych eksponatów do utworzonej w piwnicach Muzeum

im. prof. Stanisława Fischera ekspozycji militariów. Mimo szczegółowego rozeznania niełatwego tematu w delegaturze Służby Ochrony Zabytków w Tarnowie i rozmów prowadzonych przez reprezentujących Stowarzyszenie prezesa S. Kobielię i skarbnika Jarosława Przybyło z dyrektorem Muzeum i poparciem sekretarza Miasta Ireneusza Sobasa nie udało się uzyskać zgody na tego rodzaju ekspozycję, która mogła by się w przyszłości przerodzić w interesujący dział muzealny.

Sygnalem do włączenia młodzieży w ten nurt militarny powiązany z II wojną światową był wykład kolekcjonera polskich szabl z Wrocławia pana Stanisława Modelskiego w maju b.r. i wykład ucznia I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni Bartosza Wiśniewskiego w dniu 20 września 2011 r. w „Domu Bochniaków”, który ubrany w zrekonstruowany mundur żołnierza Września 1939 r. omówił przebieg niektórych epizodów dotyczących II wojny światowej rozgrywających się w rejonie Ziemi Bocheńskiej, obalił tworzone mity na temat niektórych wydarzeń i zaprezentował umundurowanie żołnierskie z tamtego okresu. To nowa forma włączania do działalności oświatowej młodych pasjonatów.

5) Komitet Ratowania Zabytkowej Części Cmentarza Komunalnego w Bochni

Komitet ten działa już 18 lat. Od początku jego działalności przewodniczącą jest kol. Janina Kęsek. A członkami Komitetu są obecnie: Ewelina Mroczek, Dorota Korta, Grażyna Adamiec, Anna Londo, Józef Mączka, Stanisław Dobranowski, Mieczysław Dębski, Stanisław Kobiela, Jarosław Przybyło, Zbigniew Kurczak. Ponadto ze strony Stowarzyszenia w kwestach biorą udział: Anna Rakoczy, Anna Londo, Krystyna Janus, Janina Solarczyk, Kazimierz Kozłowski, Stanisław Broszkiewicz, Maria Korody-Chrzan, Jan Paluch. Komitet realizując zadania z zakresu ochrony zabytków dba o bocheński cmentarz komunalny, będący jedną z najstarszych, czynnych do dziś komunalnych nekropolii w Europie i na świecie (zał. W 1787 r.) i wpisany jest na wniosek Stowarzyszenia od 1980 roku do rejestru zabytków województwa małopolskiego. Znajduje się na nim największe lapidarium kamiennej rzeźby nagrobnej pochodzącej z zakładu kamieniarskiego Wojciecha Samka, Antoniego Hajdeckiego i Franciszka Adamka.

Kwesty cmentarne

Od 18 lat Komitet Ratowania Zabytkowej Części Bocheńskiego Komunalnego w Bochni, przeprowadza kwesty cmentarne w dniu Wszystkich Świętych i Zaduszki za zgodą burmistrza Bochni. W kwestach biorą udział działacze Stowarzyszenia, profesorowie i uczniowie I LO w Bochni, a w 2011 r. górnicy bocheńskiej Kopalni Soli. Z uzyskanych pieniędzy, przeliczonych protokolarnie, Stowarzyszenie przeprowadza remonty i odnowienia zabytkowych grobowców, po uzgodnieniu z konserwatorem zabytków i Zarządem Cmentarza. W okresie kadencji zebrano w czasie kwest: w 2007 r. – 3924,00 zł. w 2008 r. – 6066, 27 zł., w 2009 r. – 4273, 21 zł., w 2010 r. – 6761, 21 zł. (razem ok. 21 024, 00 zł.)

Remont pomnika powstańców 1831 i 1863 Romualda i Bolesława Żurowskich

W 2007 r. Komitet przeprowadził remont pomnika bohaterów powstań narodowych Romualda i Bolesława Żurowskich herbu Leliwa, pochodzący z pracowni krakowskiego kamieniarza

Fabiana Hochstima, Pomnik ten jest interesującym przykładem XIX-wiecznej kamieniarki. W wyniku badań historycznych przewodniczącej Komitetu Janiny Kęsek ustalono, że Romuald Żurowski (1814-1883) w wieku 17 lat brał udział w Powstaniu Listopadowym, w 1848 r. w Wiośnie Ludów jako adiutant Lajosa Kossutha, aresztowany spędził ponad 2 lata w więzieniu śledczym, następnie pod nadzorem policji. Po wydaleniu z Węgier, w 1862 r. włączył się do pracy bocheńskiej Ławy Obwodowej mającej wspierać przyszłe powstanie w Królestwie. W 1871 r. został honorowym obywatelem m. Bochni. Syn jego Bolesław (1837-1891) brał udział w Powstaniu Styczniowym. W 1890 r. Romuald został wiceburmistrzem Bochni. Córka jego Bronisława Żurowska była jedną z cichych bohaterek Powstania Styczniowego (przemyt broni, opieka nad rannymi). Koszt remontu wyniósł: 9 500,00 zł. – (zob.WB nr 4 (75) 2007).

Remont grobowca artysty-malarza Marcina Samlickiego

Na wniosek Stowarzyszenia władze samorządowe Bochni i stowarzyszenie odnowiły w 2007 r. zdewastowany przez nieznaną sprawców grobowiec Marcina Samlickiego. Wykonano nowy granitowy nagrobek i nowy napis. Koszt remontu wyniósł 2500, 00 zł. k, który UM Bochni i Stowarzyszenie poniosły po połowie. (tj. po 1259.00 zł.).

Remont pomnika burmistrza Józefa Turka – uczestnika Wiosny Ludów 1848 r.

Na wniosek Stowarzyszenia władze samorządowe Bochni sfinansowały w 2007 r. konserwację pomnika zasłużonego burmistrza i dobroczyńcy Bochni Józefa Turka (1801-1882) uczestnika Wiosny Ludów 1848 r. który ofiarował na miejski park plac, który dzisiaj nosi jego imię (Plac Turka).

Remont pomnika ks. Maksymiliana Stanisławskiego – powstańca z 1830 r.

Na wniosek Stowarzyszenia władze samorządowe Bochni sfinansowały w 2007 r. konserwację pomnika ks. Maksymiliana Stanisławskiego (1807-1881) uczestnika Powstania Listopadowego, odznaczonego krzyżem *Virtuti Militari*.

Remont pomnika Kacpra Turka – powstańca z 1863 r.

W 2009 r. Stowarzyszenie z pieniędzy zebranych z dwóch ostatnich kwest przeznaczyło na remont pomnika na grobie Kaspra Turka (1840-1907), powstańca z 1863 r. w kwaterze II cmentarza komunalnego w Bochni przy ul. Orackiej i pracownika (sztygara) bocheńskiej kopalni soli, w latach autonomii galicyjskiej radnego miejskiego. Koszt remontu pomnika wyniósł 8824,80 zł.

6) Sekcja Rycerska „Gwardia Królewsko-Górniczego Miasta Bochni”

Sekcja Rycerska działała już w poprzedniej kadencji. W okresie sprawozdawczym przewodniczącym sekcji był nadal Jarosław Przybyło. Sekcja uświetniała swoimi występami wiele uroczystości miejskich, powiatowych i imprez Stowarzyszenia, m.in. wielokrotnie organizowała turnieje rycerskie na zamku w Dębnie, Wiśniczu, na bocheńskim rynku, w muzealnym wirydarzu. Znakomicie zapisała swój udział w czasie inscenizacji wizyty króla Kazimierza Wielkiego w Bochni z okazji 700 rocznicy jego urodzin, włączając się do uroczystego pochodu, uczest-

nicząc w orszaku królewskim, organizując na bocheńskim rynku turniej rycerski i pożegnanie króla. Przewodniczący sekcji kilkakrotnie wygłaszał w „Domu Bochniaków” odczyty i w formie multimedialnej prezentował zabytki polskie, ukraińskie i wielkie inscenizacje historyczne w których sekcja ta brała udział, m.in. w obronie Kamieńca Podolskiego w 2007 r. i w bitwie pod Grunwaldem w 2010 roku.

7) Sekcja turystyczna

Powstała przy Oddziale Bocheńskim w lutym 2010 r. W skład jej wchodzi: Dorota Korta – przewodnicząca, Grażyna Adamiec, Zbigniew Kurczak, Stanisław Dobranowski. W porozumieniu z kol. Marianem Sołtysem prezesem Oddziału Krakowskiego organizowane są dwa razy w roku w lutym i wrześniu weekendowe wyjazdy do Koninek w Gorczańskim Parku Narodowym. Wyjazdy w grupach 14 – 20 osób, połączone z pieczeniem barana przy ognisku, śpiewem z pochodniami, w pięknym górskim krajobrazie z bukowo-jodłowymi lasami, wyjazdami wyciągiem krzeselkowym na przełęcz Tobołów, spacerami grzbietem górskim dostarczają doskonałej rozrywki i relaksu. Zob. *Koninki – To już 15 lat* – Ewelina Mroczek WB nr 4 (84) 2010, WB nr 2-3 (85-86) 2010, *Koninki 2011* WB nr 1 (88) 2011.

8) Bocheńska Rodzina Katyńska

W dniu 13 kwietnia 2011 r. w czasie spotkania z przedstawicielami rodzin oficerów polskich z Bochni zamordowanych w Katyniu, Charkowie i Miednoje z burmistrze Bochni panem Stefanem Kolawińskim zrodził się pomysł zorganizowania Bocheńskiej Rodziny Katyńskiej, funkcjonującej jako sekcja Stowarzyszenia. Kilkanaście obecnych osób podpisało już chęć przynależności do Bocheńskiej Rodziny Katyńskiej. Sekcja jest obecnie w fazie tworzenia. Zob. *Bocheńska Rodzina Katyńska* WB nr 2 (89) 2011

9) Komitet Redakcyjny kwartalnika „Wiadomości Bocheńskie”

W okresie sprawozdawczym skład komitetu ulegał częściowej zmianie w zależności od możliwości czasowych członków redakcji (zob. w stopkach redakcyjnych kwartalnika). Obecnie w redakcji kwartalnika pracują społecznie: redaktor naczelny Stanisław Kobiela, członkowie: Janina Kęsek, Dorota Korta, Ewelina Mroczek, Anna Londo, Jan Paluch, Jarosław Przybyło. Członkowie redakcji przeprowadzają często kilkakrotne korekty przygotowanych do druku tekstów, zajmują się gromadzeniem fotografii do artykułów, załatwianiem zgody na ich opublikowanie. Zdjęcia na okładkę dostarcza społecznie pan Paweł Klasa. Ostateczną korektę w drukarni przed zamknięciem numeru przeprowadzają Stanisław Kobiela i Dorota Korta. Kol Krystyna Janus i Dorota Korta zawożą materiały do drukarni w Brzesku i po przywiezieniu „Wiadomości Bocheńskich” zajmują się także ich dystrybucją w Bochni. Z redakcją współpracuje pani prof. Michalina Pięchowa i pan Jan Burek, a także oddziały Stowarzyszenia, które nadsyłają artykuły do kwartalnika.

W okresie sprawozdawczym wydano 14 numerów „Wiadomości Bocheńskich” w tym trzy numery podwójne. Każdy numer liczy od 48 do 52 stron w zależności od ilości tekstów i ilustracji przygotowanych do druku. Kwartalnik od lat składa i drukuje Brzeska Oficyna Wydawnicza pp. Dziedziców w Brzesku.

16. WIADOMOŚCI BOCHEŃSKIE

1) Artykuły o tematyce rocznicowej

W okresie kadencji 2007-2011 na łamach „Wiadomości Bocheńskich” pojawiła się spora grupa artykułów związanych z przypadającymi w tym czasie rocznicami ważnych wydarzeń w skali Polski bądź w skali Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Przy obecnej tendencji – w środkach masowego przekazu – upraszczania, wypaczającego symbolikę i istotę tych wydarzeń przypomnienie rocznic narodowych, ich sensu i znaczenia ma ogromny walor edukacyjny i jest statutowym obowiązkiem Stowarzyszenia. Jeżeli w tego typu artykułach udaje się odnaleźć wątki bocheńskie składające się na pojęcie Ziemi Bocheńskiej jako „małej ojczyzny”, to możemy uznać tego typu publicystykę za pielęgnowanie tradycji patriotycznych i regionalnych.

Z okazji Dnia Papięskiego w jesieni 2007 r. kol. Ewelina Mroczek opublikowała artykuł *Na szlaku papięskim...Niegowicz*, nawiązujący do pielgrzymki Stowarzyszenia do Niegowici na zaproszenie proboszcza Parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Niegowici. W 60 rocznicę śmierci Juliusza Słowackiego w jesieni 2009 r. ukazał się rocznicowy artykuł Michaliny Pięchowej *Krzemieniec a Juliusz*. W 20 rocznicę odrestaurowania przez Stowarzyszenie tablicy pamiątkowej na budynku Muzeum poświęconej 9 uczniom bocheńskiego Gimnazjum, którzy walczyli i zginęli w Bitwie Warszawskiej 1920 w lecie 2010 r. w 90 rocznicę tej Bitwy Stanisław Kobiela przybliżył Czytelnikom niełatwe, ale zakończone sukcesem, starania Stowarzyszenia o odrestaurowanie tej tablicy w 1990 r. poczynając od odczytania tekstu tablicy z małej fotografii wykonanej przed wojną przez prof. Piotra Galasa.

Rocznica 600-lecia bitwy pod Grunwaldem obchodzona uroczysto w 2010 r. zaowocowała pojawieniem się na łamach „Wiadomości Bocheńskich” dwóch artykułów. Pierwszy autorstwa Eweliny Mroczek pt. *600-lecie Grunwaldu w Krakowie* poświęcony został pomnikowi grunwaldzkiemu w Krakowie, wykonany przez Antoniego Wiwulskiego, ufundowanemu przez Ignacego Paderewskiego dla narodu polskiego. Autorka opisała nastroje panujące wówczas w Galicji oraz samą uroczystość. W związku z całą serią artykułów w prasie ogólnopolskiej pokazujących Krzyżaków jako zakon rycerski, który niósł na ziemi polskie cywilizację zachodnią Stanisław Kobiela opublikował artykuł *Sprawa polska na Soborze w Konstancji (1415-1418)*, w którym w oparciu o dokumenty soborowe pokazał agresywne i podstępne metody działania Zakonu wobec Polski i innych narodów, a także ówczesne opinie ówczesnych środowisk, jakie docierały do Stolicy Apostolskiej na temat Krzyżaków.

W 165 rocznicę dramatycznych wypadków rabacji chłopskiej 1846 r. Anna Kowalczyk opublikowała na wiosnę 2011 r. artykuł pt. *Wpływ rabacji na losy ziemiaństwa bocheńskiego. Lucjan Rydel – pusty chłopoman czy działacz na rzecz wsi?* W 2009 r. przypadała 95 rocznica wybuchu I wojny światowej. Nawiązując do ofensywy wojsk rosyjskich w Galicji, wejścia dywizji gen. Radki Dmitrjewa do Bochni i oblężenia Krakowa w listopadzie 1914 r. redakcja opublikowała w dwóch kolejnych numerach (nr 4 (84) 2009 i nr 1 (85) 2010) interesujące pamiątniki Jadwigi Wandy Urbankowej *Moskale w Bochni* z okresu prawie 3 tygodniowej okupacji rosyjskiej Bochni od 26 listopada 1914 r. zaopatrzone w liczne komentarze, po-

kazujące Bochnię na teatrze działań wojennych, a następnie przedstawiła *Operację łapanowsko-limanowską* czyli okres po zakończeniu oblężenia Krakowa i wycofaniu się Rosjan z Bochni i Ziemi Bocheńskiej, a także równie interesujące *Wspomnienia chłopskie Jana Pietrasa z Leszczyny*.

W 2009 r. w 70 rocznicę agresji niemieckiej na Polskę i Wojny Obronnej toczony we wrześniu 2009 r. także na terenie Ziemi Bocheńskiej przez 156 pp i 10 Brygadę Zmotoryzowaną płk Stanisława Maczka Stowarzyszenie wydało *specjalny numer „Wiadomości Bocheńskich”* poświęcony tym mało znanym wydarzeniom, głównie z tego względu, że w monografii Bochni pod red. Feliksa Kiryka i Zygmunta Ruty z 1980 r. „Bochnia. Dzieje miasta i powiatu” pominięto je – być może w wyniku zapisu cenzury – całkowitym milczeniem. Materiały zamieszczone w tym numerze „Wiadomości Bocheńskich” mają więc szczególne znaczenie. Z tego powodu w dwóch notkach zamieszczonych na wstępie tego numeru Burmistrz Bochni i Starosta Bocheński szczególnie polecają ten numer młodzieży i Czytelnikom, ponieważ wnosi on do historii Bochni całkowicie nowe spojrzenie.

Z okazji 70 rocznicy egzekucji na Uzborni ukazał się na łamach „Kroniki Bocheńskiej” artykuł Ireneusza Sobasa *Krwawy Advent 39* a następnie w nr 4 (84) 2009 r. na łamach „Wiadomości Bocheńskich” obszerna polemika z tym artykułem Stanisława Kobieli *Krwawy Advent 39 – polemika* Oba te ważne artykuły – chociaż różnią się w analizie wielu zagadnień i ocenie – przypominają społeczeństwu bocheńskiemu te krwawe wydarzenia m.in. atak na posterunek niemiecki we Rynku i krwawy odwet okupanta. W polemicznej wypowiedzi ujawniono okoliczności deformacji historycznych tych wydarzeń, dokonanych przez niektórych funkcjonariuszy ZBOWiD w Bochni, w wyniku czego w monografii Bochni i licznych opracowaniach np. „Przewodnik po Bochni” oraz na portalach internetowych pojawiają się one do dnia dzisiejszego (w polemice w tymi błędnymi informacjami wykazano, że organizacji niepodległościowej Orzeł Biały” nigdy na terenie Bochni nie było, że egzekucji dokonali żandarmi niemieckiej Policji Konnej, a nie Gestapo, że ten akt terroru niemieckiego nie był wymierzony tylko w Żydów lecz w przypadkowych mieszkańców Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Podano także nieznaną okoliczności ucieczki z miejsca egzekucji Zygmunta Wilgockiego). W 218 rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja Michalina Pięchowa opublikowała w 2009 artykuł *Konstytucja 3 Maja w literaturze, malarstwie i pamięci narodu*.

Z okazji 700 letniej rocznicy urodzin króla Polski Kazimierza Wielkiego Stowarzyszenie opracowało scenariusz jubileuszowej inscenizacji, a następnie opisało przebieg uroczystego wjazdu króla do Bochni 30 kwietnia 2010 r. w którym przypominało wszystkie związki króla Kazimierza Wielkiego z Bochnią

Zestawienie artykułów rocznicowych:

Na szlaku papieskim...Niegowić (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (75) 2007

Jubileusz Szkoły (190 lecie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Bochni 1817-2007) WB nr 4 (75) 2007 *Krym za czasów Adama Mickiewicza a dziś* (M. Pięchowa) WNB nr 3 (82) 2009

Moskale w Bochni cz.1 (Jadwiga Wanda Urbankowa) WB nr 4 (84) 2009

Moskale w Bochni cz.2 (Jadwiga Wanda Urbankowa) WB nr 4 (84) 2010

Operacja łapanowsko-limanowska 2-12 grudnia 1914 (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2010

Wspomnienia Józefa Pietrasa z Leszczyny z czasów I wojny światowej WB nr 4 (84) 2010

Krwawy Advent 39. Polemika z art. I. Sobasa (WB nr 4 (84) 2009

Listy w sprawie „Krwawego Adventu 39 w Bochni” (Marian Sołtys, Janusz Ciećkiewicz) WB nr 4 (84) 2010

Krzemieniec a Juliusz. W 60 rocznicę śmierci Słowackiego (M. Pięchowa) WB nr 4 (84) 2009

Konstytucja 3 Maja w literaturze, malarstwie i pamięci narodu (Michalina Pięchowa) WB nr 4 (84) 2010

Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2010

Przywracanie pamięci (o odrestaurowaniu tablicy na Muzeum) (S. Kobiela) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Sprawa polska na Soborze w Konstancji (S. Kobiela) WB nr 2-3 (85-86) 2010 zob. niżej

600 lecie Grunwaldu w Krakowie – Ewelina Mroczek WB nr 4 (87) 2010

Wpływ rabacji na losy ziemiaństwa bocheńskiego. Lucjan Rydel – pusty chłopoman czy działacz na rzecz wsi? – Anna Kowalczyk WB nr 1 (88) 2011

Operacja łapanowsko-limanowska – Stanisław Kobiela WB nr 4 (84) 2010

2) Wspomnienia i wywiady

Podstawowym zadaniem kwartalnika społeczno-kulturalnego Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej jest pobudzanie Bochniaków do opisywania przeżytych wydarzeń w formie wspomnień, pamiętników, relacji czy listów do redakcji oraz przyjmowanie do druku w kwartalniku tej literatury opracowanej przez osoby już nieżyjące. Taka formuła na przestrzeni ponad 20 letniej działalności „Wiadomości Bocheńskich” przyjęła się. Dzięki niej bowiem znane fakty zyskują dodatkowe oświetlenie, bardziej osobiste, niejednokrotnie bardziej barwne od suchych zapisów kronikarskich, budzą nowe zainteresowanie i dostarczają historykom nowego materiału badawczego. Jeszcze bardziej ciekawe są wspomnienia dotyczące wydarzeń zupełnie nieznanymi bądź mało znanymi. Wiele takich wspomnień publikowaliśmy w latach 90 i obecnie. Otwierają one bowiem drogę do nowych poszukiwań i badań historycznych.

W latach 2007-2011 opublikowaliśmy 20 wspomnień dotyczących lat wojny 1939-1945 i pierwszych lat powojennych. Są to wspomnienia z okresu okupacji w Bochni i pierwszych lat po wycofaniu się z Bochni Niemców (Aleksandra Urbana, Kazimierza Blotko, Mariana Sołtysa, Tadeusza Dudy, Roberta Liguzińskiego, Władysława Kłósia, Jana Łyska, Jana Burka) oraz pamiętniki i wspomnienia przedstawiające gehennę i tułaczkę wojenną, wśród których na szczególną uwagę zasługują relacje z tułaczki polskich dzieci przez Syberię do Kazachstanu, armii gen. Andersa i następnie do Afryki i Indii (wspomnienia Barbary Marszałek, Danuty Sedlak, artykuły Anny Londo i Marii Langer-Włodarczyk). Wspomnienia Krzysztofa Dzielskiego o ojcu ppor. Zbigniewie Dzielskim, Melanii Raczyńskiej o mężu Teofilu Raczyńskim przodowniku Policji Państwowej zamordowanym w Ostaszku, Tadeusza Dudy

„Feliks” o walce w Oddziale Partyzanckim BCH „ODWET” Roberta Liginskiego o udziale w bitwie o Narwik (w art. Michaliny Pięchowej).

Lata I wojny światowej i okupacji Bochni z końcem 1914 r. opisane są we wspomnianych wyżej wspomnieniach Jadwigi Wandy Urbankowej *Moskale w Bochni*, a udział w walkach I Brygady Legionów Polskich, a po kryzysie przysięgowym na froncie włoskim przedstawiony jest w *Pamiętnikach Juliana Smajdy*, które wraz z obszernym komentarzem Leszka Kali i Stanisława Kobieli drukowane były w 2007 i 2008 r. Na prośbę portalu internetowego Naczelnik Józef Piłsudski zgodziliśmy się na opublikowanie tych pamiętników także na tym portalu.

Spora ilość wspomnień dotyczy pracy pedagogicznej w Bochni w tym także lat tajnego nauczania, pisanych przez nauczycieli i uczniów Są to wspomnienia prof. Olgi Chyłowej, Krzysztofa Kwaśniewskiego, Andrzeja Bajdy, Anny Fischer, Eugenii Drzazga, Anny Londo, Stanisława Kobieli, Andrzeja Całki. W okresie sprawozdawczym ukazały się artykuły wspomnieniowe o sporcie w Bochni Władysława Stawiarskiego, Aleksandra Urbana, Mariana Sołtysa, Jana Burka o sporcie w Bochni i Żegocinie w latach przedwojennych, w czasie okupacji i w pierwszych latach powojennych, o inicjatywie powołania po wojnie klubu sportowego, o pierwszym powojennym biegu narciarskim i skoczni narciarskiej w Bochni.

Szczególną wartość poznawczą mają trzyczęściowe *Moje bocheńskie wspominki* prof. dr hab. Krzysztofa Kwaśniewskiego profesora zwyczajnego Uniwersytetu Poznańskiego, w których w interesujący sposób odmalował swój pobyt w Bochni od ostatnich lat II wojny światowej, poprzez tajne nauczanie, pierwsze lata powojenne. Wspomnienia te bogato ilustrowane nieznanymi dotąd w Bochni fotografiami, zawierającymi szczegółowe podpisy są ważnym przyczynkiem do badań naukowych tamtego okresu. Interesujące są pamiętniki absolwenta bocheńskiego Gimnazjum z 1895 r. Andrzeja Bajdy z Brzeźnicy przedstawiające lata nauki w Bochni, lata studiów i późniejszą karierę zawodową tego syna chłopskiego w latach autonomii galicyjskiej i drugiej Rzeczypospolitej. Jest to precyzyjna obserwacja życia politycznego i gospodarczego ówczesnych elit, intryg, a nawet łajdactw popełnianych rzekomo pro publico bono. Jako prezes Delegatury Najwyższej Izby Kontroli miał pełny wgląd i rozeznanie w tych sprawach. Warto także zwrócić uwagę na cykl artykułów przedstawiających działalność pedagogiczną prof. Wandy Dobkiewicz.

W kwartalniku w okresie sprawozdawczym ukazały się także wywiady z interesującymi ludźmi, które przybliżają czytelnikowi te postaci, albo opisywane wydarzenia. Jest to nieco inna forma wspomnień. Wywiady przeprowadzili Wanda Liguzińska, która rozmawiała z p. Stanisławą Gajewską Chwałkowską o pierwszej w Polsce Stacji Unasienniania Pszczół w Bochni założonej przez jej nieżyjącego męża dra Antoniego Chwałkowskiego naukowca-pszczelarza, o świecie pszczoł, o nowej populacji pszczoły bocheńskiej „ACHWA” i „STACHWA” wypielęgowanej w bocheńskiej Stacji, przynoszącej więcej miodu niż inne pszczoły krajowe, o sukcesach tej stacji na świecie.

Stanisław Drewniak z Wrocławia przeprowadził wywiad z emerytowanym dyrektorem Ossolineum we Wrocławiu Stanisławem Słowikiem, działaczem Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Bochniaków i MZB na temat losów Panoramy

Raławickiej, życiu i działalności tego nieustrudzonego historyka i wydawcy.

Anna Londo przeprowadziła wywiady z polskimi Afrykanami z Tengeru, a Stanisław Kobiela wywiad z p. Ryszardem Czamarą na temat okupacji hitlerowskiej w Bochni i wejściu do Bochni wojsk Armii Czerwonej w 1945 r.

Wykaz wspomnień:

Z archiwum wspomnień (Władysław Stawiarski) WB nr 4 (75) 2007
Wspomnienie o ś.p. Władysławie Stawiarskim (Aleksander Urban) WB nr 4 (75) 2007

List z przeszłości (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (75) 2007

Bez śladu (Jan Łysek) WB nr 4 (75) 2007

Ojciec Bernardino Rizzi (Stanisław Fischer) WB nr 4 (75) 2007

Adolf Sternschuss (Stanisław Fischer) WB nr 4 (75) 2007

Wspomnienia Bochniaka z lat wojny (Aleksander Urban) WB nr 4 (75) 2007

Wspomnienia uciekinierów z września 1939 r. (Stefan Błotnicki) WB nr 4 (75) 2007

Pamiętnik Juliana Smajdy cz.1 (Leszek Kala, Stanisław Kobiela) WB nr 4 (75) 2007

Pamiętnik Juliana Smajdy cz.2 (Leszek Kala, Stanisław Kobiela) WB nr 1 (76) 2008

Nad urną Profesora (Andrzej Migdał) WB nr 4 (75) 2007

Prof. Wanda Dobkiewicz we wspomnieniach swoich uczniów WB nr 4 (75) 2007

Bochnia wczoraj i dziś (Kazimierz Błotko) WB nr 1 (76) 2008

Ostatnie dni okupacji w Bochni (Marian Sołtys) WB nr 1 (76) 2008

O wiejskim sporcie przed pół wiekiem (Jan Burek) WB nr 4 (79) 2008

Nad grobem Naczelnego Wodza (Jarosław Kucybała) WB 1 (80) 2009

1963 dni okupacji niemieckiej w Bochni (Aleksander Urban) WB nr 1 (80) 2009

Krótki życiorys mojego Ojca ppor. Zbigniewa Dzielskiego (Krzysztof Dzielski) WB nr 1 (80) 2009

Oddział Partyzancki BCH Odwet (Tadeusz Duda „Feliks”) WB nr 1 (80) 2009

Teofil Raczyński przodownik Policji Państwowej (Melania Raczyńska) WNB nr 1 (80) 2009

Moje bocheńskie wspominki (1) Krzysztof Kwaśniewski WB nr 1 (80) 2009

Moje bocheńskie wspominki (2) Krzysztof Kwaśniewski WB nr 3 (82) 2009

Moje bocheńskie wspominki (3) Krzysztof Kwaśniewski WB nr 4 (84) 2009

Wspomnienia (Olga Chyłowa) WB nr 4 (84) 2009

Moskale w Bochni cz. 1 (Jadwiga Urbankowa) WB nr 4 (84) 2009

Moskale w Bochni cz. 2 (Jadwiga Urbankowa) WB nr 4 (84) 2010

50 lat minęło jak jeden dzień (Anna Fischer) WB nr 4 (84) 2009

Kronika życia cz.1 (Andrzej Bajda) WB nr 4 (84) 2009

Kronika życia cz. 2 (Andrzej Bajda) WB nr 4 (84) 2010

Koninki – To już 125 raz (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (84) 2010

Wspomnienie o Józefie Mularczyku WB nr 4 (84) 2010

Ks. Jan Niedojadło (Jan Burek) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Walka żołnierzy Września w Puszczy Niepołomickiej (Jan Kot) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Podniebny szlak (Adam Siudak) WB nr 2-3 (85-86) 2010

O prof. Wandzie Dobkiewicz raz jeszcze (Andrzej Całka) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Pierwszy po wojnie klub sportowy w Bochni nr 4 (87) 2010

Pierwszy bieg narciarski i skocznia narciarska w Bochni – Marian Sołtys – WB nr 1 (88) 2011
Zwrócona tożsamość. Historia dwóch braci (Anna Londo, Maria Langer-Włodarczyk) WB nr 3 (82) 2009
Tengeru (Anna Londo) WB nr 2-3 (85-86) 2010
Polskie Afrykanki (Anna Londo) WB 1 88) 2011
Śladami tułaczy (Danuta Sedlak) (WB 1 88) 2011
Wspomnienia o moim ojcu Andrzeju Więcku (Barbara Marszałek) WB nr 3 (82) 2009
Wspomnienia z zesłania (Barbara Marszałek) (1) WB 1 (87) 2010
O Andrzeju Launerze (Andrzej Migdał) WB nr 2 (89) 2011
Narwik. Droga do wolnej Polski (Michalina Pięchowa)
Turystyka na służbowy paszport (Zbigniew Sojka) WB nr 2 (89) 2011
Bocheńskie lata szkole (Władysław Kłóś) WB nr 2 (89) 2011
Wspomnienia z zesłania (Barbara Marszałek) cz.2 WB nr 2 (89) 2011

Wywiady:

Żona pszczelarza (Wanda Liguzińska) WB nr 1 (76) 2008
O Panoramic Raclawickiej i nie tylko – wywiad ze St. Słowiakiem dyr. Ossolineum (Stanisław Drewniak) WB nr 2-3 (85-86) 2010
Echo okupacyjnych lat – wywiad z p. Ryszardem Czamarą (Stanisław Kobiela) WB nr 2 (89) 2011

3) Opracowania naukowe i popularno-naukowe

Ten dział „Wiadomości Bocheńskich” jest ściśle powiązany z poprzednim działem. W wielu przypadkach bazując na wspomnieniach autorzy tych opracowań podjęli trud zaopatrzenia tych wspomnień w obszernie komentarze pokazując w ten sposób pełniejsze tło opisywanych wydarzeń, o którym piszący wspomnienia czasem w ogóle nie wiedział, albo wiedział zbyt mało, ponieważ zazwyczaj ocena ich dopiero z perspektywy lat staje się bardziej wiarygodna. Czasem w opracowaniach tych wspomnienia stanowią jedynie uzupełnienie i prezentowanych tekstów i pokazanie rozgrywających się wydarzeń z bliższej bardziej osobistej strony.

W Bochni w duchu patriotycznym wychowało się wiele rodzin i wielu synów tej ziemi brało udział w walkach legionowych i w oddziałach partyzanckich w okresie okupacji hitlerowskiej. Często z jednej rodziny walczyło kilku braci jak w przypadku braci Jędrychowskich, (S. Kobiela – *Wojenne losy braci Jędrychowskich*), braci Muchów (Barbara Mazurkiewicz, Janina Kęsek – *Bracia Muchowie*, braci Rajskich (E. Mroczek *Wojenne losy braci Rajskich*, Ewelina Mroczek *Oddział Partyzancki „Spaleni*), braci Dąbrowów (Stanisław Kobiela – *Bohater brytyjskiego nieba*). Do takich zbiorowych opracowań należy zaliczyć tekst *Bocheńska Lista Katyńska* w którym umieszczono teksty i fotografie oficerów związanych z Bochnią, którzy jako jeńcy Starobielska, Kozielska, Ostaszkowa stracili życie w miejscach kaźni Charkowie, Katyniu i Miednoje i artykuł S. Kobieli o *Marianie Antonim Guntnerze „Rentgenie”*, piosenkarzu z Bochni zamordowanym w Katyniu.. Na podstawie fragmentów różnych wspomnień przygotowano opracowanie o *Marii Steczowicz – kurierce tatrzańskiej z Bochni* i jej rodzinie związanej z działalnością Tajnej Armii Polskiej w 1939 i 1940 r. i jej pobycie w więzieniu Montelupich i w obozie koncentracyjnym, o *ppor. poż. Eugeniuszu Kaudelko komendantzie Zawodowej Straży Pożarnej w Bochni w czasie okupacji niemieckiej w Bochni* (Mirosław

Mroczek), o żołnierzach Września 1939 r. walczących w rejonie Bochni i Ziemi Bocheńskiej: w artykułach Jarosława Kucybały (*o misji majora Franciszka Skibińskiego, o kpr. pchor. Franciszku Dubielu – Chłopak z ulicy Brzeskiej w 10 BK, Ppor. Michał Łukasiewicz*), w dwuczęściowym artykule Wojciecha Krajewskiego (*Powietrzna walka nad Kłajem – o pol. pilocie Władysławie Królu*), dr med. Wiesława Tłałki o *prof. Kazimierzu Hozerze z Łapczycy*, Stanisława Kobieli o *Wincentym Heinie*, Piotra Sadowskiego o *Ziemi Bocheńskiej w styczniu 1945 r.*, w artykule Tomasza i Mateusza Jastrzębskich *Historia ukryta w korycie potoku*, w artykule Michała Wenklara z IPN-Kraków *Jan Jarotek i Jan Dubaniowski „Salwa”*

Tematyka legionowa przewija się w opracowaniach Ryszarda Rybki (*Józef Rybka Bożywoj. Zapomniany bohater legionowy*, oraz o *Odznace Oficerskiej ZWC „Parasol”*, Stanisława Kobieli o *Eugeniuszu Korwin – Małaczewskim żołnierzu i poecie wyklętym. Z okupacją hitlerowską i zbrodniami hitlerowskiego ludobójstwa* wiąże się 5 częściowy cykl artykułów Stanisława Kobieli *Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r.* temat zupełnie pomijany w opracowaniach o Krakowie i w publikacjach na temat zbrodni hitlerowskiego ludobójstwa. W tym cyklu przewija się mnóstwo postaci związanych z Bochnią i Wiśniczem, występujących we tym procesie w charakterze świadków, ekspertów, obserwatorów procesu. Za ten cykl artykułów redakcja otrzymała podziękowanie od dyrektora Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

W okresie sprawozdawczym zaprezentowano dwa opracowania dotyczące historii Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Jerzego Żurawlewa autorstwa Bożeny Wojciechowskiej *Z dziejów bocheńskiej szkoły muzycznej w Bochni* i Stanisława Kobieli *Wanda Chomrańska 1897-1987* stanowiące ważny przyczynek do historii szkoły oraz życie i twórczość zapomnianej primadonny o światowej sławie Franciszki Platówny z Łapczycy w artykułach Andrzeja Migdała i Stanisława Kobieli *Franciszka Platówna. Z Łapczycy na sceny operowe świata. Z tym ostatnim artykułem koresponduje art. S. Kobieli 100-lecie śmierci Heleny Modrzejewskiej oraz Do końca aktora. Prawdy i nieprawdy o debiucie Modrzejewskiej w Bochni.*

Na łamach „Wiadomości Bocheńskich” znalazły się także opracowania poświęcone życiu i działalności księży *Wspomnienie o ks. Emiliu Styczeniu* autorstwa prof. dr hab. Władysława Kupiszewskiego, misjonarzy (Janina Kęsek *Misjonarz z Królowki w Peru*, zakonnic i błogosławionych (Janina Kęsek *Błogosławiona Marta Wiecka w Bochni*)

Znalazły się także artykuły stricte naukowe o Bochni dr Józefa Piotrowicza z Wieliczki *Początki kopalni soli w Bochni w świetle faktów, hipotez i legendy o pierścieniu księżnej Kingi*, Zofii Czekalskiej Sitko *Św. Kinga w XIII wiecznych dokumentach pergaminowych*, Anny Kowalczyk *Wpływ rabacji na losy ziemiaństwa bocheńskiego. Lucjan Rydel – pusty chłopoman czy działacz na rzecz wsi.* i popularno-naukowe (Piotra Wszółka *Żydzi bocheńscy, Cudzoziemcy w dziejach miasta i kopalni bocheńskiej (1251-1772)*, *Wpływ cudzoziemców na życie Bochnian w l. 1772-1914*, Stanisława Kobieli *Dominikanie w Bochni*, *Spacer szlakiem bocheńskich zagadek historycznych*. Są także opracowania o życiu o twórczości dawnych malarzy (Janina Kęsek *Ludwik Stasiak 1858-1924*) i żyjących obecnie Janina Kęsek *Henryk Kozubski – Wielicki Chagall* Krystyny Paluchowej cykl „*Okiem dyletanta*” o malarstwie Adama Faglio i Stanisława Rodzińskiego, naukowców związanych ze

Stowarzyszeniem (Ewelina Mroczek *O Marku Gatrzy-Kostyału twórcy naukowego kierunku krakowskiej farmacji*).

Warto także zwrócić uwagę na nowy cykl artykułów *Bocheński Przewodnik Literacki* S. Kobieli, w którym pokazuje się trwale, a nawet przelotne związki literatów z Bochnią i Ziemią Bocheńską. W cyklu tym zaprezentowano wiele postaci poetów, pisarzy, kronikarzy, z których wielu pracowało w charakterze nauczycieli w bocheńskim Gimnazjum i Liceum.

Zestawienie opracowań naukowych i popularno-naukowych:

U bocheńskich pszczelarzy (Bolesław Wnęk) WB nr 4 (75) 2007

Wojenne losy braci Jędrzychowskich WB nr 4 (75) 2007

Wypadek statku M/S Bochnia (Daniel Duda) WB nr 4 (75) 2008

Z dziejów bocheńskiej szkoły muzycznej (Bożena Wojciechowska) WB nr 1 (76) 2008

Błogosławiona siostra Marta Wiecka w Bochni (Janina Kęsek) WB nr 1 (76) 2008

Bocheńska Lista Katyńska WB nr 1 (76) 2008

Wojenne losy braci Rajskich (Ewelina Mroczek) WB nr 1 (76) 2008

Profesor Kazimierz Hozer – semper fidelis (Wiesław Tłałka) WB nr 1 (76) 2008

Herb Wrocławia (Stanisław Kobiela) WB nr 1 (76) 2008

Wspomnienie o ks. Emilu Styczniu (Władysław Kupiszewski) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Misjonarz z Królówki w Peru (Janina Kęsek) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Wanda Chomrańska (1897-1987) (Stanisław Kobiela) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Św. Kinga w XIII wiecznych dokumentach pergaminowych (Zofia Czekalska-Sitko) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Bracia Muchowie (Barbara Mazurkiewicz, Janina Kęsek) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Józef Rybka-Bożywoj. Zapomniany bohater legionowy (Ryszard Rybka) WB nr 4 (79) 2008

Maria Steczowicz – kurierka Tajnej Organizacji Wojskowej w Bochni (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (79)

Ludwik Stasiak (1858-1924) (Janina Kęsek) WB nr 4 (79) 2008

Odnaka Oficerska Związku Walki Czynnej „Parasol” (Ryszard Rybka) WB nr 4 (79) 2008

Franciszka Platówna. Z Łapczycy na sceny operowe świata (Andrzej Migdał, Stanisław Kobiela) WB nr 4 (79) 2008

Ppor. poż. Eugeniusz Kaudelko, kom. Zawodowej Straży Pożarnej w Bochni w czasie okupacji niemieckiej WB nr 4 (79) 2008

Misja Majora Skibińskiego (Jarosław Kucybała) WB nr 4 (79) 2008

Chłopak z ulicy Brzeskiej w 10 BK (Jarosław Kucybała) WB nr 1 (80) 2009

Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r. (S. Kobiela – cz.1) WB 1 (76) 2008

Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r. (S. Kobiela – cz.2) WB 2-3 (77-78) 2008

Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r. (S. Kobiela – cz.3) WB 4 (79) 2008

Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r. (S. Kobiela – cz.4) WB 1 (80) 2009

Proces załogi KL Auschwitz-Birkenau w Krakowie w 1947 r. (S. Kobiela – cz.5 zakończenie) WB 3 (82) 2009

Ppor. Michał Łukaszewicz (Jarosław Kucybała) WB nr 3 (82) 2009

Kpr pchor. Franciszek Dubiel (Jarosław Kucybała) WB nr 3 (82) 2009

Początki kopalni soli w Bochni w świetle faktów, hipotez i legendy o pierścieniu księżnej Kingi WB nr 4 (84) 2009

Powietrzna walka nad Kłajem (1) Wojciech Krajewski WB nr 3 (82) 2009

Powietrzna walka nad Kłajem (2) Wojciech Krajewski WB nr 4 (84) 2009

100-lecie śmierci Heleny Modrzejewskiej (S. Kobiela) WB nr 3 (82) 2009

Oddział Partyzancki „Spalani” (E. Mroczek) WB nr 3 (82) 2009

Ziemia Bocheńska w styczniu 1945 r. (Piotr Sadowski) WB nr 4 (84) 2009

Historia ukryta w korycie potoku (Tomasz Jastrzębski, Mateusz Jastrzębski) WB nr 4 (84) 2009

Major Mikołaj M. Szaranda (Jarosław Kucybała) WB nr 4 (84) 2009

Krwawy Adwent 39. Polemika z artykułem I. Sobasa (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2009

Bochnia na lotniczym szlaku (Wiesław Świątek) WB nr 4 (84) 2009

Cudzoziemcy w dziejach miasta i kopalni bocheńskiej (1251-1772) (Piotr Wszolek) WB nr 4 (84) 2010

O Marku Gatty-Kostyału twórcy naukowego kierunku krakowskiej farmacji (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (84) 2010

Żołnierz – poeta wyklęty. E Eugeniuszu Korwin-Małaczewskim (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2010

Marian Antoni Güntner „Rentgen” (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2010

Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (84) 2010

Tajemnica cudownego obrazu Matki Bożej Bocheńskiej (S. Kobiela) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Sprawa polska na Soborze w Konstancji (S. Kobiela) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Henryk Kozubski – wielicki Chagall (Janina Kęsek) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Kazimierz Wielki w oczach współczesnych i potomnych (M. Pięch) WB 4 (87) 2010

Wpływ cudzoziemców na życie Bochnian w l. 1772-1914 (P. Wszolek, A. Kowalczyk) WB 4 (87) 2010

Dokument pod kamieniem węgielnym (WB 4 987) 2010

Bocheński Przewodnik Literacki cz.1 (WB nr 4 (87) 2010

Bocheński Przewodnik Literacki cz.2, (WB nr 1 (88) 2011

Bocheński Przewodnik Literacki cz.3 (WB nr 2 (89) 2011

Korzenie geniusza (o Mikołaju Chopinie, ojcu Fryderyka) – Catherine Belin WB 4 (87) 2010

Dominikanie w Bochni – S. Kobiela WB 4 (87) 2010

Bohater brytyjskiego nieba – płk pilot obs. Adam Dąbrowa 1901-1988 (Stanisław Kobiela) WB nr 4 (87) 2010

Wincenty Hein 1909-1993 (Stanisław Kobiela) WB 1 (88) 2011

Żegnaj nasz Profesorze – o prof. Tadeuszu Zientarze (Joanna Buzafa) WB.nr 1 (88) 2011

Bochniak z Lublina – o red. Kazimierzu Pawełku (Stanisław Kobiela) WB nr 1 (88) 2011

Może Ona już wszystko wie? – o Irenie Kluba (Maria Woś) WB nr 1 (88) 2011

Pożegnanie Adama Zielińskiego (WB nr 2-3 (85-86) 2010

Wspomnienie o Stanisławie Ożegalskim (Tadeusz Cepak) WB nr 3 (82) 2009

O kweście na cmentarzu i o Wawrzyniu Jadowskim raz jeszcze (Janina Kęsek) WB 4 (87) 2010

Wpływ rabacji na losy ziemiaństwa bocheńskiego. Lucjan Rydel – pusty chłopoman czy działacz na rzecz wsi? (Anna Kowalczyk) WB nr 1 (88) 2011

Żydzi bocheńscy. Od powrotu do zagłady (Piotr Wszolek) WB nr 1 (88) 2011

Spacer szlakiem bocheńskich zagadek historycznych (Stanisław Kobiela) WB br 2 (89) 2011

Jan Jarotek i Jan Dubaniowski „Salwa” (Michał Wenklar-IPN) WB nr 2 (89) 2011

Łażnie i łaziebnictwo – W. Tłałka – WB nr 1 (88) 2011

Zarys rozwoju wodolecznictwa cz.1 (W. Tłałka) WB nr 1 (80) 2009

Zarys rozwoju wodolecznictwa cz.2 (W. Tłałka) WB nr 4 (87) 2010

Mazowieckie wierzby (Michalina Pięch) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Mikołaj Kopernik raz jeszcze (Stanisław Kobiela) WB nr 1 (88) 2011

4) Bochniana

Zapoczątkowany już w poprzednich latach cykl „BOCHNIANA” zawierający recenzję książek o tematyce związanej z Bochnią, Ziemią Bocheńską czy ludziami pochodzących z tego terenu został życzliwie przyjęty przez czytelników i był kontynuowany w okresie sprawozdawczym. W tym dziale omówiono aktualne publikacje Bochniaka prof. dr KZW Daniela Dudy, wydawnictwo jubileuszowe *Małopolska – Regiony – Regionalizmy – Małe Ojczyzny, 50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza, Zarys dziejów PTT/PTTK Oddział Bochnia*, bocheńskie wydawnictwa na temat Bazyliki Mniejszej pw. Św. Mikołaja, *Pierwsi bocheńscy krajoznawcy*. Redakcja opublikowała także omówienie artykułów zamieszczonych w *Krakowskim Roczniku Archiwalnym* (artykuł dr Teofila Wojciechowskiego – *Reformacja w Bochni*) i *Przeglądzie Archiwalnym IPN* (artykuł Ryszarda Kotarby pt. *Spuścizna Wincentego Heina*), zawarła krytyczne uwagi do *Atlasu polskiego niepodległościowego podziemia 1944-1956*. Ewelina Mroczek przedstawiła recenzję książki o najstarszej książce kucharskiej dworzanina wiśnickiego Stanisława Czarnieckiego i książki kmdra Romana Rychtera o ks. kmdr Władysławie Miegoniu. Zamieszczono także omówienie zbiorowej pionierskiej pracy pod red. Andrzeja Pacuły pt. *Bochnia w latach 1979-1989 – szkice do portretu miasta*, w którego wydaniu wydatny udział miało nasze Stowarzyszenie i pracę licencjacką Łukasza Panka napisaną na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II we Krakowie p.t. *Wiadomości Bocheńskiej w latach 1989-2000*.

Dział Bochniana ma na celu przybliżyć czytelnikom i kierownictwu bocheńskich bibliotek tematykę bocheńską pojawiającą się w różnych wydawnictwach naukowych i popularnonaukowych, do których dotarcie byłoby dla nich utrudnione i stworzyć możliwość powiększenia zbiorów bibliotecznych o tę wartościową literaturę.

Recenzje publikowane w dziale „Bochniana”:

Powstanie styczniowe we wspomnieniach (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (75) 2007

„Wędrowki” Lucjana Zuzi (S.Kobiela) WB nr 4 (75) 2007

Atlas polskiego niepodległościowego podziemia 1944-1956 (Ewelina Mroczek) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Pierwsi bocheńscy krajoznawcy (o książce Jana Flaszy) (Stanisław Kobiela) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Zarys dziejów Oddziału PTT-PTTK w Bochni 1928-2008 WB nr 2-3 (77-78) 2008

Nowe publikacje prof. Daniela Dudy; Maria Janta Połczyńska, Z dziejów polskiej admiralicji morskiej (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (79) 2008

Zapiski Puckie Daniela Dudy (Ewelina Mroczek) WB nr 1 (80) 2009
„Ks. kmdr Władysław Miegoń” Dariusz Nawrot, Roman Rychter (Ewelina Mroczek) WB nr 1 (80) 2009

Jubileuszowy numer rocznika „Małopolska – Regiony – Regionalizmy – Małe Ojczyzny” (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (79) 2008
Poszyna (Jan Wojnarski) WB nr 1 (80) 2009

„Oblicza bocheńskiej Madonny” – rec. książki Janiny Kęsek i Grażyny Potępy (S. Kobiela) WB nr 3 (82) 2009

Bazylika Mniejsza pw. Św. Mikołaja (o albumie Jana Flaszy) (Michalina Pięchowa) WB nr 4 (83) 2009

Książka o Stanisławie Fischerze Jana Flaszy (Ewelina Mroczek) WB nr 3 (82) 2009

50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza (S. Kobiela)

O najstarszej książce kucharskiej (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (84) 2010

Książka o miłości Jerzego Nowaka (S.Kobiela) WB nr 4 (84) 2010
Przewodnik literacki po Krakowie i województwie małopolskim (S. Kobiela) WB nr 4 (87) 2010

„Reformacja w Bochni” dr Teofila Wojciechowskiego (Krakowski Rocznik Archiwalny 2009) (S. Kobiela) WB nr 1 (88) 2011

Bochnia w latach 1979-1989 – szkice do portretu miasta (Bochnia 2010) (S. Kobiela) WB nr 1 (88) 2011 r.

Znaczy Profesor – o działalności prof. Daniela Dudy WB nr 2 (89) 2011

O pracy licencjackiej Łukasza Panka na temat „Wiadomości Bocheńskich” (red.) WB nr 2 (89) 2011

5) Tematy ogólne

Pojawiają się na łamach kwartalnika artykuły o tematyce ogólnej, a także o tematyce prezentującej życie artystyczne Bochni i Ziemi Bocheńskiej (malarstwo, muzyka, poezja) i dotyczącej ochrony przyrody. Zadaniem ich jest rozbudzanie zainteresowania tym co dzieje się w Bochni ważnego w dziedzinie kultury, zwracania uwagi na rzeczy istotne.

Pueri Cantores Sancti Nicolai w Bawarii (Jan Burek) WB nr 4 (79) 2008

Dąb Pamięci w Borzęcinie (Ewelina Mroczek) WB nr 1 (76) 2008

Chór rodzinny Lucjana Dmytrzaka. Tradycja wspólnego śpiewania (Maria Garpiel, Beata Skalska) WB 1 (88) 2011

Okiem dyletanta (o malarstwie St. Rodzińskiego) – Krystyna Paluch WB 1 (88) 2011

Wiersze Anny Magdaleny Mróz WB 1 (88) 2011

Niezapomniana wycieczka (Maria Korody-Chrzan) WB nr 1 (80) 2009

Kapela „Łapanowanie” na Węgrzech WB nr 2 (89) 2011

Poezja Wiesława Stokłosa WB nr 1 (76) 2008

Okiem dyletanta (o malarstwie Adama Faglio) (Krystyna Paluch) WB nr 4 (84) 2010

Łażnie i łaziebnictwo (W. Tłałka) WB nr 1 (88) 2011

Zarys rozwoju wodolecznictwa cz.1 (W. Tłałka) WB nr 1 (80) 2009

Zarys rozwoju wodolecznictwa cz.2 (W. Tłałka) WB nr 4 (87) 2010

Mazowieckie wierzby (Michalina Pięch) WB nr 2-3 (85-86) 2010

Mikołaj Kopernik raz jeszcze (Stanisław Kobiela) WB nr 1 (88) 2011

Pan żubr we własnej osobie (Jarosław Przybyło) WB nr 1 (88) 2011

Piosenka legionowa w „Domu Bochniaków” (Stanisław Kobiela) WB nr 43 (75) 2007

Piosenki kresowe-lwowskie-wileńskie (Stanisław Kobiela) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Bliskie sercu. Piosenki patriotyczne-żołnierskie-legionowe (Ewelina Mroczek) WB nr 4 (79)

Piosenka jest dobra na wszystko. Piosenki z lat 50-tych (Stanisław Kobiela) WB nr 1 (80) 2009

Paweł Klasa i Marcin Gibała. Pasjonaci bocheńskiej fotografii WB nr 3 (82) 2009

Z kroniki obchodów rocznic narodowych (Ewelina Mroczek) WB nr 2-3 (77-78) 2008

Edukacja w Puszczy Niepołomickiej (Jan Paluch) WB nr 4 (79) 2008

Pamięci Generała „Grota” (Ewelina Mroczek) WB nr 2 (89) 2011

Hospicjum im. bł. Edmunda Bojanowskiego w Bochni (Anna Barbara Suwara) WB nr 4 (79) 2008

Uratujmy Muzeum Polskie w Rapperswilu (Izabela Gass) WB nr 1 (80) 2009

Turystyczny szlak żeglugowy? Kraków-Uście Solne (Mieczysław Jagła, Zbigniew Siedlarz) WB nr 3 (82) 2009

6) Kronika

W tym dziale „Wiadomości Bocheńskich” zawarte są zazwyczaj krótkie kronikarskie informacje dotyczące bieżącej działalności zarządu głównego i oddziałów Stowarzyszenia, stowarzyszeń i instytucji współpracujących ze Stowarzyszeniem.

7) Nekrologi

To najsmutniejszy dział naszego kwartalnika pokazujący działaczy Stowarzyszenia, którzy odeszli z naszego grona, ich dokonania. Informacji takich nie zamieszcza żadna inna lokalna gazeta. Czasem umieszczamy fotografię zmarłego, albo felieton lub wspomnienie pośmiertne. Te cenne dla historii Stowarzyszenia informacje niejednokrotnie są wykorzystywane w naszych publikacjach.

17. INNE WYDAWNICTWA STOWARZYSZENIA

Staraniem Towarzystwa Miłośników Wiśnicza ukazały się drukiem w 2009 i 2010 r. dwa wydawnictwa tego Towarzystwa (zob. str. 13-14):

1) Album fotografii pt. *Dawny kościół karmelitów bosych w Wiśniczu* autorstwa Piotra Szlezyngera, dofinansowany przez Urząd Marszałkowski w Krakowie kwotą 7357,02 zł.

2) Monografia Towarzystwa pt. *50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza* autorstwa Stanisława Domańskiego, Waldemara Klasy, Antoniego Judy dofinansowana przez Starostę Bocheńskiego kwotą 2500 zł. Burmistrza Wiśnicza kwotą 2500 zł. i ZG Stowarzyszenia kwotą 1700 zł.

18. STRONA INTERNETOWA STOWARZYSZENIA

Stowarzyszenie posiada stronę internetową: www.bochniacy.pl, którą prowadzi kol. Jarosław Przybyło.

19. POSZUKIWANIA HISTORYCZNE

1) Ustalenie błędów na nagrobnej inskrypcji

Na wiosnę 2008 r. w wyniku badań historycznych opartych na obszernej literaturze prowadzonych przez p. Jarosława Kucybałę ustalono, że przy wejściu na cmentarz wojskowy z I wojny światowej znajdujący się na bocheńskim cmenta-

rze komunalnym przy ul. Orackiej w Bochni znajdują się trzy ziemne groby (tzw. groby lotników) z betonowymi krzyżami na których jedna z nagrobnych inskrypcji jest niezgodna z prawdą. Z napisów tych wynika, że por. Zygmunt Bukraba był lotnikiem i poległ 6 IX 1939 r. W rzeczywistości por. inż. Gasztołd-Bukraba był oficerem 24 pułku ułanów 10 Brygady Kawalerii płk. Stanisława Maczka, ranny 4 września 1939 r, pod Kasiną Wielą zmarł 6 września 1939 r. Pośmiertnie odznaczony został srebrnym krzyżem *Virtuti Militari* klasy V. Mylna informacja wzięła się stąd, że ranny porucznik miał na sobie kurtkę lotnika. W takie kurtki wyposażona była 10 Brygada Motorowa płk Maczka. (zob. WB nr 1 (76) 2008). Uzyskano również nowe materiały dotyczące kaprała pchor pil. Franciszka Dubiela. (zob. WB nr 3 (82) 2009). Po zebraniu i analizie tych informacji w WB nr 1 (76) 2008 Stowarzyszenie naprawiono popełnione przed laty na inskrypcjach błędy, a na wniosek Komitetu Ratowania Zabytkowej Części Cmentarza Stowarzyszenie wykorzystując pieniądze z kwesty zleciło wykonanie nowych tablic informacyjnych (inskrypcji) na tych grobach.

2) Zebranie i opracowanie materiałów na temat pobytu bł. Marty Wieckiej w Bochni

W kilka dni po beatyfikacji we Lwowie Siostry Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Marty Wieckiej (24 maja 2008 r.) kol. Janina Kęsek przygotowała materiały na temat pobytu Marty Wieckiej w Bochni i jej pielęgniarskiej posługi w budynku dawnego szpitala miejskiego w Bochni przy obecnej ul. Konstytucji 3 Maja 21 a następnie opublikowała artykuł na ten temat na łamach WB nr 1 (76) 2008.

3) Materiały dotyczące zbrodni katyńskiej

28 listopada 2000 r. w 60 rocznicę zbrodni katyńskiej Stowarzyszenie przygotowało i dokonało uroczystego otwarcia pierwszej w Bochni wystawy poświęconej Bochnianom – jeńcom z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszku, zamordowanym bez procesu z tajnego rozkazu Stalina w miejscach kaźni w Katyniu, Charkowie i Miednoje. Na wystawie zaprezentowano 63 sylwetki ofiar NKWD związanych z Bochnią i Ziemią Bocheńską urodzeniem, zamieszkaniami, nauką, pracą zawodową, służbą wojskową i duszpasterską. Od tego czasu trwają poszukiwania dalszych nazwisk. Efektem tych poszukiwań stała się w 2008 r. Bocheńska Lista Katyńska opublikowana na łamach „Wiadomości Bocheńskich” nr 1 (76) 2008 zawierająca 20 nazwisk ofiar zamordowanych w Charkowie, 41 ofiar zamordowanych w Katyniu, 36 ofiar zamordowanych w Miednoje, 3 ofiary zamordowane na Ukrainie, 5 ofiar zaginionych na Wschodzie czyli łącznie 105 nazwisk. Do redakcji kwartalnika napływają dalsze informacje.

4) Uzupełnienie życiorysu Adama Dedio

Po otrzymaniu artykułu pana Waldemara Kowalskiego z Gdańska o Adamie Dedio z Wolicy koło Łapanowa, działaczu organizacji niepodległościowej „Semper Fidelis” na Pomorzu, który został rozstrzelany przez funkcjonariuszy PUBP w więzieniu przy ul. Kurkowej 12 w Gdańsku w 1947 r. Stowarzyszenie dotarło w Bochni do nieznanymi fotografii, na których znajdował się Adam Dedio z 1944 r. kiedy był oficerem broni w Oddziale Partyzanckim „Dzika”. Odszukaliśmy także kolegę z partyzantki w osobie Zbigniewa Siudaka. W wyniku podjętych działań

udało się zrekonstruować mało znany fragment życiorysu Adama Dedio, który został wykorzystany w paradokumentalnym filmie o Adamie Dedio „Epitafium 69” w którego premierze w Teatrze Letnim w Gdyni uczestniczyliśmy.

5) Zebranie materiałów o losie braci Rajskich, Jędrychowskich, Muchów, Dąbrowów

W trakcie prac nad artykułami o losach braci walczących w legionach i w czasie II wojny światowej autorzy artykułów Ewelina Mroczek, Janina Kęsek, Stanisław Kobiela podjęli prace badawcze w celu ustalenia wielu szczegółów, a także fotografii dotyczących tych postaci.

6) Nowe materiały o Wawrzyńcu Jadowskim – powstańcu listopadowym

Janina Kęsek, która odkryła grób powstańca listopadowego Wawrzyńca Jadowskiego, w wyniku żmudnych badań historycznych natrafiła w 2010 r. na nowe i nieznane źródło historyczne, które uzupełnia życiorys tego wybitnego powstańca.

7) Inne poszukiwania historyczne

Aby nie powtarzać omówionych wyżej publikacji warto wskazać tylko na specjalne wydanie „Wiadomości Bocheńskich” Wrzesień 39, gdzie pokazany jest ogrom prac badawczych, artykuły na temat „Krwawego Adwentu 39” (szczegóły okoliczności egzekucji na Uzborni i sam przebieg tej egzekucji), artykuł na temat: losów cudownej ikony Matki Bożej Bocheńskiej, historii bocheńskiej Szkoły Muzycznej, poszukiwania wyjaśniające wiele bocheńskich zagadek historycznych, badania nad losami uczniów i profesorów bocheńskiego gimnazjum. Szczegółowe podawanie dalszych przykładów wydaje się zbędne.

8) Noty biograficzne

W poszczególnych rozdziałach omawiających kwartalnik „Wiadomości Bocheńskie” możemy odnaleźć wiele materiałów będących de facto po raz pierwszy opracowanymi notami biograficznymi znanych i wybitnych postaci związanych z Bochnią i Ziemią Bocheńską, albo uzupełnieniami do tych życiorysów. Takich materiałów jest ok. 50. (W. Stawiarski, J. Osika, B. Rizzi, A. Sternhaus, J. Smajda, W. Dobkiewicz, Z. Dzielski, T. Duda, T. Raczyński, K. Kwaśniewski, J. Urbankowa, A. Bajda, J. Mularczyk, J. Niedojadło, J. Kot, A. Więcek, R. Liguziński, S. Słowik, E. Małaczewski, J. Rybka, W. Chomrańska, W. Hein, M. Łukaszewicz, E. Kaudelko, bracia Rajscy, bracia Muchowie, bracia Jędrychowscy, F. Dubiel, K. Hozer,

J. Jarotek, J. Dubaniowski, F. Platówna, M. Wiecka, ks. E. Styczeń, L. Rydel, A. Faglio, M. Gatty-Kostyal, M. Steczowicz, L. Stasiak, H. Modrzejewska, M. Szaranda.)

20. UDZIAŁ W UROCZYŚCIACH PATRIOTYCZNYCH

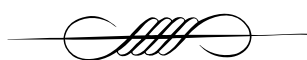
Stowarzyszenie bierze udział niemal we wszystkich uroczystościach patriotycznych odbywających się na terenie Bochni a także w okolicy Bochni, co łączy się ze składaniem wieńców pod pomnikami i tablicami pamiątkowymi, udziale w sesjach naukowych i sesjach popularno-naukowych organizowanych w bocheńskich szkołach.

V. ZAKOŃCZENIE

Sprawozdanie pokazuje całokształt pracy Stowarzyszenia i jego usytuowanie w ruchu regionalnym i społeczeństwie Bochni i Ziemi Bocheńskiej. Daje obraz realizacji celów statutowych na przestrzeni ostatniej kadencji, a także prawidłowe formy i zasady współpracy Zarządu Głównego z Oddziałem Bocheńskim w „Domu Bochniaków”. Obie te struktury organizacyjne działające w jednym budynku nie przeszkadzają sobie, a wręcz przeciwnie potrafią się wzajemnie uzupełniać i harmonijnie ułożyć współpracę z pożytkiem dla Stowarzyszenia. Sprawozdanie pokazuje bieżącą, niejednokrotnie żmudną działalność Stowarzyszenia a także jego inicjatywy kierowane do różnych adresatów. Niektóre z nich są realizowane, czasem niezwłocznie, czasem wolno bez pośpiechu. Zdarzają się jednak działania, które nie przynoszą żadnego efektu, objają się o mur obojętności, niezrozumienia wielu wartości lub zderzają się z innym bardziej komercyjnym lub utylitarnym sposobem patrzenia na rzeczywistość. Powstaje pytanie czy Stowarzyszenie powinno zrażać się w tym przypadku do braku efektów swojego działania?

Stowarzyszenie nasze opierając się na „Karcie Regionalizmu Polskiego” musi wykazywać aktywność w wielu sferach opisanych w statucie. Musi realizować ideę podmiotowości społeczeństwa, stawać się partnerem dla instytucji, organów władzy samorządowej, uświadamiać i przekonywać do swoich argumentów, aż najbardziej oporni uświadomią sobie, że warto rozmawiać z naszym Stowarzyszeniem, że przy wzajemnym poszanowaniu, na prawach równego partnerstwa można wypracować najlepsze rozwiązania dla Bochni i Ziemi Bocheńskiej.

Opracował: Stanisław Kobiela

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3	4. Wystawy	7
II. SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE	3	1) Wystawa legionowa	
III. SPRAWY GOSPODARCZE	4	2) Wystawy twórców amatorów Ziemi Bocheńskiej (malarstwo, rzeźba, hafciarstwo, rzeźba w korze)	
1. Remonty „Domu Bochniaków”		3) Wystawa fotograficzna „Zauroczeni Lwowem”	
2. Najem lokali użytkowych „Domu Bochniaków”		4) Wystawa militariów z Września 1939 r.	
3. Szkolenie i kurs wykorzystywania środków unijnych		5) Wystawa „Bochnianie-Żołnierze Września 1939 r.”	
IV. REALIZACJA CELÓW STATUTOWYCH		6) Wystawa obrazów wielkiego Chagalla – Henryka Kozubskiego	
1. Wykłady w „Domu Bochniaków”	5	7) Mini wystawy militariów z Małopolski	
1) Wykład ks. prof. dr hab. Jana Łacha		8) Wystawa fotografii bocheńskich spotterów	
2) Wykład Jarosława Przybyły o Kamieńcu Podolskim i rekonstrukcji bitwy z 1651 r.		9) Wystawa lotnicza poświęcona dowódcy dywizjonu bombowego 301 – płk pilotowi Adamowi Dąbrowie	
3) Spotkanie z dr Jerzym Majką nt. walk 10 Brygady Motorowej płk Maczka we wrześniu 1939 roku		10) Wystawa fotograficzna „Bochnia w latach 1979-1989- Szkice do portretu miasta	
4) Spotkanie z dr Krzysztofem Wielgusem nt. lotnisk w I i II wojnie światowej w rejonie Bochni		11) Wystawa szabli polskiej	
5) Spotkanie z prof. dr hab. med. Zbyletem Twardowskim światowej sławy nefrologiem		12) Wystawa katyńska	
6) Spotkanie z Bocheńskimi spotterami – Bochnia na lotniczym szlaku		13) Być kobietą. Portrety kobiet Ziemi Bocheńskiej w wirze życia i dziejach – wystawa na bocheńskim rynku	
7) Działania wojenne w rejonie Bochni w 1914 r. – wykład Radosława Olesińskiego		5. Inscenizacje	9
8) Ziemia Bocheńska w styczniu 1945 r. – wykład dr Piotra Sadowskiego		1) Bitwa o Bochnię	
9) Archeologia obronna na ziemi bocheńskiej – wykład Janusza Paproty		2) Wizyta króla Kazimierza Wielkiego w Bochni	
10) Historia ochrony żubra – wykład Jarosława Przybyły		6. Międzynarodowa konferencja naukowa „Wspólne dziedzictwo-Wspólna przyszłość”	11
11) Korespondencja jeńców Kozielska, Starobielska i Ostaszewska – wykład Dariusza Gorajczyka		7. Koncerty	12
12) Historia hydrologii i łąźnictwa z akcentem bocheńskim – dr med. Wiesław Tłałka		1) Koncert arii i duetów operowych ku czci Franciszki Płatówny	
13) O szabli polskiej – wykład wrocławskiego kolekcjonera płk Stanisława Modelskiego		2) Koncert pieśni sakralnej w Łapczycy	
14) Umundurowanie i uzbrojenie polskiego żołnierza z Września 1939 r. – wykład Bartosza Wiśniewskiego		3) Koncert Chóru „Adoramus” w Domu Bochniaków	
2. Spotkania autorskie w „Domu Bochniaków”	6	4) Koncert Chóru „Złota Jesień” w Domu Bochniaków	
1) Promocja albumu „Dawny kościół karmelitów bosych w Wiśniczu”		5) Koncert Chóru Rodzinnego Lucjana Dmytrzyka w Domu Bochniaków	
2) Promocja monografii bieszczadzkiej wsi Polana		6) Cykliczne koncerty Chóru Bochniaków – wspólne śpiewanie	
3) Promocja cyklu reportażu „Zachwyty i nostalgia”		8. Jubileusze	13
4) Promocja książki „Bochnia w latach 1979-1989 – Szkice do portretu miasta”		1) Dzień Papieski w Niegowici	
3. Patriotyczne wieczornice	7	2) 190-lecie Gimnazjum i Liceum im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bochni	
1) Wieczornica ku czci braci Jędrzychowskich i Dąbrowów		3) 80-lecie Oddziału PTT/PTTK w Bochni	
2) Wieczornica ku czci płk. pilota obs. Adama Dąbrowy – d-cy dywizjonu bombowego 301		4) Święto flagi państwowej – Pierzchów 2008	
3) Spotkanie z polskimi Afrykankami z Tengeru – Z Sybiru do Afryki.		5) 50-lecie Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Bochniaków	
		6) 50-lecie Towarzystwa Miłośników Wiśnicza	
		7) 90-lecie Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie	
		8) 10-lecie Krytej Pływalni im. prof. Jana Kota	
		9. Propozycje promocyjne dla Bochni	14
		1) Różne aspekty promocyjne Stowarzyszenia	
		2) Organizowanie imprez masowych	
		3) Międzynarodowa konferencja archiwalno-historyczna	
		4) Nowa oferta promocyjna dla Bochni	
		5) Informacja historyczna o bocheńskich ulicach	
		6) Makieta średniowiecznej Bochni	
		10. Walka o bocheńskie imponderabilia	15
		1) Obrona placu i pomnika gen. Leopolda Okulickiego	

2) Protest przeciwko usunięciu Mikołaja Kopernika z nazwy bocheńskiego szpitala i protest przeciwko urzędowemu przenoszeniu kultu bł. Marty Wieckiej z jednego miejsca na drugie	
3) Protest przeciwko wystawianiu na sprzedaż zabytkowego pałacyku w Bochni	
4) Władysław Stawiarski – patronem Hali Widowiskowo-Sportowej w Bochni	
5) Dr Władysław Krupa – patronem bocheńskiego boiska sportowego	
6) Propozycje nazw dla nowej obwodnicy Bochni	
7) Nowe nazwy ulic (Ofiar Katynia, rotmistrza Pileckiego)	
11. Współpraca z innymi stowarzyszeniami	17
1) Współpraca z Małopolską Radą Regionalnych Towarzystw Kultury w Krakowie	
2) Współpraca z Klubem Przyjaciół Wieliczki	
3) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Zarzeckiej	
4) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Żego- cińskiej im. Czesława Blajdy	
5) Współpraca z PTTK O/Bochnia	
6) Współpraca ze Stowarzyszeniem Miłośników Niepołomic	
7) Współpraca z Polskim Towarzystwem Archiwalnym	
8) Współpraca z Towarzystwem Polskich Inżynierów w Austrii	
9) Współpraca z Rodziną Oddziału Partyzanckiego AK „Spa- leni” w Sędziszowie	
10) Współpraca ze Stowarzyszeniem „Rodzina Ponarska” i Stowarzyszeniem Miłośników Wilna	
12. Współpraca z instytucjami	18
1) Współpraca z Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni	
2) Współpraca z Państwowym Archiwum w Krakowie Od- dział w Bochni	
3) Współpraca z Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie	
4) Współpraca z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie	
5) Współpraca z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Sopocie	
6) Współpraca z Muzeum Motyki „Arthropoda” w Bochni	
13. Współpraca z samorządami	19
1) Współpraca z władzami samorządowymi Bochni	
2) Współpraca z władzami samorządowymi Wiśnicza	
3) Współpraca z władzami samorządowymi gminy Bochnia	
4) Współpraca z władzami samorządowymi powiatu bocheńskiego	
14. Odznaczenia i pochwały dla Stowarzyszenia	20
1) Bene Meritus AD 2009	
2) Złoty Krzyż Związku Piłsudczyków	
3) Pochwała z Muzeum KL Auschwitz	
4) Nagroda Orkana	
15. Działalność sekcji Stowarzyszenia	20
1) Sekcja brydżowa	
2) Chór Stowarzyszenia	
3) Sekcja Bursaków	
4) Bocheńskie Towarzystwo Historii Militarnej	
5) Komitet Ratowania Zabytkowej Części Cmentarza Komu- nalnego w Bochni	
6) Sekcja rycerska „Gwardia Królewsko-Górniczego Miasta Bochni”	
7) Sekcja turystyczna	
8) Bocheńska Rodzina Katyńska	
9) Komitet redakcyjny kwartalnika „Wiadomości Bocheńskie”	
16. Kwartalnik społeczno-kulturalny „Wiadomości Bocheńskie”	24
1) Artykuły o tematyce rocznicowej	
2) Wspomnienia i wywiady	
3) Opracowania naukowe i popularno-naukowe	
4) Bochniana	
5) Tematy ogólne	
6) Kronika Stowarzyszenia	
7) Nekrologi	
17. Inne wydawnictwa Stowarzyszenia	30
1) Dawny kościół Karmelitów Bosych w Wiśniczu	
2) 50 lat Towarzystwa Miłośników Wiśnicza	
18. Strona internetowa Stowarzyszenia	30
19. Poszukiwania historyczne	24
20. Udział w uroczystościach patriotycznych	31
V. ZAKOŃCZENIE	

KANTATA BOCHNIAKÓW

Hymn Stowarzyszenia Bochniaków

Słowa Edmund Bieder muz. Jan Krudowski

*Chowani w ojców świętej wierze
Poszliśmy w życie z Bochni w świat
Z uczelnią swą związani szczerze
Z kolebką naszych młodych lat*

*O świeć się wiaro coś nie zgasta
I w słońce wiedziesz mimo burz
Niech żyją w sercach młode hasła
Choć mało w życiu bywa róż!*

*Gdy Polska rwała swe kajdany
W Legiony z Bochni ruszył huf
Na bój za wolność, śmierć i rany
By naród wolnym czuł się znów*

O świeć się wiaro...

*Niech smutne świadczą dziś mogiły
Trzysta sześćdziesiąt ległych ciał
Że każdy z nas swe młode siły
I krew serdeczną Polsce dał!*

O świeć się wiaro...

*Cudowna Panno Różańcowa
Co zdobiesz stary kościół nasz
Niech łaska Twoja nas zachowa
I serca nasze weź w Swą straż*

O świeć się wiaro...

*Patronko Bochni Kingo Święta
Bocheńskiej ziemi nie szczydź łask
I w bój lecące stąd orlecia
Poprowadź w błękit w słońca blask*

O świeć się wiaro...

*Ponad życiowych spraw zawilość,
Co mrokiem nieraz w oczy ćmi
Niech żyje koleżeńska miłość
Niech żyją młode nasz dni!*

**HERB STOWARZYSZENIA BOCHNIAKÓW
I MIŁOŚNIKÓW ZIEMI BOCHEŃSKIEJ**